



UNGDOMSSTYRELSEN  
[www.ungdomsstyrelsen.se](http://www.ungdomsstyrelsen.se)

# Arbete och försörjning



En beskrivning av ungdomars villkor

## **Kapitel 5 Arbete och försörjning**

Ungas möjlighet till inträde och etablering på arbetsmarknaden är en central fråga för deras tillgång till välfärd och inflytande. Huvudområdet *arbete och försörjning* handlar om ungas etablering i arbetslivet, deras ekonomiska situation och relevanta offentliga stödsystem.

# Arbete och försörjning

Tema	Nr	Indikator	Variabler	Relation		Tendens	Uppgiftslämnare	Politikområde
				Tjejer	Killar			
Arbete och försörjning	59	Antal som betalat inkomstskatt, 2011.					Skatteverket	Skattepolitik
	60	Antal med pensionsgrundande inkomster och betald kommunalskatt, 2011.						
	61	Studiemedelsbudget, 2012.					Centrala studie-stödsnämnden	Utbildningspolitik
	62	Ekonomiskt bistånd, 2011.					Socialstyrelsen	Socialpolitik
	63	Ersättning för nedsatt arbetsförmåga, 2012.					Försäkringskassan	
	64	Ekonomisk standard bland unga med och utan barn, 2012.						
	65	Inkomna ansökningar om betalningsföreläggande, 2012.					Kronofogdemyndigheten	Skattepolitik
	66	Antal med skulder som är föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten, 2012.						
	67	Ansökan om och verkställande av vräkning, 2012.						
Arbetslöshet och åtgärder	68	Antal i arbetslöshet, deltid-arbetslöshet, timanställning och program, 2012.					Arbetsförmedlingen	Arbetsmarknads-politik
	69	Antal långtidsarbetslösa, 2011.						
	70	Mediantid i arbetslöshet, 2012.						
	71	Långtidsinskrivna arbetslösa, 2012.						
	72	Andel i arbete eller utbildning efter arbetsmarknadspolitiskt program, 2012.						
Företagande	73	Andel företagare, 2012.					Tillväxtverket	Näringspolitik
	74	Nystartade företag, 2011.					Tillväxtsanalys	
	75	Syn på företagande, 2012.					Tillväxtverket	
	76	Andel som genom skolan fått en uppfattning om och upp-muntrats att driva företag, 2012.						
	77	Andel som känner till vad som krävs/skulle klara av att starta företag, 2012.						

Tema	Nr	Indikator	Variabler	Relation		Tendens	Uppgiftslämnare	Politikområde
				Tjejer	Killar			
Boende	78	Unga kvarboende i föräldrahemmet, 2010-2011.				Det har skett en svag ökning mellan 1998 och 2011 av andelen unga i åldern 20–25 år som bor kvar i föräldrahemmet.	Boverket	Bostadspolitik
	79	Andel med förstahandskontrakt, 2011.				Mellan 1999 och 2003 sjönk andelen ungdomar i hyresrätt med förstahandskontrakt, därefter har det inte skett några stora förändringar.		
	80	Ungas boendeutgifter, 2011.				Boendeutgifternas andel av den disponibla inkomsten har ökat mellan 2008 och 2011.		
	81	Kommuner med brist på bostäder för unga, 2013.				Antalet kommuner som uppger att de har brist på bostäder för unga har ökat kontinuerligt under perioden 1999–2013.		
	82	Ungas boende efter boendeform, 2011.				Ungdomar som har flyttat hemifrån bor i stor utsträckning i hyresrätt. Däremot har andelen som har en hyresrätt i första hand minskat sedan 2009.		

Køn	Funktionsnedsättning						
Bakgrund	Sexuell läggning	Tjejers situation bättre än killars	Killars situation bättre än tjejers	Ingen eller liten skillnad mellan tjejer och killar	Positiv tendens	Oförändrad tendens	Negativ tendens
Region	Äldre jämförelsegrupp						
Socioekonomi							

## Arbete och försörjning

### INDIKATOR 59

<b>Antal som betalat inkomstskatt</b>	Uppgiftslämnare: <b>Skatteverket</b>
Andelen unga i åldern 18–25 år som betalar kommunal inkomstskatt ökade mellan taxeringsåren 2010 och 2012, från 67 procent till 72 procent. Killar betalade i genomsnitt mer skatt än tjejer. Den genomsnittliga inbetalda inkomstskatten har dock ökat både för tjejer och för killar.	

Inkomstskatten beräknas på den inkomst man får av tjänst och näringsverksamhet. Måttet indikerar hur många som har förvärvsarbete. Indikatorn skiljer inte på heltids-, deltid- eller säsongarbete. Till skattepliktiga ersättningar hör även exempelvis a-kassa, sjukpenning från försäkringskassan och föräldrapenning.

I gruppen 18–25 år betalade totalt 739 804 personer kommunal inkomstskatt taxeringsåret 2012, baserat på inkomster under 2011 (tabell 5.1). Av tjejerna betalade 73 procent och av killarna betalade 71 procent kommunal inkomstskatt, vilket innebär en ökning hos både tjejerna och killarna jämfört med taxeringsåret 2011. Killarna tjänade mer än tjejerna och betalade i genomsnitt 44 668 kronor i kommunal inkomstskatt, jämfört med 31 568 kronor bland tjejerna. Totalt betalade gruppen unga i genomsnitt 38 173 kronor i kommunal inkomstskatt.

**Tabell 5.1 Kommunal inkomstskatt, 18–25 år, taxeringsåren 2010–2012**

Kön	TAXERINGSÅR 2010			TAXERINGSÅR 2011			TAXERINGSÅR 2012		
	Antal	Andel	Medelbelopp	Antal	Andel	Medelbelopp	Antal	Andel	Medelbelopp
Tjejer	334 227	69,7 %	29 468 kr	348 466	70,5 %	29 774 kr	366 808	72,9 %	31 568 kr
Killar	328 977	65,2 %	41 805 kr	349 332	67,2 %	41 714 kr	372 996	70,6 %	44 668 kr
<b>Totalt</b>	<b>663 204</b>	<b>67,4 %</b>	<b>35 587 kr</b>	<b>697 798</b>	<b>68,8%</b>	<b>35 751 kr</b>	<b>739 804</b>	<b>71,8 %</b>	<b>38 173 kr</b>

Källa: Skatteverket.

Kommentar1: Taxeringsåren 2010–2012 motsvarar inkomståren 2009–2011. Andel = antal som betalat skatt/antal i befolkningen enligt SCB.

Kommentar 2: På grund av ett tidigare beräkningsfel är statistiken i tidigare Ung idag inte längre aktuell.

## INDIKATOR 60

<b>Antal med pensionsgrundande inkomster och betalda kommunalskatter</b>	Uppgiftslämnare: <b>Skatteverket</b>
<p>Ungas inkomster ökade mellan taxeringsåren 2011 och 2012. Andelen bland både killar och tjejer som hade pensionsgrundande inkomster var 70 procent i åldern 18–25 år. Killarnas medelinkomst var dock högre. De taxerade inkomsterna av näringsverksamhet bland unga minskade däremot 2012 jämfört med året innan.</p>	

Totalt hade ungdomsgruppen i genomsnitt 139 117 kronor i pensionsgrundad inkomst av anställning taxeringsåret 2012, en ökning med 5 procent jämfört med taxeringsåret 2011. Totalt 718 454 unga i gruppen 18–25 år hade en pensionsgrundad inkomst av anställning taxeringsåret 2012 (tabell 5.2).

**Tabell 5.2 Pensionsgrundande inkomst av anställning och av näringsverksamhet, 18–25 år, taxeringsåret 2012**

Ålder	INKOMST AV ANSTÄLLNING			INKOMST AV NÄRINGSVERKSAMHET		
	Antal	Andel	Medelbelopp	Antal	Andel	Medelbelopp
18	37 242	29,6%	38 865	174	0,1%	30 625
19	78 148	59,4%	70 364	507	0,4%	45 093
20	96 114	71,5%	118 871	1 024	0,8%	70 045
21	103 061	75,9%	135 378	1 506	1,1%	83 364
22	101 016	78,0%	146 786	1 790	1,4%	89 809
23	101 960	79,6%	160 193	2 268	1,8%	92 476
24	99 238	80,7%	173 944	2 639	2,1%	92 579
25	101 675	82,8%	188 861	3 121	2,5%	105 627
<b>Totalt</b>	<b>718 454</b>	<b>69,7%</b>	<b>139 117</b>	<b>13 029</b>	<b>1,3%</b>	<b>89 795</b>

Källa: Skatteverket

Kommentar 1: Taxeringsår 2012 motsvarar inkomstår 2011. Andel = Antal som betalat skatt/antal i befolkningen enligt SCB.

Kommentar 2: På grund av ett tidigare beräkningsfel är statistiken i tidigare Ung idag inte längre aktuell.

Killar hade i genomsnitt 159 334 kronor i pensionsgrundande inkomst av anställning, medan tjejerna i genomsnitt hade 118 651 kronor (tabell 5.3).

**Tabell 5.3 Pensionsgrundande inkomst av anställning, efter kön, 18–25 år, taxeringsåren 2010–2012**

Kön	TAXERINGSÅR 2010			TAXERINGSÅR 2011			TAXERINGSÅR 2012		
	Antal	Andel	Medelbelopp	Antal	Andel	Medelbelopp	Antal	Andel	Medelbelopp
Tjejer	325 009	67,7%	112 779	338 695	68,5%	113 401	357 036	71,0%	118 651
Killar	317 727	63,0%	151 931	337 998	65,0%	151 094	361 418	68,4%	159 334
<b>Totalt</b>	<b>642 736</b>	<b>65,3%</b>	<b>132 133</b>	<b>676 693</b>	<b>66,7%</b>	<b>132 228</b>	<b>718 454</b>	<b>69,7%</b>	<b>139 117</b>

Källa: Skatteverket.

Kommentar 1: Pensionsgrundande inkomst av anställning = Pensionsgrundande inkomst av anställning + pensionsgrundande inkomst av annat förvärv.

Kommentar 2: Andel = Antal som betalat skatt/antal i befolkningen enligt SCB.

Kommentar 3: På grund av ett tidigare beräkningsfel är statistiken i tidigare Ung idag inte längre aktuell.

En större andel killar än tjejer bedrev näringsverksamhet. Killarna hade i genomsnitt 96 977 kronor i pensionsgrundande inkomst av näringsverksamhet, jämfört med 77 635 kronor bland tjejerna. Den genomsnittliga inkomsten för pensionsgrundande näringsverksamhet var 89 795 kronor taxeringsåret 2012, en minskning med 28 procent jämfört med 2011 (tabell 5.4).

**Tabell 5.4 Pensionsgrundande inkomst av näringsverksamhet, efter kön, 18–25 år, taxeringsåren 2010–2012**

Kön	TAXERINGSÅR 2010			TAXERINGSÅR 2011			TAXERINGSÅR 2012		
	Antal	Andel	Medelbelopp	Antal	Andel	Medelbelopp	Antal	Andel	Medelbelopp
Tjejer	4 185	0,9 %	74 818	4 623	0,9 %	87 450	4 838	1,0 %	77 635
Killar	7 480	1,5 %	92 394	8 006	1,5 %	144 963	8 191	1,6 %	96 977
<b>Totalt</b>	<b>11 665</b>	<b>1,2 %</b>	<b>86 088</b>	<b>12 629</b>	<b>1,2 %</b>	<b>123 910</b>	<b>13 029</b>	<b>1,3 %</b>	<b>89 795</b>

Källa: Skatteverket.

Kommentar 1: Andel = Antal som betalat skatt/antal i befolkningen enligt SCB.

Kommentar 2: På grund av ett tidigare beräkningsfel är statistiken i tidigare Ung idag inte längre aktuell.

I tabell 5.5 visas den pensionsgrundande inkomsten av anställning och av näringsverksamhet efter region.

**Tabell 5.5 Pensionsgrundande inkomst av anställning och av näringsverksamhet, efter region, 18–25 år, taxeringsåret 2012**

Län	INKOMST AV ANSTÄLLNING			INKOMST AV NÄRINGSVERKSAMHET		
	Antal	Andel	Medelbelopp	Antal	Andel	Medelbelopp
Stockholm	145 793	67,4%	141 766	3 376	1,6%	90 080
Uppsala	28 611	66,1%	133 668	516	1,2%	97 513
Södermanland	19 469	70,4%	147 056	304	1,1%	93 963
Östergötland	33 736	65,8%	130 128	577	1,1%	84 692
Jönköping	29 690	78,5%	145 886	494	1,3%	99 791
Kronoberg	15 484	74,8%	141 753	271	1,3%	92 285
Kalmar	18 638	75,5%	135 898	285	1,2%	84 290
Gotland	4 855	76,2%	126 027	114	1,8%	103 507
Blekinge	10 640	67,5%	136 360	191	1,2%	75 380
Skåne	88 860	64,4%	133 162	1 914	1,4%	86 172
Halland	23 987	76,2%	140 041	432	1,4%	99 070
Västra Götaland	124 395	70,4%	140 295	2 135	1,2%	94 877
Värmland	19 636	67,1%	137 296	277	0,9%	80 527
Örebro	21 857	70,1%	140 684	313	1,0%	96 982
Västmanland	18 625	68,5%	146 297	235	0,9%	84 003
Dalarna	20 497	71,7%	142 453	329	1,2%	87 033
Gävleborg	19 825	68,9%	144 878	302	1,1%	90 894
Västernorrland	17 005	71,7%	138 399	229	1,0%	86 559
Jämtland	9 742	73,4%	139 298	220	1,7%	72 248
Västerbotten	23 077	71,4%	133 353	261	0,8%	68 344
Norrbotten	20 276	75,7%	153 813	254	0,9%	83 532
<b>Totalt</b>	<b>714 698</b>	<b>69,3%</b>	<b>139 848</b>	<b>13 029</b>	<b>1,3%</b>	<b>89 795</b>

Källa: Skatteverket

Kommentar 1: Pensionsgrundande inkomst av anställning = pensionsgrundande inkomst av anställning + pensionsgrundande inkomst av annat förvärv.

Kommentar 2: Andel = antal som betalat skatt/antal i befolkningen enligt SCB.

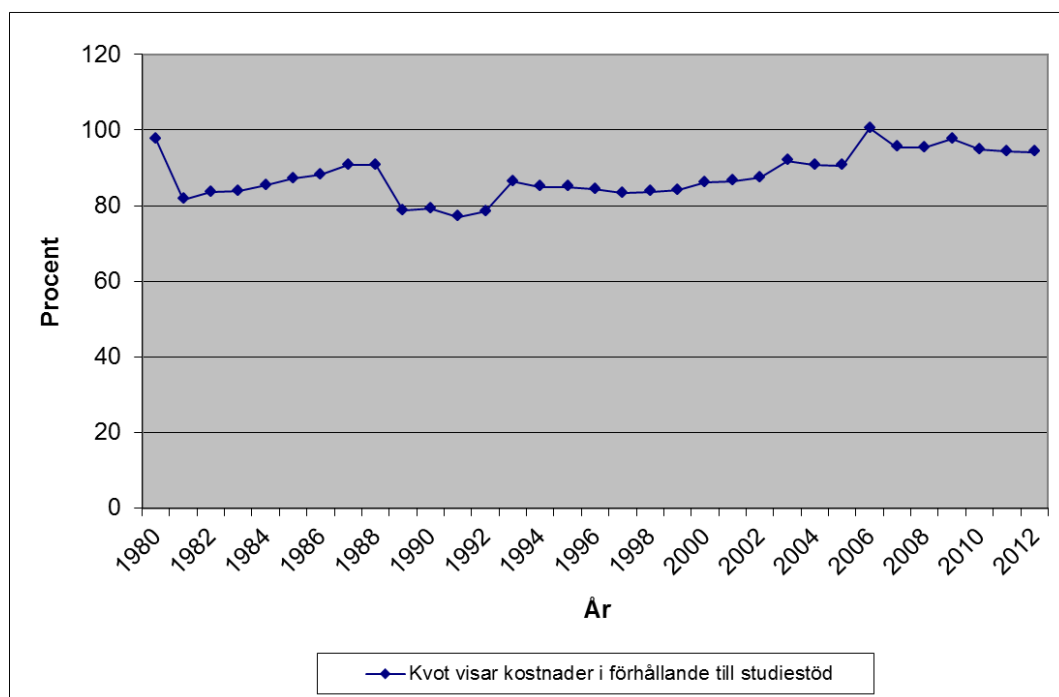
## INDIKATOR 61

<b>Studiemedelsbudget</b>	Uppgiftslämnare: <b>Centrala studiestödsnämnden</b>
Centrala studiestödsnämndens beräkningsmodell visar att studiestödet täckte studenternas beräknade kostnader under hela perioden 1980–2012.	

Centrala studiestödsnämndens beräkningar av ungas levnadsvillkor är grundade på en generell nivå av studiestöd och på kostnader som årligen räknas fram av Konsumentverket. Redovisningen är en tidsserie som visar kvoten mellan levnadskostnader och studiestöd. Om kvoten är under 100 är studiestödet högre än kostnaderna och om kvoten är över 100 är kostnaderna högre än studiestödet.

Kostnaderna utgår från en relativt låg nivå för en ensamstående enligt Konsumentverkets beräkningar<sup>34</sup> och kostnaderna är valda på samma sätt som tidigare år. En person ska enligt Konsumentverket klara sig på denna kostnadsnivå men det finns inget utrymme för exempelvis hälsa/sjukvård, semester eller sparande. Kollektiva resor och fackavgifter utesluts också. CSN beräkning utgår från en lägenhet med ett rum och kök<sup>35</sup>.

Före 2010 utgick beräkningarna av studiestödet från ett fyraveckorsbelopp. Efter utvärdering av beräkningsmodellen, blev studiestödsbeloppet korrigerat till ett månadsbelopp istället för ett fyraveckorsbelopp. Månadsstudiestöd överensstämmer bättre med Konsumentverkets månadskostnader. Revidering till månadsstudiestöd har skett för de tidigare åren i tidsserien (1980–2009).<sup>36</sup> I figur 5.1 visas att kostnaderna har täckts av studiestödet under hela perioden 1980–2012.



Källa: Centrala studiestödsnämnden.

Kommentar: Levnadskostnaderna överstiger studiestödet när kurvan överstiger 100.

**Figur 5.1 Studiemedelsbudget, levnadskostnader i förhållande till studiestödet, samtliga studiemedelstagare hos CSN, 1980–2012, kvot.**

<sup>34</sup> Konsumentverkets beräknade kostnader per månad, prognos för 2012 – *Koll på pengarna 2012*.

<sup>35</sup> Ny månadshyra per lägenhet, hyresförändringar efter region, nybyggnadsår/värdeår, årsintervall och lägenhetstyp, för 1 rum och kök. (SCB: Boende, byggande och bebyggelse, uppdaterad 2012-10-02).

<sup>36</sup> Sedan förra årets redovisning har även vissa kostnadsberäkningar korrigerats, vilket har påverkat de redovisade kvoterna för 2010 och 2011.



Figur 5.1 visar utvecklingen från 1980 och framåt, men jämförelsen mellan olika år är mest rättvisande om man utgår från 1993 eftersom underlaget för indikatorn har varit snarlikt under denna tidsperiod.

Kvoten i diagrammet visar att utrymmet mellan kostnaderna och studiestödet var lika stort 2012 som under föregående år. Under de senaste åren sammantaget har dock utrymmet ökat något. Orsaken är att studiestödet ökat något mer än de beräknade levnadskostnaderna. Kvoten är 94 för 2012 och var densamma under 2011.<sup>37</sup>

Studiemedelsbeloppet ökade under 2012 som en följd av att prisbasbeloppet justerades. Jämfört med genomsnittsbeloppet för 2011 innebar denna ökning att studiemedelsbeloppet var 6 procent högre under 2012 än det var under föregående år. Detta samtidigt som kostnaderna ökade med drygt 5 procent.

Den beräknade elkostnaden minskade med fyra procent mellan 2011 och 2012. Konsumentverket redovisar inte längre beräknad elförbrukning i sin prognos över hushållets kostnader. I beräkningen av elkostnaderna används den beräknade förbrukningen från 2009. Enligt denna beräknas att ett enpersonshushåll förbrukar 180 KWh per månad.

I Konsumentverkets prognos är individuella kostnader och hushållskostnader medräknade. De individuella månadskostnaderna har ökat med 12 procent mellan 2011 och 2012 medan beräknade gemensamma kostnader minskade något.

Hyreskostnader är den fjärde och sista kostnadstypen i beräkningen. Dessa har ökat under de senaste fem åren. Under 2012 ökade de beräknade hyreskostnaderna med 3 procent.

De individuella kostnaderna är indelade efter ålder och kön, samt om alla måltider äts hemma/med matlåda eller om lunchen äts på annan plats. Hushållskostnaderna beräknas utifrån antal personer i hushållet och om hushållet ligger i en stor stad, mellanstor stad eller mindre tätort.

CSN har beräknat de individuella kostnaderna utifrån ett genomsnitt av män och kvinnor i åldern 18–30 år som äter alla måltider hemma eller med matlåda. Hushållskostnaderna baseras på ett enpersonshushåll i en mellanstor stad.

---

<sup>37</sup> Vissa korrigeringar av kostnadsberäkningarna har gjorts i förhållande till föregående års redovisning, vilket har påverkat redovisade kvoter för 2010 och 2011.

## INDIKATOR 62

<b>Ekonomiskt bistånd</b>	Uppgiftslämnare: <b>Socialstyrelsen</b>
År 2011 fick 8 procent av unga i åldern 19–25 år ekonomiskt bistånd. Andelen var något högre bland tjejer än bland killar. Unga födda utrikes är kraftigt överrepresenterade bland biståndsmottagarna. Under perioden 2007–2011 låg andelen unga med ekonomiskt bistånd lägre än under perioden 2005–2006.	

Under 2011 fick 4,4 procent av befolkningen ekonomiskt bistånd, jämfört med omkring 8 procent i åldersgruppen 19–25 år. Mellan 2010 och 2011 minskade andelen biståndsmottagare i befolkningen likaväl som i åldersgruppen 19–25 år (tabell 5.6). Unga och utrikesfödda (inklusive flyktingar) är kraftigt överrepresenterade bland mottagarna, vilket bland annat förklaras av deras svagare förankring på arbetsmarknaden.

Åldersgruppen 18–29 år stod för 39 procent av det totala antalet vuxna biståndsmottagare 2011. Ungefär hälften av alla vuxna mottagare var utrikesfödda (Socialstyrelsen 2012).

Bland 19–25-åringar var andelen med ekonomiskt bistånd mer än tre gånger så hög bland utrikesfödda som bland inrikesfödda 2011 (tabell 5.6). Långvarigt biståndsmottagande (minst tio månader) är vanligast bland unga i åldern 16–19 år. I denna åldersgrupp hade cirka 3 procent av alla långvarigt bistånd (Socialstyrelsen 2012).

**Tabell 5.6 Andel som själva fått eller bor i hushåll som fått ekonomiskt bistånd inklusive introduktionsersättning, efter kön och bakgrund, 19–25 år, 2005–2011. Procent**

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
<b>Tjejer</b>							
Inrikes födda	8,3	7,4	6,5	6,3	6,9	6,8	6,0
Utrikes födda	24,8	23,3	21,6	21,0	21,5	21,7	20,3
<b>Totalt</b>	<b>10,7</b>	<b>9,9</b>	<b>8,8</b>	<b>8,7</b>	<b>9,3</b>	<b>9,1</b>	<b>8,1</b>
<b>Killar</b>							
Inrikes födda	7,4	6,7	5,8	5,7	6,3	6,6	5,8
Utrikes födda	25,7	25,1	22,9	21,0	21,6	21,7	20,4
<b>Totalt</b>	<b>9,9</b>	<b>9,3</b>	<b>8,3</b>	<b>8,0</b>	<b>9,1</b>	<b>8,9</b>	<b>7,9</b>

*Källa: Socialstyrelsen, Registret över ekonomiskt bistånd.*

*Kommentar: Alla biståndsmottagare ingår. För 2005 saknas uppgift om introduktionsersättning från Hällefors. För 2009 saknas data från Tomelilla. För 2010 förekommer partiellt bortfall i några kommuner. För 2011 saknas uppgifter om ekonomiskt bistånd från Färgelanda, Dals-Ed, Munkfors, Mönsterås och Grums samt uppgifter om introduktionsersättning från Arjeplog, Norsjö, Surahammar, Tanum och Eda. När data saknas har schablonvärden använts. Det befolkningsantal som andelen biståndsmottagare är beräknat utifrån avser antalet personer den 31 december respektive kalenderår.*

De regionala skillnaderna är stora, högst är andelen biståndsmottagare i Södermanland och lägst är den i Stockholms län. Bland utrikesfödda killar är andelen högst i Dalarna (tabell 5.7).

**Tabell 5.7 Andel som själva fått eller bor i hushåll som fått ekonomiskt bistånd inklusive introduktionsersättning, efter kön, bakgrund och län, 19–25 år, 2011. Procent**

Län	INRIKES FÖDDA		UTRIKES FÖDDA	
	Tjejer	Killar	Tjejer	Killar
Stockholm	3,4	3,3	12,0	11,4
Uppsala	4,2	4,5	15,7	19,8
Kronoberg	4,5	4,3	24,8	27,8
Halland	4,8	4,6	13,8	13,3
Skåne	5,5	5,6	18,1	18,2
Kalmar	5,9	5,9	23,1	28,9
Jönköping	6,2	5,9	23,8	22,8
Västra Götaland	6,2	6,0	23,0	22,1
Västerbotten	6,7	7,2	25,1	33,2
Östergötland	7,3	6,6	32,4	29,7
Jämtland	7,3	7,3	31,6	33,7
Norrbottn	7,3	6,5	23,2	27,8
Blekinge	7,4	6,5	25,5	18,6
Örebro	7,7	7,4	29,0	28,3
Värmland	8,3	7,6	23,3	22,1
Västernorrland	8,3	8,3	39,6	39,8
Västmanland	8,7	8,3	29,1	27,4
Gotland	9,2	7,8	21,4	23,1
Dalarna	9,9	9,3	40,3	43,2
Gävleborg	10,5	9,6	40,5	37,3
Södermanland	11,5	10,1	40,4	36,0
<b>Riket</b>	<b>6,0</b>	<b>5,8</b>	<b>20,3</b>	<b>20,4</b>

*Källa: Socialstyrelsen, Registret över ekonomiskt bistånd.  
Kommentar: Länen är sorterade efter inrikes födda tjejer.*

I hela befolkningen hade Sorsele kommun den största andelen biståndsmottagare 2011, 11,9 procent. Under 2007–2009 hade Södertälje den största andelen biståndsmottagare och under 2000–2006 hade Malmö den största andelen mottagare. Lägst andel 2011 hade Vellinge, där mindre än 1 procent av befolkningen fick bistånd (Socialstyrelsen 2012).

## INDIKATOR 63

<b>Ersättning för nedsatt arbetsförmåga</b>	Uppgiftslämnare: <b>Försäkringskassan</b>
Under 2012 fick drygt 22 100 kvinnor och drygt 21 400 män i åldern 16–24 år sjukpenning och/eller aktivitetsersättning någon gång under året. Den genomsnittliga ersättningen per dag för personer med sjukpenning var 2012 lägst för personer i åldern 16–19 år. Antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar per 1 000 registrerade försäkrade är störst för 19-åringarna, vilket är en följd av ersättning vid förlängd skolgång.	

Indikatorn ersättning för nedsatt arbetsförmåga visar hur stor del av befolkningen som någon gång under året haft sjukpenning och/eller sjuk- och aktivitetsersättning, samt vilken ersättningsnivå de hade. Den visar också hur många som nybeviljats sjuk- och aktivitetsersättning per 1 000 registrerade försäkrade.

Om en person har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom kan denna vara berättigad till sjukpenning<sup>38</sup>. För anställda betalas ersättningen ut från dag 15 i sjukfallet, de första 14 dagarna består av en karensdag samt en sjuklöneperiod som betalas ut av arbetsgivaren.<sup>39</sup> För till exempel arbetslösa och föräldralediga kan ersättningen från Försäkringskassan betalas ut tidigare. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten upp till 7,5 prisbasbelopp. Högsta möjliga sjukpenning per dag var 702 kronor 2012.

Personer i åldern 19–29 år kan beviljas aktivitetsersättning (A) om de har nedsatt arbetsförmåga med minst en fjärdedel på grund av sjukdom. Aktivitetsersättningen är alltid tidsbegränsad. Personer som på grund av en funktionsnedsättning ännu inte har avslutat sin utbildning på grundskole- eller gymnasienivå har även rätt till aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång.

Personer i åldern 30–64 år kan beviljas sjukersättning (S) om arbetsförmågan bedöms vara stadigvarande nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom. Sjukersättning beviljas tills vidare.

Sjuk- och aktivitetsersättning (SA) kan betalas ut i form av inkomstrelaterad ersättning och/eller garantiersättning, där den senare betalas ut till personer som har haft låga eller inga inkomster. För sjukersättning var garantiersättningen 8 800 kronor per månad 2012. För aktivitetsersättning varierar garantiersättningen med bland annat ålder och motsvarade som lägst 7 700 kronor per månad 2012.

<sup>38</sup> I följande redovisning inkluderas i begreppet sjukpenning även rehabiliteringspenning samt varianter av sjukpenning och rehabiliteringspenning.

<sup>39</sup> I denna redovisning inkluderas enbart sjukfrånvaro som ersätts från Försäkringskassan, det vill säga sjuklöneperioden och karensdag ingår ej.

## Unga som använt sjukförsäkringen någon gång under 2012

Under 2012 fick drygt 22 100 kvinnor och drygt 21 400 män i åldern 16–24 år sjukpenning och/eller aktivitetsersättning någon gång under året. Detta motsvarar att 41 kvinnor och 38 män per 1 000 registrerade försäkrade<sup>40</sup> i åldersgruppen har nyttjat sjukförsäkringen i någon form.

För personer i åldern 30–64 år hade 185 kvinnor och 115 män per 1 000 registrerade försäkrade nyttjat sjukförsäkringen någon gång under 2012 (tabell 5.8).

**Tabell 5.8 Antal som någon gång under 2012 har nyttjat minst en förmån inom sjukförsäkringen. Per 1 000 registrerade försäkrade**

Förmån	Kön	(16–) 19 år*	20–24 år	25–29 år	30–64 år
Enbart sjukpenning	Kvinnor	2	41	91	128
	Män	2	30	43	73
	<b>Samtliga</b>	<b>2</b>	<b>36</b>	<b>67</b>	<b>101</b>
Enbart SA	Kvinnor	21	25	25	110
	Män	27	29	25	74
	<b>Samtliga</b>	<b>24</b>	<b>27</b>	<b>25</b>	<b>92</b>
Sjukpenning och/eller SA	Kvinnor	7	66	115	185
	Män	9	59	68	115
	<b>Samtliga</b>	<b>8</b>	<b>62</b>	<b>91</b>	<b>150</b>

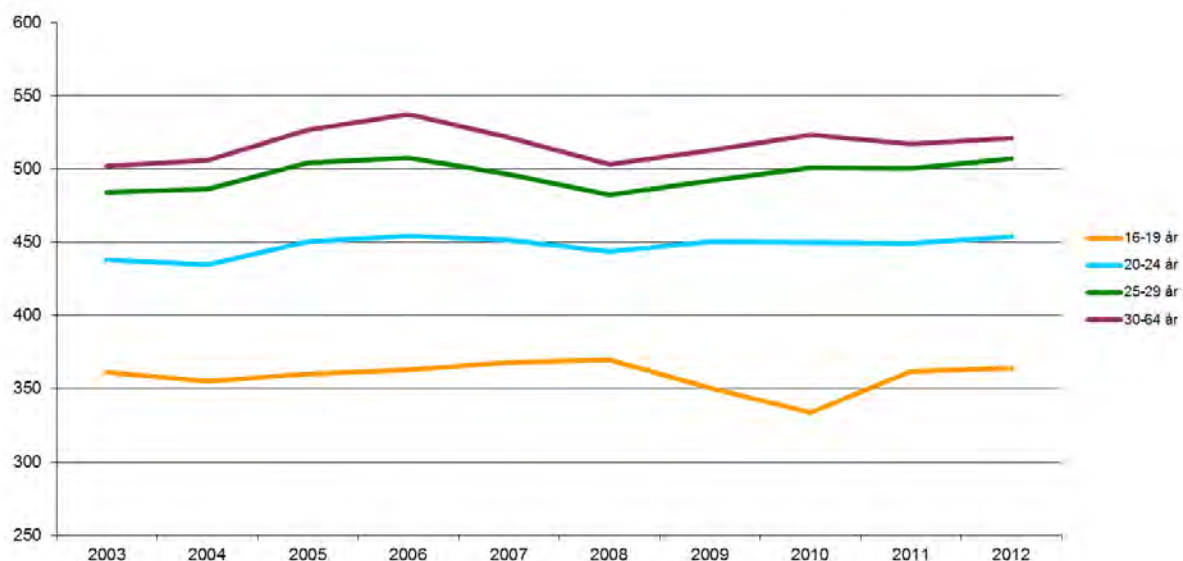
Källa: Försäkringskassan, STORE.

\* Det finns skillnader mellan sjukpenning och sjuk- och aktivitetsersättning avseende vilken som är den lägsta ålder som en person kan beviljas ersättning. För **Enbart sjukpenning** och **Sjukpenning och/eller SA** anges därför antal per 1 000 för åldersgruppen 16–19 år, medan det för **Enbart SA** anges för åldersgruppen 19 år.

<sup>40</sup> Alla svenska och utländska medborgare som är 16 år eller äldre är registrerade hos Försäkringskassan, så kallade registrerade försäkrade.

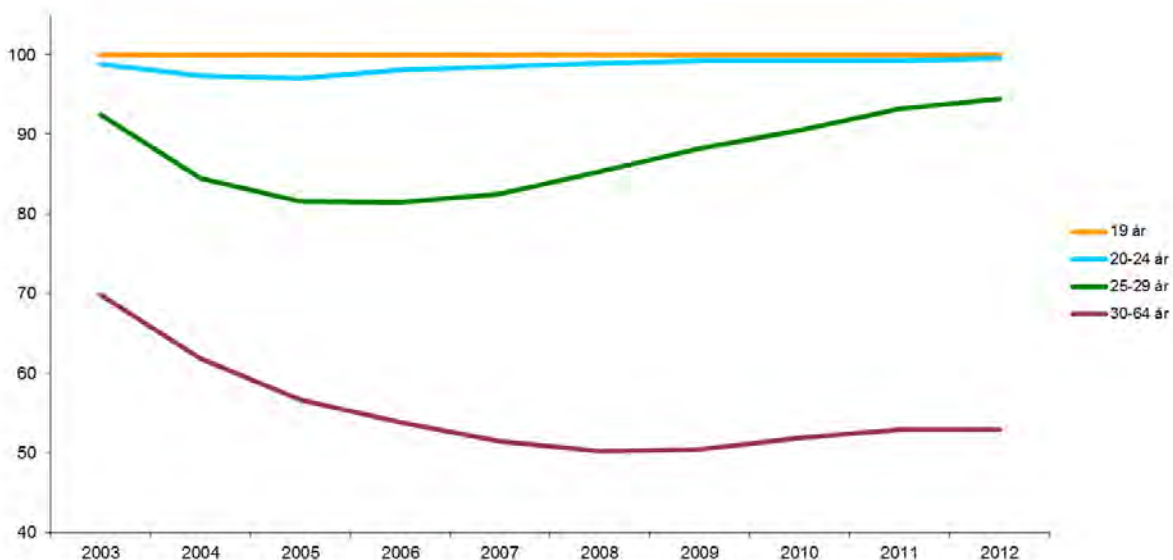
## Ersättningsnivåer

Den genomsnittliga ersättningen per dag för personer med sjukpenning var 2012 lägst för personer i åldern 16–19 år, där den genomsnittliga dagersättningen var 364 kronor (figur 5.2). För personer i åldern 30–64 år var motsvarande dagersättning 521 kronor.



Källa: Försäkringskassan, STORE.

**Figur 5.2 Genomsnittlig dagersättning för personer med sjukpenning, omräknat till 2012 års prisnivå. Kronor.**



Källa: Försäkringskassan, STORE.

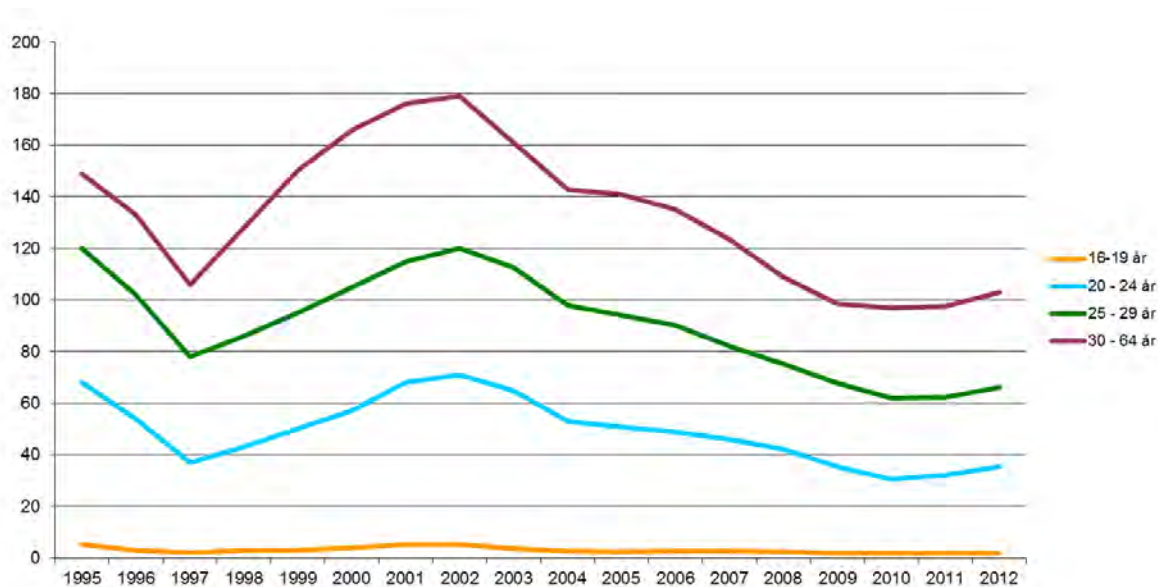
**Figur 5.3 Andel av sjuk- och aktivitetsersättningsmottagarna i december med ersättning på garantinivå (enbart garantinivå eller i kombination med inkomstrelaterad ersättning). Procent.**

Det är vanligt att unga med aktivitetsersättning har ersättning på garantinivå, antingen enbart eller i kombination med inkomstrelaterad ersättning (figur 5.3). I åldersgruppen 19 år samt 20–24 år fick i stort sett alla ersättning på garantinivå och andelen har varit relativt konstant sedan 2003. För åldersgruppen 30–64 år har andelen mottagare med ersättning på garantinivå sjunkit sedan 2003 och motsvarade drygt 50 procent 2012.

Skillnader i ersättningsnivåer mellan unga och äldre i sjukförsäkringen speglar skillnader i inkomstnivåer på arbetsmarknaden mellan olika åldersgrupper. För sjuk- och aktivitetsersättning spelar det även in att det är vanligare bland yngre att inte ha etablerat sig på arbetsmarknaden (det vill säga att de saknar inkomst) och de får därmed ersättning på garantinivå. Unga som får ersättning på garantinivå riskerar att även som äldre fastna på denna lägsta nivå om de blir kvar i sjukförsäkringen.

### Förändring över tid

Antal per 1 000 försäkrade som fått sjukpenning någon gång under året var störst 2002, men har därefter minskat i alla åldersgrupper (figur 5.4). För åldersgruppen 16–19 år är antalet per 1 000 som fått sjukpenning någon gång under 2012 lägst bland alla åldersgrupper (2 stycken), vilket bland annat kan förklaras av att det är få personer i denna åldersgrupp som har en sjukpenninggrundande inkomst och som därmed är berättigade till sjukpenning om de blir sjuka. En förutsättning för att vara berättigad till sjukpenning är att en person under ett år ska tjäna minst 24 procent av prisbasbeloppet (omkring 10 000 kronor 2012).

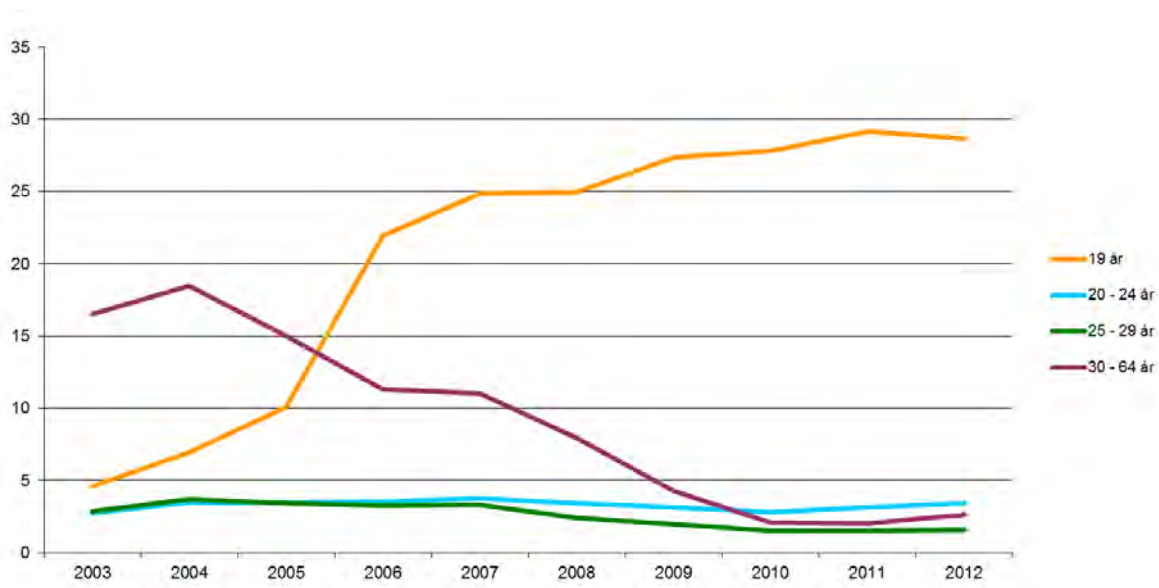


Källa: Försäkringskassan, STORE.

**Figur 5.4** Antal som nyttjat sjukpenning någon gång under året fördelat på åldersgrupper, 1995–2012. Per 1 000 registrerade försäkrade.

De yngre åldersgrupperna har flest antal nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar per 1 000 registrerade försäkrade.<sup>41</sup> År 2012 hade åldersgrupperna 19 år samt 20–24 år totalt 29 respektive 3 nybeviljanden per 1 000 registrerade försäkrade och år (figur 5.5). Motsvarande antal för åldersgruppen 30–64 år är 3 stycken. Antal nybeviljanden har varit relativt konstant för åldersgrupperna 20–24 samt 25–29 år sedan 2003, medan det för åldersgruppen 30–64 år har skett en kraftig minskning under samma tidsperiod

Den vanligaste orsaken att beviljas aktivitetsersättning för åldersgruppen 19 år är på grund av förlängd skolgång, vilken motsvarade omkring 84 procent av alla nybeviljanden för åldersgruppen 2012. Möjligheten att få aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång infördes 2003, vilket bland annat förklarar den kraftiga ökningen för denna åldersgrupp därefter.<sup>42</sup> Aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång beviljas till exempel till ungdomar som går i särskola.



Källa: Försäkringskassan, STORE.

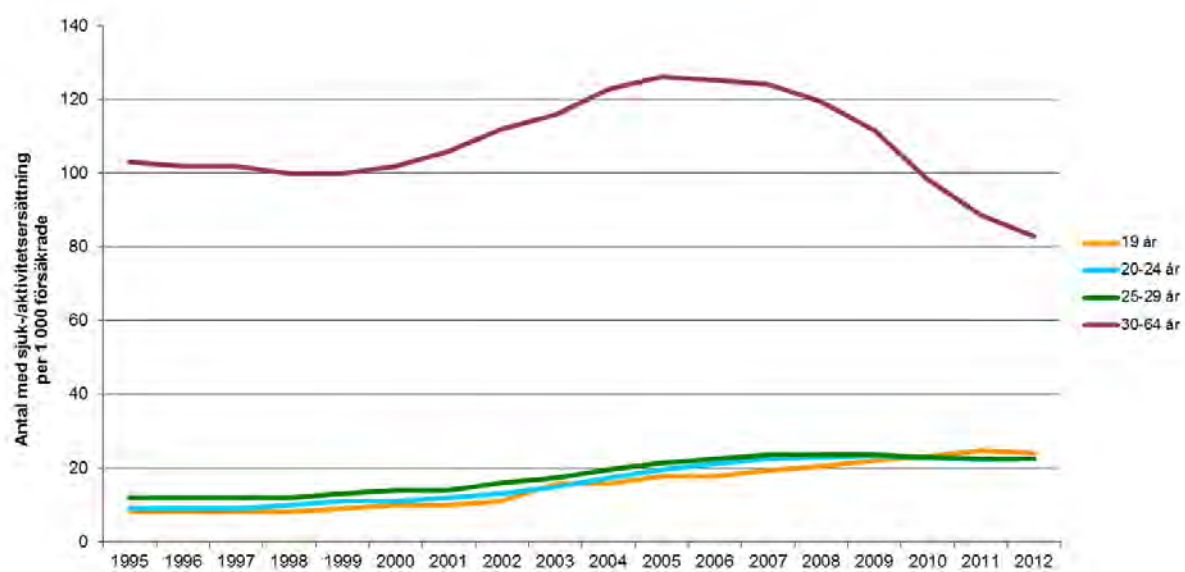
**Figur 5.5 Antal nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar fördelat på åldersgrupp, 2003–2012. Per 1 000 registrerade försäkrade.**

Antal unga med sjuk- och aktivitetsersättning (förtidspension/sjukbidrag innan 2003) i december per 1 000 registrerade försäkrade har ökat under större delen av 2000-talet (figur 5.6). År 2012 hade 24 av 1 000 registrerade försäkrade i åldersgruppen 19 år aktivitetsersättning. Medan antalet har ökat bland unga under tidsperioden har däremot antalet i åldersgruppen 30–64 år minskat sedan mitten av 2000-talet. År 2012 hade 83 personer i åldern 30–64 år sjukersättning per 1 000 registrerade försäkrade.

<sup>41</sup> Måttet definieras som antal individer med nybeviljad sjukersättning eller aktivitetsersättning under en 12-månadersperiod, relaterat till genomsnittligt antal registrerade försäkrade i åldern 19–64 år per 1 000 under motsvarande period (exklusive individer som redan är i beståndet för SA då dessa inte kan nybeviljas).

<sup>42</sup> En person kan nybeviljas aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång flera gånger, vilket gör att en person som beviljats förlängd skolgång för en period, till exempel 2005 och 2006, då räknas med för båda dessa år.





Källa: Försäkringskassan, STORE.

**Figur 5.6** Antal med sjuk- eller aktivitetsersättning i december fördelat efter åldersgrupp, 1995–2012. Per 1 000 registrerade försäkrade.

## INDIKATOR 64

<b>Ekonomisk standard bland unga med och utan barn</b>	Uppgiftslämnare: <b>Försäkringskassan</b>
Under perioden 2007–2012 har medianen av den reala ekonomiska standarden ökat bland barn, unga och äldre. Andelen unga i åldern 18–25 år med låg ekonomisk standard beräknas ha varit i stort sett oförändrad 2012 jämfört med 2007, medan andelen ökat med mellan 2 och 3 procentenheter i övriga grupper. Samtidigt ökade inkomstskillnaderna under samma period för alla grupper. Andelen unga med låg ekonomisk standard är betydligt högre bland unga födda utrikes jämfört med unga födda i Sverige. Andelen ekonomiskt utsatta är störst i gruppen ensamstående unga i åldern 18–25 år som bor i egna hushåll och har egna barn.	

Denna indikator beskriver utvecklingen över tid av ekonomisk standard bland barn och unga i åldern 13–25 år. För perioden 2007–2012 beskriver vi:

- utvecklingen av real ekonomisk standard (medianvärden i 2012 års prisnivå) bland barn och unga i jämförelse med åldersgruppen 26–64 år
- andel barn/unga med låg ekonomisk standard (andel med ekonomisk standard lägre än 60 procent av medianvärdet i hela befolkningen).
- den ekonomiska familjepolitikens betydelse för barn och unga.

Med ekonomisk standard menas här hushållets disponibla inkomst justerat för försörjningsbörda.<sup>43</sup> Barn och unga delas också in efter tre bakgrundsvariabler:

1. ålder: barn (13–17 år) och unga (18–25 år)
2. hushållstyp
3. född i Sverige eller i utlandet.

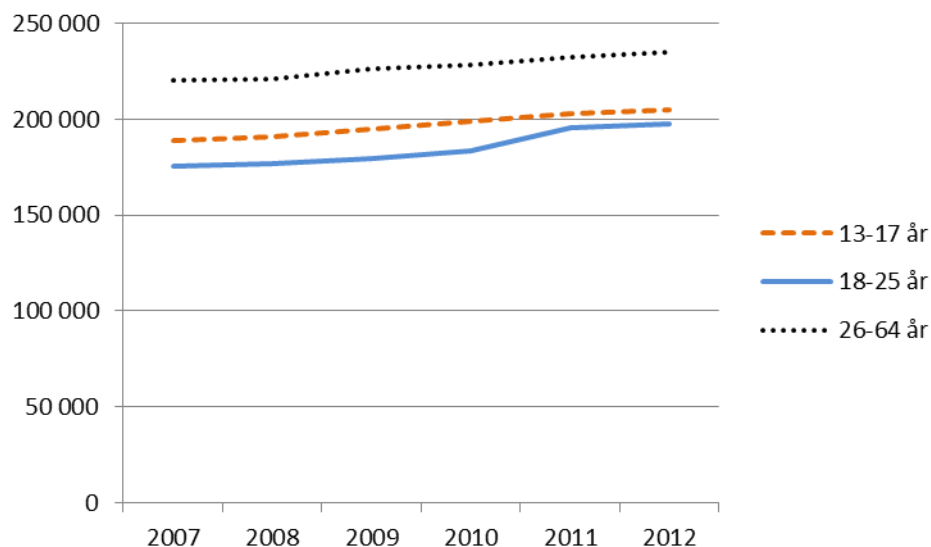
I denna del görs genomgående åtskillnad mellan å ena sidan barn i åldern 13–17 år och unga i åldern 18–25 år. Denna uppdelning görs främst på grund av att unga kan vara kvarboende hos föräldrar eller bo i ett eget hushåll (och ha egna barn), medan barn nästan uteslutande bor hos föräldrar/vårdnadshavare. Samtliga beräkningar är gjorda på grunddata i HEK-registret (Hushållens ekonomi). Beräkningar för 2012 baseras på FASIT-modellens<sup>44</sup> framskrivning.

<sup>43</sup> Det finns olika sätt att mäta låg ekonomisk standard. Ett sätt är att definiera ett relativt mått som tar hänsyn till fördelningen av ekonomisk standard i samhället. I EU definieras måttet som andelen individer med en disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är under 50 eller 60 procent av medianinkomsten per konsumtionsenhet för samtliga individer. Utgångspunkten är att vad som betraktas som låga inkomster är beroende av levnadsnivån i det omgivande samhället. Om en individ inte kan leva ett liv som betraktas som normalt i det samhälle hon lever i har hon enligt detta synsätt låg ekonomisk standard. I detta avsnitt har andelen individer vars inkomst understiger 60 procent av medianen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet för samtliga individer använts som gräns.

<sup>44</sup> Fördelnings Analytiskt Statistiskt System för Inkomster och Transfereringar

## Utvecklingen av ekonomisk standard i olika åldersgrupper

I figur 5.7 redovisas medianen av den reala ekonomiska standarden bland barn (13–17-åringar), unga (18–25-åringar) och äldre (26–64-åringar) under perioden 2007–2012. Som framgår av diagrammet är den ekonomiska standarden högst bland äldre, följt av barn och unga.



Källa: FASIT/Hushållens ekonomi. Försäkringskassans beräkningar.

**Figur 5.7 Ekonomisk standard (medianvärden) under perioden 2007–2012. 2011 års priser.**

Under perioden 2007–2012 har medianen av den reala ekonomiska standarden ökat bland barn, unga och äldre, vilket framgår av tabell 5.9. Ökningen är störst för unga i åldern 18–25 år där den ekonomiska standarden ökade med 12,5 procentenheter. De angivna värdena för 2012 är en prognos från FASIT-modellen, men tittar man på perioden 2007–2011 är ökningen i samtliga åldersgrupper statistiskt säkerställda på 95 procentns konfidensnivå.

**Tabell 5.9 Ekonomisk standard (medianvärden) 2007 och 2012, samt förändring (i procentenheter). Tusental kronor.**

	2007	2012	Förändring 2007–2012
13–17 år	188,9	204,5	8,3
18–25 år	175,7	197,6	12,5
26–64 år	219,8	234,6	6,7

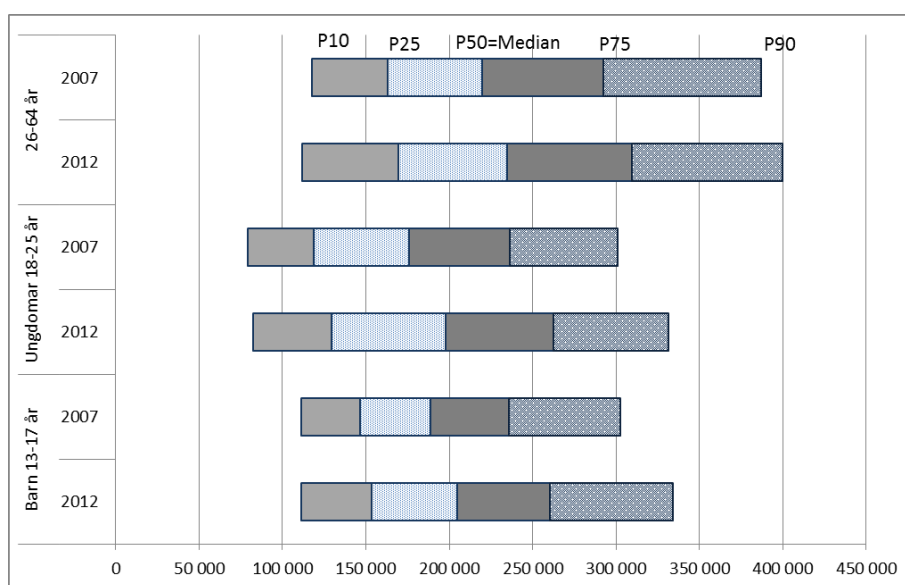
Källa: FASIT/Hushållens ekonomi. Försäkringskassans beräkningar.

För att få en mer fullständig bild av den ekonomiska situationen redovisas också spridningen av inkomsterna för barn, unga och äldre i figur 5.8.

Figur 5.8 visar inkomstspridningen för olika hushållstyper genom att redovisa gränsvärden för den 10:e percentilen (den inkomst där exakt 10 procent i gruppen har en lägre inkomst), 25:e, 50:e (medianen), 75:e och 90:e percentilen.<sup>45</sup>

Spridningen av den ekonomiska standarden varierar mellan åldersgrupperna. Värdet för den 10:e percentilen är lägre bland 18–25-åringarna än vad den är i de övriga åldersgrupperna samtidigt som den ökar där. Medianen, den 75:e percentilen och den 90:e percentilen är högre bland äldre än vad den är för barn och unga.

Spridningen av den ekonomiska standarden ökar under perioden 2007–2012. För barn och unga ökar den ekonomiska standarden mer i högre percentiler än i lägre mellan 2007 och 2012. I den 10:e percentilen har den ekonomiska standarden blivit högre för unga (18–25 år) samtidigt som den i stort sett är oförändrad för barn (13–17 år) och minskar något för den äldre befolkningen (26–64 år).



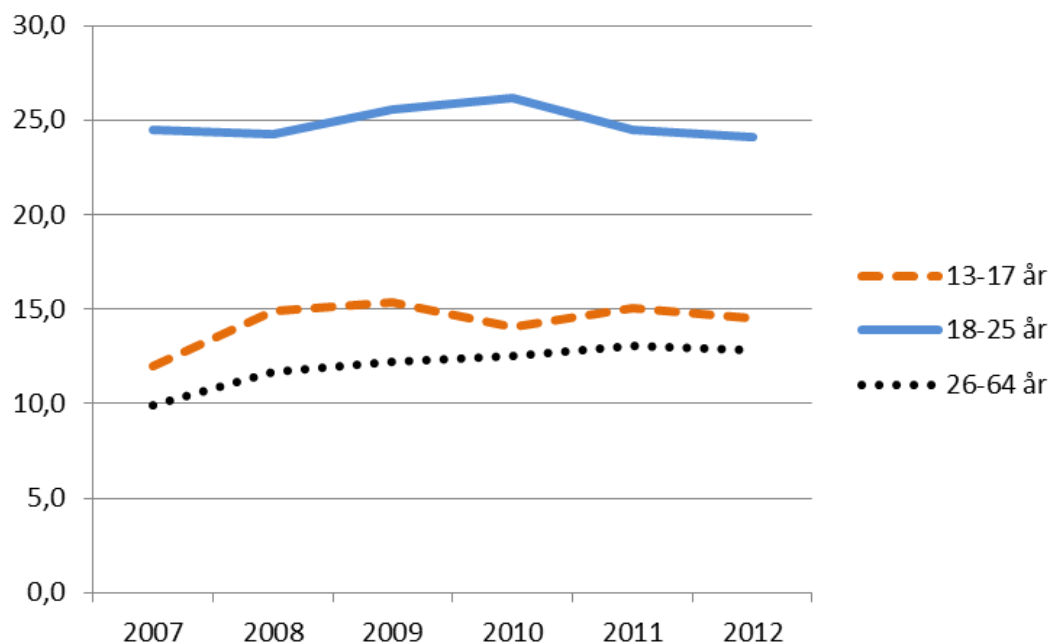
Källa: FASIT/Hushållens ekonomi. Försäkringskassans beräkningar.

**Figur 5.8 Spridningen av ekonomisk standard 2007 och 2012. 2012 års priser.**

Andelen med låg ekonomisk standard varierar mellan åldersgrupperna, vilket framgår av figur 5.9. Av de tre åldersgrupperna är andelen med låg ekonomisk standard högst bland unga (18–25-åringar) och andelen är i stort sett oförändrad under perioden 2007–2011. Att de har lägst ekonomisk standard beror till stor del på att en betydande andel av dessa unga bor i egna hushåll och alltså inte tar del av sina föräldrars ekonomiska standard, vilket är fallet för i princip alla barn under 18 år. Enligt FASIT-modellens framskrivning beräknas drygt 24 procent av unga i åldern 18–25 år och 14,5 procent av barnen i åldern 13–17 år haft låg ekonomisk standard under 2012. Detta ska jämföras med andelen med låg ekonomisk standard bland äldre, 26–64 år, som är cirka 13 procent.

<sup>45</sup> Inkomstpercentiler beräknas genom att gruppen delas upp i 100 lika stora grupper rangordnade efter stigande inkomst. Den procent i gruppen med lägst ekonomisk standard hamnar i den första percentilen, den nästkommande procenten med lägst ekonomisk standard i den andra percentilen upp till den procent med högst ekonomisk standard som hamnar i den hundra percentilen.

I tabell 5.10 redovisas också förändringen av andelen med låg ekonomisk standard mellan 2007 och 2012. Det är viktigt att påpeka att värdena för 2012 är en framskrivning av 2011 års utfall. Mellan 2007 och 2012 beräknas andelen med låg ekonomisk standard ha ökat med 2,5 procentenheter bland barn, 13–17 år, medan andelen bland unga, 18–25 år beräknas ha minskat marginellt. I den äldre befolkningen, 26–64 år, beräknas andelen med låg ekonomisk standard ha ökat med knappt 3 procentenheter under samma period.



Källa: FASIT/Hushållens ekonomi. Försäkringskassans beräkningar.

**Figur 5.9 Andel med låg ekonomisk standard under perioden 2007-2012. Procent.**

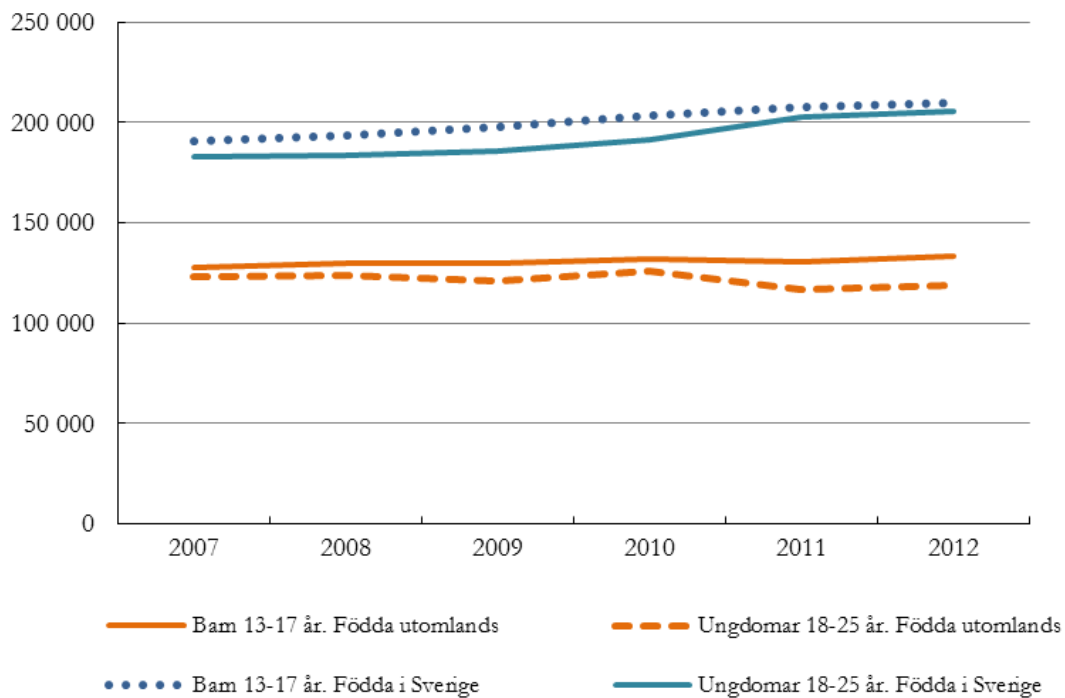
**Tabell 5.10 Andel (i procent) med låg ekonomisk standard 2007 och 2012 samt förändring (i procentenheter)**

	2007	2012	Förändring 2007-2012
13-17 år	12,0	14,5	2,5
18-25 år	24,5	24,1	-0,4
26-64 år	9,9	12,8	2,9

Källa: FASIT/Hushållens ekonomi. Försäkringskassans beräkningar.

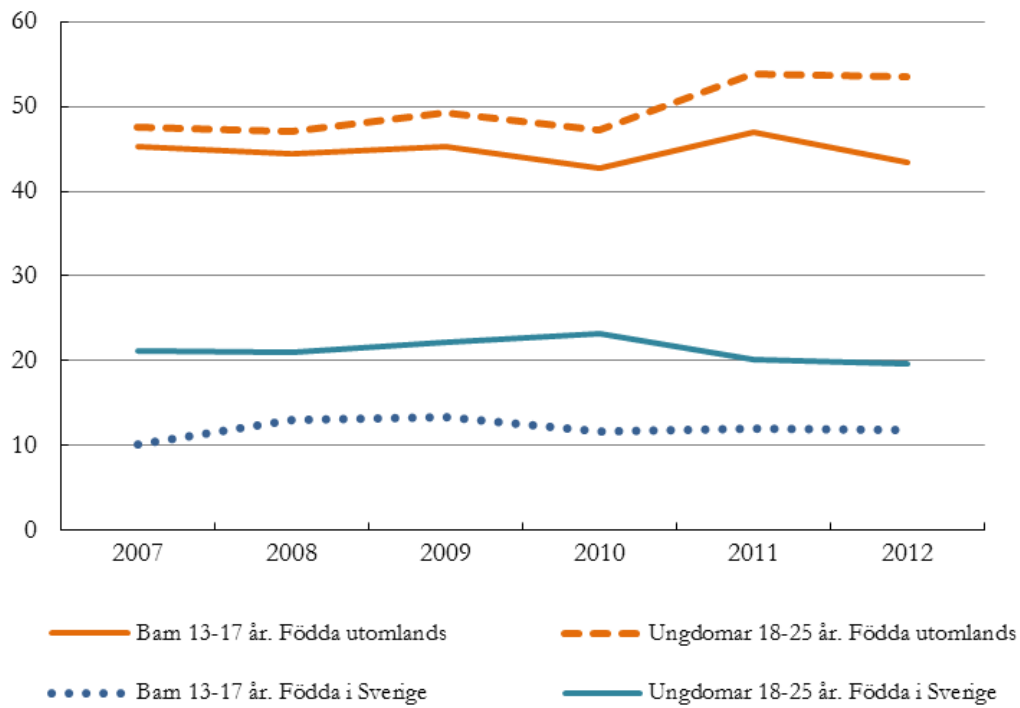
### Ekonomisk standard bland utlandsfödda barn och unga

Barn och unga födda utomlands har betydligt lägre ekonomisk standard än svenskfödda. Andelen som lever i hushåll med låg ekonomisk standard är också betydligt högre bland utlandsfödda. Figur 5.10 och 5.11 illustrerar utvecklingen av ekonomisk standard och andelen med låg ekonomisk standard bland utlandsfödda respektive svenskfödda barn och unga. Andelen utlandsfödda barn, 13–17 år, med låg ekonomisk standard beräknas under 2012 ha varit mer än tre gånger så hög som motsvarande andel bland svenskfödda barn, 43,5 procent i den förstnämnda gruppen jämfört med 11,8 procent i den andra. Även bland unga 18–25 år är andelen med låg ekonomisk standard högre bland utlandsfödda än bland svenskfödda, 53,4 procent att jämföra med 19,6 procent.



Källa: FASIT/Hushållens ekonomi. Försäkringskassans beräkningar.

**Figur 5.10 Ekonomisk standard (medianvärden) bland utlandsfödda respektive svenskfödda barn och unga under perioden 2007–2012. 2012 års priser.**



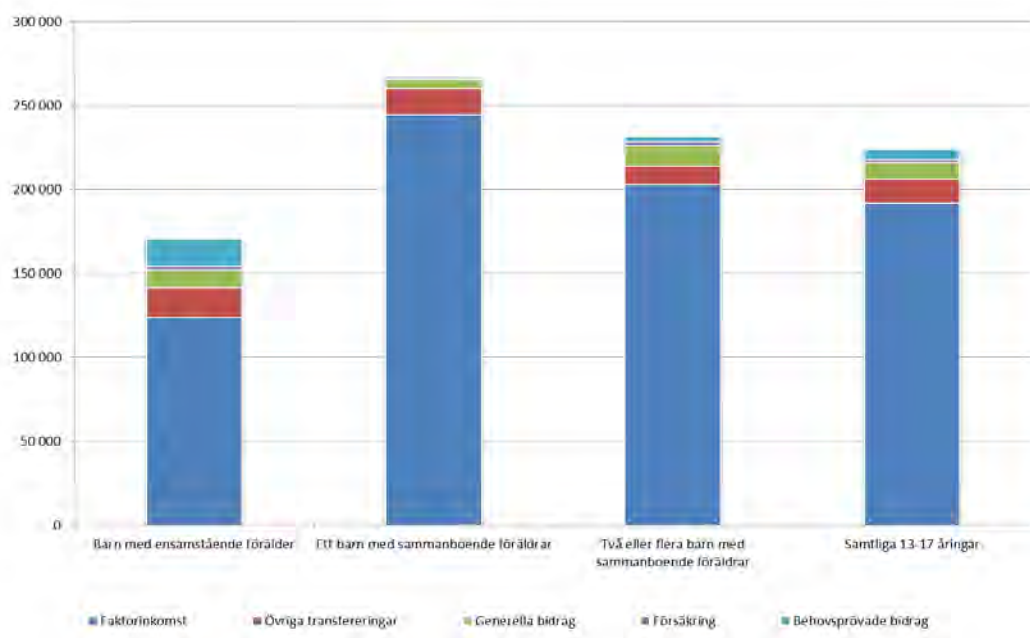
Källa: FASIT/Hushållens ekonomi. Försäkringskassans beräkningar.

**Figur 5.11 Andel med låg ekonomisk standard bland utlandsfödda respektive svenskfödda barn och unga under perioden 2007-2012.**

## Den ekonomiska familjepolitikens betydelse för barn och unga

I princip tar alla barn, 13–17 år, och knappt hälften av unga, 18–25 år, del av den ekonomiska familjepolitikens transfereringar i någon form. De kvarboende barnen och ungdomarna tar indirekt del av dessa transfereringar om föräldrarna till exempel får barnbidrag, bostadsbidrag eller underhållsstöd medan unga i egna hushåll själva kan få bostadsbidrag eller föräldrapenning (om de har egna barn).

I figur 5.12 och 5.13 visas hur stor del av barns och ungas ekonomiska standard som kom från den ekonomiska familjepolitiken<sup>46</sup> 2012. De behovsprövade bidragen (främst bostadsbidrag) utgör en stor del av den ekonomiska standarden bland ensamstående med barn. Detta gäller särskilt 18–25-åringar med barn. Bland unga i åldern 18–25 år är övriga transfereringar (varav studiemedel är den största delen) en mycket stor andel av den ekonomiska standarden. En stor skillnad mellan barn, 13–17 år, och unga, 18–25 år, med barn är att transfereringar från föräldraförsäkringen utgör en stor del av den senare gruppens ekonomiska standard (dessa ligger under posten *försäkring* i figurerna). Skillnaden beror på att föräldrapenning inte kan tas ut för barn, 13–17 år. Unga i åldern 18–25 år med egna barn har däremot av naturliga skäl små barn.



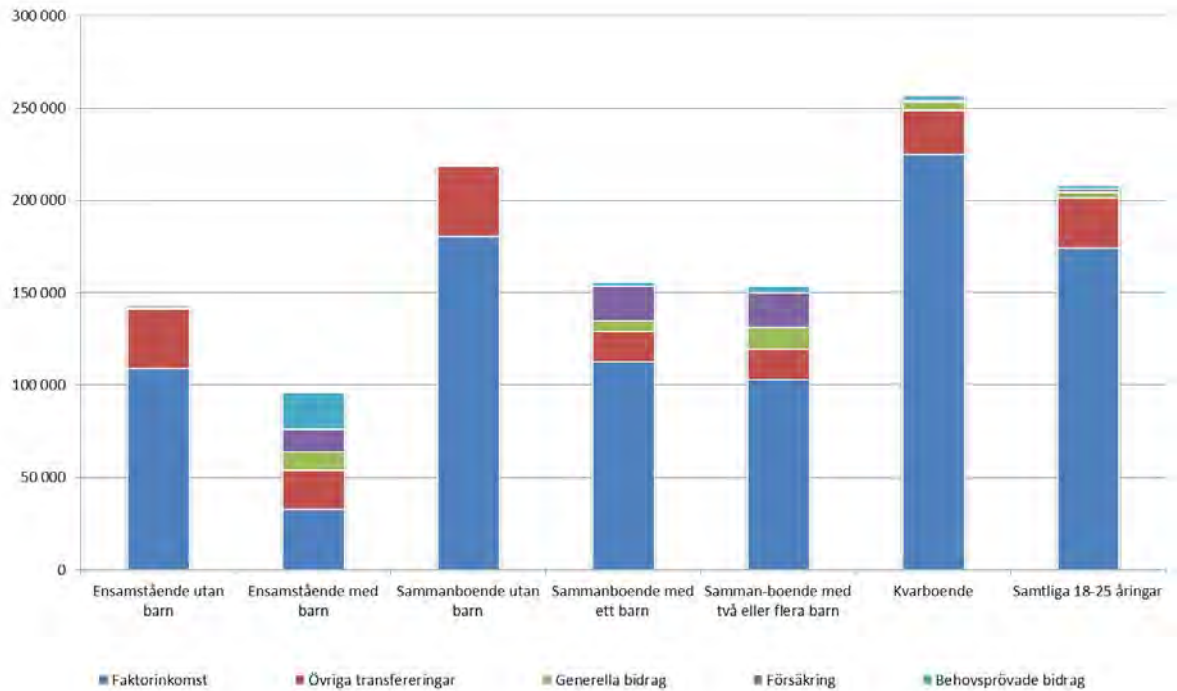
Källa: FASIT/Hushållens ekonomi. Försäkringskassans beräkningar.

**Figur 5.12 Ekonomisk standard (genomsnitt) bland barn uppdelat på inkomstkälla och hushållstyp, 13–17 år, 2012. Framskrivet med FASIT. Kronor.**

<sup>46</sup> Förklaring av de olika delarna i disponibel inkomst

- Faktorinkomster och övriga skatter – inkomster från arbete och kapital (inklusive kapitalförluster) minus skatter som inte beror på de synliga inkomsterna och avgifterna, till exempel den kommunala fastighetsavgiften.
- Övriga transfereringar – transfereringar och bidrag som inte räknas till den ekonomiska familjepolitiken, till exempel arbetslöshetsersättning och sjukpenning.
- Generella bidrag – generella bidrag inom den ekonomiska familjepolitiken, till exempel barnbidrag.
- Försäkring – transfereringar inom den ekonomiska familjepolitiken som ersätter inkomstbortfall från arbetet vid vård av barn, till exempel föräldrapenning.
- Behovsprövade bidrag – bidrag inom den ekonomiska familjepolitiken som är behovs- och/eller inkomstprövade, till exempel bostadsbidrag och vårdbidrag.





Källa: FASIT/Hushållens ekonomi. Försäkringskassans beräkningar.

**Figur 5.13 Ekonomisk standard (genomsnitt) bland unga uppdelat på inkomstkälla och hushållstyp, 18–25 år, 2012. Framskrivet med FASIT. Kronor.**

## INDIKATOR 65

<b>Ansökningar om betalningsföreläggande</b>	Uppgiftslämnare: <b>Kronofogdemyndigheten</b>
Antalet ansökningar om betalningsföreläggande för åldersgruppen 18–25 år ökade med 6 procent mellan 2011 och 2012. Ökningen bland ungdomarna är större än för gruppen över 25 år där ökningen ligger på endast 1 procent.	

Indikatorn beskriver antalet ansökningar om betalningsföreläggande i åldersgrupperna 13–17 år<sup>47</sup> och 18–25 år. Denna indikator kan ge en tidig signal om problem med betalningsförmågan i åldersgruppen. Alla ansökningar leder dock inte till ett beslut om betalningsföreläggande (ett så kallat utslag). Skulden kan ha betalats eller en avbetalningsplan kan ha gjorts upp efter att ansökan skickades in. Detta minskar dock inte signalens betydelse om problem med att betala. Om antalet unga som blir aktuella för ansökningar om betalningsföreläggande ökar kan detta antyda att fler unga börjar få problem med sin betalningsförmåga. Att få ett betalningsföreläggande innebär att personen är en ”sen betalare” och att sista betalningsdag på skulden har gått ut. Betalas inte skulden utfärdas ett bevis, ett utslag om betalningsföreläggande. Med stöd av ett sådant utslag kan indrivning av skulden begäras hos Kronofogdemyndigheten.

Tabell 5.11 visar att antalet ansökningar om betalningsförelägganden som riktar sig mot 18–25-åringar ökade med 10 procent mellan 2008 och 2012. För 13–17-åringarna minskade däremot antalet under samma period med 67 procent. Jämfört med personer över 25 år, där antalet ansökningar ökade med 17 procent under perioden, så har de i åldersgruppen 18–25 år klarat sig bättre. Om man jämför antalet ansökningar mellan unga män och unga kvinnor (18–25 år) så minskade de unga kvinnornas andel av antalet ansökningar något mellan 2011 och 2012. Sett över en femårsperiod har dock de unga kvinnornas andel ökat. Unga män står dock för merparten (56 procent) av det totala antalet ansökningar som kom in under 2012. För utrikes födda var utvecklingen mellan 2011 och 2012 i åldersgrupperna 13–17 år och 18–25 år likartad som utvecklingen totalt för åldersgrupperna (tabell 5.11).

---

<sup>47</sup> Kronofogdemyndighetens verksamhetsområde rör oftast enbart myndiga personer. En omyndig person kan inte teckna hyreskontrakt och därmed inte heller bli föremål för ansökan om avhysning. Eftersom straffmyndighetsåldern är 15 år kan dock 15–17-åringar av ”egen kraft” hamna i myndighetens utskökningsregister för skulder, till exempel obetalda böter eller skadestånd. Skadestånd kan även belasta ännu yngre personer. Dessutom förekommer det ett antal situationer då föräldrar eller annan förmyndare godkänt att underårig/ommyndig får ingå avtal som kan innebära en kommande restföring. Myndigheten arbetar emellertid aktivt för att dessa möjligheter ska begränsas eller helt försvinna. Alla dessa förhållanden måste beaktas i samband med data om 13–17-åringar i detta avsnitt.

**Tabell 5.11 Antal inkomna ansökningar om betalningsföreläggande, efter ålder och kön, 2008–2012**

	2008	2009	2010	2011	2012	Utveckling	
						12\08	12\11
<b>Kvinnor</b>							
Samtliga 13–17 år	221	162	128	122	59	- 73 %	- 52 %
Samtliga 18–25 år	57 627	69 014	72 461	61 402	63 742	11 %	4 %
> 25 år	322 152	402 573	420 684	384 562	383 325	19 %	0 %
<b>Riket totalt</b>	<b>380 000</b>	<b>471 749</b>	<b>493 273</b>	<b>446 362</b>	<b>447 133</b>	<b>18 %</b>	<b>0 %</b>
<b>Män</b>							
Samtliga 13–17 år	216	192	159	163	87	- 60 %	- 47 %
Samtliga 18–25 år	72 966	88 424	89 054	73 130	79 528	9 %	9 %
> 25 år	432 112	534 582	546 815	488 710	499 293	16 %	2 %
<b>Riket totalt</b>	<b>505 294</b>	<b>623 198</b>	<b>636 028</b>	<b>562 010</b>	<b>578 912</b>	<b>15 %</b>	<b>3 %</b>
<b>Utrikes födda</b>							
Samtliga 13–17 år	29	23	16	16	8	- 72 %	- 50 %
Samtliga 18–25 år	24 455	29 760	31 264	25 817	27 147	11 %	5 %
<b>Totalt</b>							
Samtliga 13–17 år	437	354	287	285	146	- 67 %	- 49 %
Samtliga 18–25 år	130 593	157 438	161 515	134 532	143 270	10 %	6 %
> 25 år	754 264	937 155	967 499	873 272	882 618	17 %	1 %
<b>Riket totalt</b>	<b>885 294</b>	<b>1 094 947</b>	<b>1 129 301</b>	<b>1 008 110</b>	<b>1 026 045</b>	<b>16 %</b>	<b>2 %</b>

Källa: Kronofogdemyndigheten.

## Antalet utslag

Antalet utslag<sup>48</sup> under 2012 ligger för unga och den äldre vuxengruppen kvar på ungefär samma nivå som året innan. I åldersgruppen 13–17 år minskar emellertid utslagen med 67 procent.

Utslag leder till en betalningsanmärkning för den betalningsskyldige och varje enskild individ kan ha ett antal utslag meddelade mot sig under perioden (tabell 5.12).

I ungdomsgruppen, 18–25 år, minskar kvinnornas andel utslag från 48,3 procent 2011 till 46,5 procent 2012. Detta innebär att unga inte skiljer sig från åldersgruppen äldre vuxna i detta avseende. Männerna står, såväl i ungdomsgruppen som i den äldre gruppen, för cirka 53,5 procent av utslagen.

**Tabell 5.12 Antal utslag om betalningsföreläggande, efter ålder och kön, 2008–2012**

	2008	2009	2010	2011	2012	Utveckling	
						12\08	12\11
<b>Kvinnor</b>							
Samtliga 13–17 år	114	65	44	36	16	- 86 %	- 56 %
Samtliga 18–25 år	31 826	35 784	36 715	26 083	25 443	- 20 %	- 2 %
> 25 år	205 726	246 226	246 994	201 842	194 874	- 5 %	- 3 %
<b>Riket totalt</b>	<b>237 666</b>	<b>282 075</b>	<b>283 753</b>	<b>227 962</b>	<b>220 335</b>	<b>- 7 %</b>	<b>- 3 %</b>
<b>Män</b>							
Samtliga 13–17 år	110	90	62	57	22	- 80 %	- 61 %
Samtliga 18–25 år	38 718	43 173	42 545	27 880	29 227	- 25 %	5 %
> 25 år	252 844	291 598	288 539	227 140	223 656	- 12 %	- 2 %
<b>Riket totalt</b>	<b>291 672</b>	<b>334 861</b>	<b>331 146</b>	<b>255 078</b>	<b>252 906</b>	<b>- 13 %</b>	<b>- 1 %</b>
<b>Totalt</b>							
Samtliga 13–17 år	224	155	106	93	38	- 83 %	- 59 %
Samtliga 18–25 år	70 544	78 957	79 260	53 963	54 670	23 %	1 %
> 25 år	458 570	537 824	535 533	428 982	418 530	- 9 %	-2 %
<b>Riket totalt</b>	<b>529 338</b>	<b>616 936</b>	<b>614 899</b>	<b>483 040</b>	<b>473 241</b>	<b>- 11 %</b>	<b>- 2 %</b>

Källa: Kronofogdemyndigheten.

Det genomsnittliga beloppet per ansökan minskar med 5 procent för ungdomsgruppen medan det för övriga åldersgrupper ökar (4 procent för äldre vuxna och hela 34 procent för gruppen 13–17 år). Den relativt stora ökningen för gruppen 13–17 år innebär att genomsnittsbeloppet åter ligger på samma nivå som 2009–2010. Sett över en femårsperiod har utvecklingen varit att genomsnittsbeloppet för äldre vuxna minskat med cirka två tredjedelar från 10 047 kronor till 3 343 kronor. Samtidigt har beloppet för ungdomsgruppen 18–25 år legat relativt fast och har endast minskat med 10 procent. Detta innebär att från att äldregruppen haft ett genomsnittsbelopp som nästan var dubbelt så högt som för ungdomarna, så är förhållandet numera nästan det omvända.

<sup>48</sup> Ett utslag kan jämföras med en dom. Det är ett bevis på att någon är skyldig pengar eller har skyldighet att lämna ut egendom eller liknande. Med stöd av utslaget kan sedan utmätning och/eller handräckning hos den betalningsskyldige begäras.

Det genomsnittliga beloppet per utslag är oförändrat för ungdomsgruppen 18–25 år. Inte heller för övriga åldersgrupper sker någon större förändring under 2012 (tabell 5.13).<sup>49</sup>

**Tabell 5.13 Genomsnittligt belopp per ansökan och utslag om betalningsföreläggande, 2008–2012. Kronor**

	År					Utveckling	
	2008	2009	2010	2011	2012	12 \ 08	12 \ 11
<b>Genomsnittligt belopp (kr) per ansökan om betalningsföreläggande</b>							
13–17-åringar	3 463	4 267	4 333	3 147	4 223	22 %	34 %
18–25-åringar	5 953	5 982	5 615	5 625	5 368	- 10 %	- 5 %
> 25 år	10 047	8 440	7 968	3 207	3 343	- 67 %	4 %
<b>Totalt</b>	<b>9 440</b>	<b>8 085</b>	<b>7 631</b>	<b>3 530</b>	<b>3 626</b>	<b>- 62 %</b>	<b>3 %</b>
<b>Genomsnittligt belopp (kr) per utslag om betalningsföreläggande</b>							
13–17-åringar	7 026	2 951	2 999	3 094	3 247	- 54 %	5 %
18–25-åringar	6 857	6 819	6 442	6 287	6 312	- 8 %	0 %
> 25 år	13 196	12 779	12 379	6 580	6 760	- 49 %	3 %
<b>Totalt</b>	<b>12 349</b>	<b>12 014</b>	<b>11 612</b>	<b>6 546</b>	<b>6 708</b>	<b>- 46 %</b>	<b>2 %</b>

Källa: Kronofogdemyndigheten.

### Ansökningar per län

Antalet ansökningar om betalningsföreläggande per 1 000 invånare i åldersgruppen 18–25 år, visar hur skuldsättningen är fördelad i olika delar av landet. Under 2012 minskade antalet ansökningar per 1 000 invånare i fem län och ökade i femton. Flest ansökningar i förhållande till invånarantalet i åldersgruppen görs i Gävleborgs län (183 ansökningar per 1 000 invånare) och minst i Västerbottens län (88). Det innebär att det är mer än dubbelt så många ansökningar i Gävleborgs län. Detta förhållande gäller under hela femårsperioden 2008–2012, då även Gävleborgs län haft flest antal ansökningar per 1 000 invånare och Västerbottens län minst antal (tabell 5.14).

Jämför man antalet *utslag* länsvis (framgår inte av tabellen) med ansökningarna per capita framgår det att endast mellan 28 och 50 procent av ansökningarna leder fram till utslag. För riket totalt är det 38 procent av ansökningarna mot 18–25-åringarna som leder till utslag. Det går visserligen inte att dra alltför långtgående slutsatser av detta eftersom det inte endast är ansökningar från 2012 utan även äldre som gått vidare till utslag. Eftersom motsvarande andelar även noterats för tidigare år kan man dock utgå från att det genomsnittligt blir cirka 40 procent av inlämnade ansökningar som kommer att leda fram till ett utslag. Förklaringen kan ligga i en benägenhet hos de svarande (köparna) att reglera sin skuld när väl en ansökan om betalningsföreläggande lämnats in, men innan utslag meddelas, för att härigenom undvika en betalningsanmärkning.

Gävleborgs län har även flest utslag per tusen invånare (82) medan Uppsala län noterar den lägsta siffran (37). Beloppsmässigt ligger utslagen genomsnittligt cirka 20 procent högre än ansökningarna. Mellan länen varierar detta från Västernorrland där genomsnittsutslaget på 5 759 kronor enbart ligger 5 procent över den genomsnittliga ansökan på 5 467 kronor, till Hallands län där utslag i genomsnitt ligger 34 procent över ansökans belopp (6 435 kronor mot 4 805 kronor). Högsta genomsnittliga utslag noteras för Stockholms län med 7 244 kronor, som även har högsta genomsnittsbelopp på ansökan (5 978 kronor). Lägst genomsnittligt belopp per utslag har Gotlands län (5 074 kronor), medan Västerbottens län redovisar lägsta belopp per ansökan (4 546 kronor).

<sup>49</sup> Efter det att ansökan om betalningsföreläggande inkommit är det vanligt att delar av, eller hela, skulden betalas. Ärendet kan även återkallas på grund av förlikning, eller bestridas och sedan överlämnas till tingsrätten för avgörande, i stället för att leda till att ett utslag meddelas.

**Tabell 5.14 Andel ansökningar om betalningsföreläggande, efter län, 18–25 år, 2008–2012. Antal per 1 000 invånare**

Län	2008	2009	2010	2011	2012	Utveckling	
						12\08	12\11
Stockholm	128	143	143	122	135	5 %	10 %
Uppsala	111	126	125	106	110	- 1 %	4 %
Södermanland	161	188	183	158	164	2 %	4 %
Östergötland	137	150	149	128	127	- 7 %	- 1 %
Jönköping	143	163	158	121	120	- 16 %	- 1 %
Kronoberg	125	148	160	142	139	11 %	- 2 %
Kalmar	146	177	182	135	153	5 %	13 %
Gotland	116	140	128	122	106	- 9 %	- 13 %
Blekinge	145	175	169	142	151	4 %	6 %
Skåne	153	192	191	149	161	5 %	8 %
Halland	115	136	138	113	120	4 %	6 %
Västra Götaland	136	161	160	125	129	- 5 %	4 %
Värmland	166	193	184	139	140	- 15 %	1 %
Örebro	148	161	165	149	163	10 %	9 %
Västmanland	160	186	176	142	151	- 6 %	6 %
Dalarna	141	165	167	151	150	6 %	- 1 %
Gävleborg	175	217	215	179	183	5 %	2 %
Västernorrland	148	164	166	134	145	- 2 %	9 %
Jämtland	127	123	129	107	113	- 11 %	5 %
Västerbotten	80	92	90	81	88	10 %	9 %
Norrbottn	117	127	128	111	117	0 %	5 %
<b>Riket</b>	<b>138</b>	<b>160</b>	<b>159</b>	<b>131</b>	<b>138</b>	<b>0 %</b>	<b>5 %</b>

Källa: Kronofogdemyndigheten.

## INDIKATOR 66

<b>Antal med skulder som är föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten</b>	Uppgiftslämnare: <b>Kronofogdemyndigheten</b>
Andelen unga, 18–25 år, med skulder hos Kronofogdemyndigheten var 4,0 procent 2012, vilket kan jämföras med 2004 då andelen var 4,3 procent. Andelen unga män som hade skulder var högre än andelen unga kvinnor. Två tredjedelar av gäldenärerna i 18–25-årsåldern är unga män och en tredjedel är unga kvinnor.	

Indikatorn beskriver antalet 18–25-åringar med skulder i Kronofogdemyndighetens indrivningsregister samt deras totala skuldbelopp och vilken typ av skuld det rör sig om. Konsekvensen av att en skuld har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning är att verkställighet kan ske, det vill säga att tvångsåtgärder som utmätning (till exempel att driva in pengar genom löneexekution eller utmätning av egendom eller genom att återlämna egendom om det är fråga om handräckning) kan sättas in. Skulden blir även registrerad i Kronofogdemyndighetens register, databasen för indrivning och utsökning. Uppgifterna används som underlag för kreditupplysningsföretagens register över betalningsanmärkningar.

Antalet gäldenärer<sup>50</sup> i åldersgruppen 18–25 år som fanns registrerade i Kronofogdemyndighetens utsöknings- och indrivningsdatabas den 31 december 2012 var 41 075. Detta innebar att de hade minskat med 43 personer (motsvarar minus 0,1 procent) jämfört med samma tidpunkt ett år tidigare. Mellan 2006 och 2012 var ökningen 12,5 procent (från 36 522 till 41 075). Samtidigt ökade emellertid befolkningen i åldersgruppen från 883 249 till 1 038 679 personer (en ökning med 17,6 procent). Mellan 2011 och 2012 ökade befolkningen i åldersgruppen med 9 186 personer. Detta gör att andelen av befolkningen som finns registrerade som gäldenärer hos Kronofogdemyndigheten minskade från 4,2 procent till 4,0 procent (tabell 5.15).

Två tredjedelar av gäldenärerna i 18–25-årsåldern var unga män och en tredjedel var unga kvinnor. Detta gör att 5,3 procent av de unga männen och 2,7 procent av de unga kvinnorna återfinns i Kronofogdemyndighetens register.

Vad som inte visas i tabellen är variationen inom åldersgruppen 18–25 år. Antalet personer i Kronofogdemyndighetens indrivningsregister ökar med stigande ålder, från 1 270 personer bland 18-åringarna till 8 065 personer bland 25-åringarna. Ställt i relation till befolkningen i de olika åldersklasserna innebär detta att endast 1,0 procent av 18-åringarna är gäldenärer hos Kronofogdemyndigheten medan det är 6,5 procent av 25-åringarna. Såväl 24- som 25-åringar är med 6,0 respektive 6,5 procent vanligare gäldenärer hos Kronofogdemyndigheten än genomsnittet i den vuxna befolkningen, 18 år och äldre, av vilka 5,8 procent är gäldenärer. Antalet restförda personer har från 2011 minskat bland 18–21-åringar, ökat bland 22–24-åringar och legat i princip på samma nivå för 25-åringarna.

<sup>50</sup> En gäldenär är i allmänt språkbruk en person som har en skuld till någon. I detta sammanhang används emellertid beteckningen för gäldenärer som efter en ansökan om verkställighet registrerats i Kronofogdemyndighetens utsöknings- och indrivningsregister.

**Tabell 5.15 Andel registrerade gäldenärer av befolkningsgrupper, efter kön, 2004–2012. Procent**

Kön	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
<b>18-25 år</b>									
Unga kvinnor	2,7	2,8	2,6	2,5	2,5	2,9	2,9	2,9	2,7
Unga män	4,8	4,7	4,5	4,8	4,8	5,4	5,3	5,4	5,3
<b>Totalt</b>	<b>4,3</b>	<b>4,3</b>	<b>4,1</b>	<b>4,1</b>	<b>4,0</b>	<b>4,2</b>	<b>4,2</b>	<b>4,2</b>	<b>4,0</b>
<b>18+ år</b>									
Kvinnor	4,0	3,9	3,5	3,7	3,7	4,1	3,7	3,8	3,8
Män	7,6	7,3	7,0	6,8	6,7	7,6	7,7	6,6	6,6
<b>Totalt</b>	<b>6,1</b>	<b>6,0</b>	<b>5,8</b>	<b>5,2</b>	<b>5,6</b>	<b>5,8</b>	<b>5,7</b>	<b>5,7</b>	<b>5,8</b>

Källa: Kronofogdemyndigheten.

När länsvisa siffror ställs i relation till antalet invånare i den aktuella åldersgruppen i respektive län kan man se om benägenheten att hamna i Kronofogdemyndighetens register för utsökning och indrivning varierar mellan länen.

Som framgår av tabell 5.16 syns en ökning av andelen 18–25-åringar i utsökningsregistret i tre län 2012 jämfört med 2011, medan en minskning kan ses i femton län. I tre län är andelen oförändrad. Samma fyra län som hade högst andel ungdomar i utsökningsregistret 2011 har även högst andel 2012 (Skånes, Norrbottens, Gävleborgs och Värmlands län). Andelen har dock minskat i tre av länen under 2012 och från att alla fyra låg på 5 procent eller däröver, har Norrbottens och Värmlands län nu under 5 procent. Hallands län har återigen lägst andel och är tillsammans med Västernorrlands län de enda län som har under 3 procent. Av tabellen nedan kan man även utläsa att andelen unga i utsökningsregistret i Västra Götalands län utvisar en ökande trend under hela femårsperioden.

**Tabell 5.16 Andel av befolkningen 18–25 år i utsökningsregistret, 18–25 år, 2008–2012. Procent**

Län	2008	2009	2010	2011	2012	Utveckling 12\11
Blekinge	3,0	3,4	3,2	3,2	3,5	Ökning
Dalarna	4,0	4,6	4,7	4,5	4,4	Minskning
Gotland	3,2	3,5	3,6	3,8	3,5	Minskning
Gävleborg	4,7	5,3	5,2	5,1	5,1	Oförändrad
Halland	2,3	2,7	2,6	2,6	2,5	Minskning
Jämtland	2,9	3,0	3,1	3,3	3,2	Minskning
Jönköping	2,5	3,5	3,4	2,9	3,0	Ökning
Kalmar	3,6	3,9	5,8	3,6	3,5	Minskning
Kronoberg	2,9	3,8	3,4	3,4	3,3	Minskning
Norrbotten	4,0	5,0	5,4	5,2	4,7	Minskning
Skåne	4,9	5,4	5,0	5,5	5,2	Minskning
Stockholm	3,7	4,2	4,3	4,4	4,2	Minskning
Södermanland	4,1	4,7	3,8	4,1	3,9	Minskning
Uppsala	3,1	3,4	3,5	3,2	3,2	Oförändrad
Värmland	4,9	5,6	5,4	5,0	4,9	Minskning
Västerbotten	2,3	2,7	2,6	3,6	3,6	Oförändrad
Västernorrland	3,9	4,3	4,4	2,9	2,8	Minskning
Västmanland	2,9	3,5	3,5	3,8	3,9	Ökning
Västra Götaland	3,4	3,9	3,9	4,0	3,5	Minskning
Örebro	3,9	4,4	3,9	3,7	3,6	Minskning
Östergötland	3,6	4,0	4,0	4,0	3,8	Minskning

Källa: Kronofogdemyndigheten.



Unga i åldersgruppen 18–25 år hade totalt 209 406 skulder registrerade i Kronofogdemyndighetens utsöknings- och indrivningsregister den 31 december 2012. Antalet skulder har minskat jämfört med föregående år (minus 1 953 skulder eller -0,9 procent). Det totala beloppet för skulderna ökade med drygt 69 miljoner kronor (+5,8 procent) till 1,27 miljarder kronor. Detta innebar att den genomsnittliga skulden per skuldpost var 6 027 kronor (333 kronor eller 5,8 procent högre än 2011).

Av den totala skulden för 18–25-åringarna var 508 miljoner kronor (ökning med 45 miljoner kronor eller 9,6 procent jämfört med 2011) skulder till stat och kommun medan 766 miljoner kronor var skulder till privata borgenärer (ökning med 25 miljoner kronor eller 3,3 procent jämfört med 2011). Trenden att skuldbeloppen till stat och kommun ökar håller i sig medan den minskning av skulderna till de privata borgenärerna som tidigare noterats förbytts i en mindre ökning.

Bland 18–25-åringarna stod unga män i december 2012 för skulder på 1 274,1 miljoner kronor vilket är en ökning jämfört med 2011 då skulderna uppgick till 957,5 miljoner kronor. Unga mäns genomsnittliga skuld var 6 517 kronor (jämfört med 6 075 kronor 2011). För unga kvinnorna ökade genomsnittsskulden till 4 780 kronor i december 2012 (jämfört med 4 584 kronor 2010). Totalskulden var 250 miljoner kronor, vilket är en liten ökning jämfört med 2011 (247 miljoner kronor).

Bland A-målsskulder, det vill säga skulder till stat och kommun, dominerade skatteskulderna beloppsmässigt i gruppen unga. För unga kvinnor i 18–25-årsåldern ökade skatteskulderna mellan 2010 och 2011 med måttliga 2,8 procent (1 miljon kronor) medan de ökade kraftigt bland unga män (+23,5 procent eller 41,8 miljoner kronor). För unga män var bötesmedel den näst största skuldposten och felparkeringsavgifter den tredje största (samma förhållande som föregående år). För de unga kvinnorna var däremot teveavgifter den näst största skuldposten och studiemedelsavgifter den tredje största (även här samma förhållande som föregående år).

Beloppsmässigt hade männen i ungdomsgruppen mer än fyra gånger så stor total skuld till stat och kommun som kvinnorna. Endast för teveavgifter och studiemedelsavgifter var det samlade skuldbeloppet ungefär lika stort för båda könen. För de övriga skuldtyperna var den manliga dominansen mycket stor (tabell 5.17).

**Tabell 5.17 Skuldbelopp till stat och kommun efter olika skuldtyper och kön, 18–25 år, 2009–2012. Miljoner kronor**

Skuldtyp	KVINNOR				MÄN				TOTALT			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Övriga a-mål	3,2	3,3	2,8	4,0	20,8	21,3	25,9	26,4	24,0	24,6	28,7	30,4
Bötesmedel	8,3	9,6	11,0	10,9	43,8	48,4	57,1	58,9	52,1	58,0	68,1	69,8
Studiemedelsavgifter	13,4	13,4	15,2	16,8	15,5	15,5	17,7	19,6	28,9	28,9	32,9	36,4
Brottsofferfonden	2,3	2,5	2,8	2,9	14,4	15,2	17,3	18,0	16,7	17,8	20,1	20,9
Teveavgift	16,1	18,5	20,0	18,5	14,6	17,4	17,5	16,0	30,6	35,8	37,5	34,6
Felparkeringsavgift	4,2	4,4	4,3	4,1	23,1	34,9	42,3	41,4	27,3	39,3	46,6	45,5
Fordonsskatt	2,1	2,3	2,4	2,5	11,1	12,7	14,0	14,8	13,2	15,0	16,4	17,3
Skattekonto	44,4	38,8	35,3	36,3	141,8	137,0	177,5	219,3	186,3	175,8	212,8	255,5

Källa: Kronofogdemyndigheten.

## INDIKATOR 67

<b>Ansökan om och verkställande av vräkning</b>	Uppgiftslämnare: <b>Kronofogdemyndigheten</b>
Antalet inlämnade ansökningar om vräkning var 0,93 och antalet verkställda vräkningar 0,28 per 1 000 unga i åldern 18–25 år 2012. Det är en minskning jämfört med 2006.	

Antalet genomförda vräkningar av unga ökade 2012 jämfört med 2011. Ökningen är störst bland unga kvinnor (+11 procent) medan unga män ligger kvar på i det närmaste oförändrad nivå (+1 procent) (tabell 5.18). Ställer man antalet genomförda vräkningar i relation till befolkningen i åldersgruppen (tabell 5.19), ligger unga – trots ökningen – med 0,28 vräkningar per tusen invånare lägre än hela vuxengruppens 0,34 (18 år och däröver). Det är emellertid en betydligt mindre andel unga som bor i egen bostad än vuxenbefolkningen i sin helhet. Det innebär att det i realiteten måste vara en större andel av de unga än vad som redovisas som faktiskt blir föremål för avhysning om man enbart ser till dem som har ett eget boende.

Indikatorn beskriver hur många i åldersgruppen 18–25 år som riskerar att bli vräkta, det vill säga där ansökningar om avhysning lämnats in till Kronofogdemyndigheten. Den visar även hur många av dessa ansökningar som lett fram till att vräkningar faktiskt genomförts. Vanligtvis brukar en vräkning bero på att hyresgästen inte betalat sin hyra. Även fall av störande beteende eller olovlig andrahandsuthyrning kan vara skäl för vräkning. Om orsaken till vräkningen är obetald hyra blir konsekvensen av en vräkning i regel, förutom bostadslöshet, även att en betalningsanmärkning registreras hos kreditupplysningsföretagen.

Antalet ansökningar om avhysning för åldersgruppen 18–25 år var 969 under 2012. Detta är en minskning med 10 procent jämfört med 2006 och en minskning med 1 procent jämfört med 2011. Det faktiskt genomförda antalet vräkningar 2012 var 296, en minskning med 33 procent jämfört med 2006, men en liten ökning (+ 4 procent) jämfört med 2011 (tabell 5.18).

En jämförelse mellan unga kvinnor och unga män avseende såväl begäran om avhysning som antal genomförda avhysningar visar att männen står för en stor del av såväl begärda som genomförda avhysningar (58 procent av ansökningarna och drygt 61 procent av verkställda). Andelen begärda avhysningar för kvinnorna ökar emellertid (från 25 procent verkställda 2011 till 28 procent 2012) medan den ligger kvar på samma nivå (32 procent) för männen (tabell 5.18).

Under tidigare år var det vanligare att en ansökan om avhysning faktiskt resulterade i en genomförd vräkning i ungdomsgruppen än för samtliga vuxna personer. Detta ändrades 2009 då andelen verkställda vräkningar av inkomna ansökningar var densamma i ungdomsgruppen som i övriga grupper. Sedan dess ligger andelen verkställda vräkningar på cirka 30 procent av ansökningarna.

**Tabell 5.18 Antal ansökningar om avhysningar och verkställda avhysningar avseende 18–25-åringar, 2006–2012**

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Utveckling	
								12\06	12/11
<b>Antal ansökningar om avhysning avseende 18–25-åringar</b>									
Kvinnor	454	493	465	512	464	407	405	-11 %	0 %
Män	627	702	705	757	697	572	564	-10 %	-1 %
<b>Antal genomförda avhysningar avseende 18–25-åringar</b>									
Kvinnor	177	160	136	139	123	103	114	-36 %	11 %
Män	263	310	265	255	257	181	182	-31 %	1 %

Källa: Kronofogdemyndigheten.

Ställs antalet avhysningar i relation till befolkningen i sin helhet ser vi att antalet ansökningar per tusen invånare i den vuxna befolkningen låg nästan konstant kring 1,3 under 2006–2010. Under 2011 och 2012 sjunker antalet ansökningar till 1,24 respektive 1,15. I ungdomsgruppen sker även en minskning och under 2011 och 2012 ligger antalet ansökningar lägre än 1,0 per tusen invånare. Nivå för ungdomsgruppen ligger från och med år 2010 klart under hela vuxengruppens nivå – till skillnad från 2006–2009 då värdena låg i paritet med varandra (tabell 5.19)

När det gäller genomförda avhysningar per tusen invånare, har ungdomsgruppen gått från att tidigare redovisa en högre frekvens än vad som gällt hela vuxengruppen till att under de senaste fyra åren ligga under denna nivå.

**Tabell 5.19 Andel ansökningar om avhysningar och verkställda avhysningar, 18–25 år samt i relation till den vuxna befolkningen i sin helhet, 2006–2012. Antal per 1 000 invånare**

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
<b>Ansökningar om avhysning</b>							
18–25 år	1,22	1,31	1,24	1,29	1,14	0,90	0,93
>17 år	1,28	1,29	1,29	1,31	1,31	1,24	1,15
<b>Verkställda avhysningar</b>							
18–25 år	0,53	0,52	0,42	0,40	0,38	0,28	0,28
>17 år	0,46	0,44	0,41	0,41	0,42	0,38	0,34

Källa: Kronofogdemyndigheten.

Länsvisa data visar att variationen mellan länen är stor. Antal ansökningar om avhysning per tusen invånare i ungdomsgruppen varierar mellan 0,4 i Stockholms län till 2,3 i Gävleborgs län och antal genomförda avhysningar från 0,1 i Västerbottens län till 0,9 i Dalarnas län. Det råder även stora variationer inom samma län mellan de olika åren (tabell 5.20). Både Gävleborgs och Dalarnas län ligger genomgående högt samtliga fem år bakåt såväl för frekvensen av ansökningar som för verkställda vräkningar. Antal genomförda vräkningar per tusen invånare visar dock en stadigt nedåtgående trend i Gävleborgs län.

**Tabell 5.20 Andel ansökningar om avhysningar och verkställda avhysningar efter län, 18–25 år, 2008–2012. Antal per 1 000 invånare**

Län	INKOMNA BEGÄRAN OM AVHYSNING					GENOMFÖRDA AVHYSNINGAR				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Stockholm	0,6	0,7	0,6	0,5	0,4	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1
Uppsala	0,9	1,3	1,4	0,8	0,7	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2
Södermanland	1,4	2,2	1,0	0,8	1,1	0,3	1,0	0,5	0,4	0,5
Östergötland	1,6	2,1	2,0	1,9	1,9	0,9	0,6	0,4	0,4	0,5
Jönköping	1,5	1,5	1,5	1,0	0,8	0,5	0,5	0,5	0,2	0,3
Kronoberg	0,9	1,0	0,8	0,8	1,1	0,2	0,3	0,2	0,3	0,1
Kalmar	1,0	1,2	2,1	0,9	1,4	0,3	0,1	0,5	0,3	0,3
Gotland	0,3	1,3	1,0	0,8	0,8	0	0,7	0,2	0,5	0,3
Blekinge	1,9	0,6	1,2	1,1	1,6	0,9	0,2	0,4	0,3	0,7
Skåne	1,3	1,1	1,1	0,8	0,9	0,5	0,3	0,4	0,2	0,4
Hallands	0,6	0,5	0,8	0,3	0,4	0,2	0,2	0,3	0,1	0,1
Västra Götaland	1,1	0,9	0,8	0,9	0,6	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2
Värmland	1,4	2,2	2,0	1,5	1,5	0,6	0,6	0,8	0,4	0,4
Örebro	2,0	2,2	1,5	1,9	1,8	0,6	0,7	0,5	0,4	0,5
Västmanland	1,5	2,0	1,0	1,2	1,4	0,3	0,7	0,2	0,3	0,3
Dalarna	2,8	3,0	1,8	2,2	2,1	0,8	1,0	0,7	0,8	0,9
Gävleborg	2,8	3,4	2,7	2,0	2,3	1,3	1,3	1,0	0,8	0,5
Västernorrland	1,9	1,5	1,9	0,9	1,1	0,5	0,5	0,7	0,1	0,4
Jämtland	1,2	1,4	1,1	1,2	0,9	0,6	0,6	0,5	0,2	0,3
Västerbotten	1,3	1,4	1,4	1,2	1,2	0,3	0,3	0,2	0,4	0,1
Norrbotten	1,3	1,7	1,1	0,8	1,0	0,5	0,7	0,5	0,3	0,5
<b>Riket totalt</b>	<b>1,2</b>	<b>1,3</b>	<b>1,1</b>	<b>0,9</b>	<b>0,9</b>	<b>0,4</b>	<b>0,4</b>	<b>0,4</b>	<b>0,3</b>	<b>0,3</b>

Källa: Kronofogdemyndigheten.

## Arbetslöshet och åtgärder

### INDIKATOR 68

<b>Antal i arbetslöshet, deltidsarbetslöshet, timanställning och program</b>	Uppgiftslämnare: <b>Arbetsförmedlingen</b>
Antalet unga arbetslösa var högre 2012 än 2011. Det var ett högre antal både bland killar och bland tjejer men ökningen mellan åren var större för killarna.	

Under 2012 uppgick antalet arbetslösa ungdomar i åldern 18–24 år till 39 612 i genomsnitt, varav 22 973 killar och 16 638 tjejer (tabell 5.21). Det var 2 534 fler än 2011 och motsvarar en ökning med 7 procent. Det fanns en stor skillnad i arbetslöshetsutvecklingen mellan könen. För tjejerna ökade arbetslösheten med 2 procent medan killarnas ökning uppgick till 11 procent under samma period. De arbetslösa utrikes födda ungdomarna ökade även dessa med 7 procent, vilket motsvarar den genomsnittliga ökningen av ungdomsarbetslösheten under perioden. Könsskillnaderna var något mindre i denna grupp, då killarnas arbetslöshet ökade med 8 procent medan tjejernas ökade med 6 procent.

Den kraftiga konjunkturförsvagningen under 2009 drabbade även ungdomar med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Antalet arbetslösa ungdomar med funktionshinder ökade under 2009 med 20 procent, en ökningstakt som sedan föll till 8 procent under 2010 liksom 2011. Under 2012 har även denna grupp drabbats av en högre arbetslöshet som steg med nära 17 procent.

Killar arbetslöshet har varit betydligt mer konjunkturkänslig än tjejernas. Tjejer blev inte arbetslösa i samma utsträckning som killarna under lågkonjunkturen 2008–2009, men fick inte heller jobb i riktigt lika stor utsträckning när konjunkturen vände uppåt 2010 och 2011. I likhet med detta har den svaga konjunkturutvecklingen under 2012 också inneburit att arbetslösheten bland killar ökat i högre grad än bland tjejer. Antalet arbetslösa unga med förgymnasial utbildning ökade med 2 procent under 2012, medan antalet arbetslösa med gymnasieutbildning ökade med 8 procent och antalet arbetslösa ungdomar med en eftergymnasial utbildning ökade med 11 procent under perioden.

**Tabell 5.21 Antal arbetslösa, efter kön, födelse land, funktionsnedsättning och utbildningsnivå, 18–24 år, 2009–2012. Månadsgenomsnitt**

	2009			2010			2011			2012		
	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer
<b>Födelse land</b>												
Utrikes	7 437	4 479	2 959	7 881	4 365	3 516	8 111	4 380	3 731	8 670	4 724	3 946
Sverige	39 365	23 864	15 501	34 017	19 294	14 723	28 967	16 343	12 624	18 250	18 250	12 692
<b>Funktionsnedsättning</b>												
Ja	1 471	986	485	1 591	1 047	544	1 723	1 145	579	2 010	1 341	669
Nej	45 331	27 357	17 974	40 307	22 612	17 695	35 355	19 578	15 777	37 602	21 632	15 970
<b>Utbildningsnivå</b>												
Förgymnasial utb	9 413	5 875	3 538	9 578	5 662	3 916	9 514	5 543	3 971	9 714	5 741	3 974
Gymnasium	34 268	20 905	13 364	29 218	16 575	12 643	24 925	13 981	10 944	26 969	15 836	11 134
Eftergymn utb <2 år	1 322	679	643	1 286	623	663	1 093	523	570	1 176	605	571
Högskola >2 år	1 799	884	916	1 815	799	1 016	1 547	676	871	1 752	792	960
<b>Totalt</b>	<b>46 802</b>	<b>28 342</b>	<b>18 460</b>	<b>41 898</b>	<b>23 659</b>	<b>18 239</b>	<b>37 078</b>	<b>20 723</b>	<b>16 355</b>	<b>39 612</b>	<b>22 973</b>	<b>16 638</b>

Källa: Arbetsförmedlingen.

Kommentar: Med funktionsnedsättning menas olika typer av arbetshandikapp.

## Partiellt arbetslösa

Med partiellt arbetslösa menas deltidsarbetslösa och sökande med timanställning. En förhållandevis stor andel av de timanställda är unga, medan ungas andel av de deltidsarbetslösa ungefär motsvarar deras andel av de arbetslösa. Under 2012 var i genomsnitt 2 632 unga deltidsarbetslösa, vilket var ungefär lika många (50 personer färre) än 2011. Antalet arbetssökande unga med timanställning uppgick 2012 till 8 972, vilket är 6 personer färre än 2011 (tabell 5.22). Bland såväl deltidsarbetslösa som timanställda utgörs minst två tredjedelar av tjejer, 65 procent bland de timanställda och 67 procent av de deltidsarbetslösa är tjejer.

**Tabell 5.22 Antal deltidsarbetslösa och arbetssökande timanställda, efter kön, födelse land, funktionsnedsättning och utbildning, 18–24 år, 2011–2012. Månadsgenomsnitt**

	DELTIDSARBETSLÖSA						ARBETSSÖKANDE TIMANSTÄLLDA					
	2011			2012			2011		2012			
	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer
<b>Födelse land</b>												
Utrikes	380	163	217	413	192	221	847	369	478	897	399	499
Sverige	2 302	642	1 661	2 219	688	1 531	8 132	2 624	5 508	8 075	2 773	5 303
<b>Funktionsnedsättning</b>												
Ja	41	15	26	52	20	32	160	72	88	191	89	102
Nej	2 641	790	1 851	2 580	860	1 720	8 818	2 920	5 898	8 782	3 082	5 699
<b>Utbildningsnivå</b>												
Förgymnasial utb	239	95	144	256	127	130	755	322	433	770	345	425
Gymnasium	2 164	645	518	2 099	683	1 417	7 445	2 453	4 992	7 439	2 600	4 839
Eftergymn utb <2 år	100	27	74	107	28	79	316	92	224	297	93	205
Högskola >2 år	180	38	142	169	42	127	463	126	337	465	133	332
<b>Totalt</b>	<b>2 682</b>	<b>805</b>	<b>1 877</b>	<b>2 632</b>	<b>880</b>	<b>1 752</b>	<b>8 978</b>	<b>2 992</b>	<b>5 986</b>	<b>8 972</b>	<b>3 171</b>	<b>5 801</b>

Källa: Arbetsförmedlingen.

Kommentar: Med funktionsnedsättning menas olika typer av arbetshandikapp.<sup>51</sup>

## I program med aktivitetsstöd

Under 2012 ökade programdeltagandet med cirka 8 procent och i genomsnitt deltog 55 016 ungdomar i sådana program att jämföra med 51 173 under 2011 (tabell 5.23).

Det var betydligt fler killar än tjejer som deltog i program med aktivitetsstöd både 2011 och 2012. Under 2012 har killarnas programdeltagande ökat med 10 procent medan ökningen för tjejerna uppgått till 5 procent.

Mellan 2011 och 2012 ökade programdeltagandet med 6 procent bland svenskfödda ungdomar medan ökningen för utrikes födda unga varit nära tre gånger så stor, eller 17 procent. Ökningen var också betydligt större för unga med funktionsnedsättning och omfattade i denna grupp cirka 35 procent mellan 2011 och 2012. Andelen unga med funktionsnedsättning av samtliga unga i program med aktivitetsstöd ökade från 10 procent 2011 till 12 procent 2012.

<sup>51</sup> Arbetshandikapp är term som används om en funktionsnedsättning (ett fysiskt, psykiskt, förståndsmässigt eller socialmedicinskt handikapp) som gör att en person har eller förväntas få svårigheter att erhålla ett arbete.

Programdeltagandet ökade med 5 procent bland ungdomar med gymnasieutbildning och med 11 procent bland de med eftergymnasial utbildning. Den största ökningen av programdeltagande fanns bland ungdomar med förgymnasial utbildning. Denna ökning omfattade 1 662 ungdomar vilket motsvarar en 16-procentig ökning (tabell 5.23).

**Tabell 5.23 Antal i program med aktivitetsstöd, efter kön, födelseland, funktionsnedsättning och utbildningsnivå, 18–24 år, 2009–2012. Månadsgenomsnitt**

	2009			2010			2011			2012		
	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer
<b>Födelseland</b>												
Utrikes	4 819	3 203	1 616	7 056	4 425	2 631	7 609	4 530	3 079	8 863	5 308	3 555
Sverige	32 140	19 962	12 177	47 126	27 697	19 429	43 564	24 129	19 435	46 152	26 112	20 040
<b>Funktionsnedsättning</b>												
Ja	2 933	1 848	1 085	4 103	2 553	1 551	4 997	3 043	1 954	6 769	4 103	2 666
Nej	34 026	21 318	12 708	50 079	29 569	20 510	46 176	25 616	20 560	48 247	27 318	20 929
<b>Utbildningsnivå</b>												
Förgymnasial utb	6 589	4 384	2 205	9 836	6 244	3 592	10 708	6 534	4 174	12 370	7 586	4 784
Gymnasium	28 842	17 916	10 926	42 064	24 679	17 385	38 331	21 083	17 248	40 284	22 661	17 623
Eftergymn utb <2 år	724	391	333	1 079	553	526	1 049	508	541	1 139	565	574
Högskola >2 år	804	475	330	1 205	647	558	1 085	534	551	1 223	609	614
<b>Totalt</b>	<b>36 959</b>	<b>23 166</b>	<b>13 793</b>	<b>54 182</b>	<b>32 122</b>	<b>22 061</b>	<b>51 173</b>	<b>28 659</b>	<b>22 514</b>	<b>55 016</b>	<b>31 420</b>	<b>23 595</b>

Källa: Arbetsförmedlingen.

Kommentar: Med funktionsnedsättning menas olika typer av arbetshandikapp.

## INDIKATOR 69

<b>Antal långtidsarbetslösa</b>	Uppgiftslämnare: <b>Arbetsförmedlingen</b>
Antalet långtidsarbetslösa 18–24-åringar var i genomsnitt 5 501 i månaden under 2012. Fler killar än tjejer var långtidsarbetslösa. Jämfört med 2009 har det skett en minskning med drygt 1 000 personer.	

Unga under 25 år räknas som långtidsarbetslösa efter 100 dagars arbetslöshet. Antalet långtidsarbetslösa unga 18–24-åringar var i genomsnitt 5 501 under 2012, vilket innebär en ökning på 0,1 procent jämfört med 2011. Jämfört med 2009 har det dock skett en minskning då antalet långtidsarbetslösa unga 18–24-åringar i genomsnitt var 6 606 personer (tabell 5.24).

**Tabell 5.24 Antal kvarstående långtidsarbetslösa, 18–24 år, efter kön, utbildning, funktionsnedsättning och födelseland, 2009–2012. Månadsgenomsnitt**

	2009			2010			2011			2012		
	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer
<b>Födelseland</b>												
Utrikes	1 626	971	655	1 982	1 046	936	2 130	1 079	1 051	2 080	1 054	1 027
Sverige	4 981	3 141	1 840	4 318	2 562	1 756	3 320	1 949	1 371	3 420	2 068	1 352
<b>Funktionsnedsättning</b>												
Ja	509	343	166	552	369	184	527	355	172	571	385	186
Nej	6 098	3 769	2 329	5 748	3 240	2 508	4 923	2 672	2 250	4 929	2 737	2 192
<b>Utbildningsnivå</b>												
Förgymnasial utb	1 910	1 187	724	2 212	1 304	908	2 260	1 271	989	2 171	1 219	953
Gymnasium	4 302	2 715	1 587	3 664	2 113	1 551	2 820	1 590	1 230	2 967	1 738	1 229
Eftergymn utb <2 år	159	87	71	166	80	86	143	71	72	137	70	67
Högskola >2 år	235	122	113	258	112	146	226	95	131	225	96	130
<b>Totalt</b>	<b>6 606</b>	<b>4 111</b>	<b>2 495</b>	<b>6 300</b>	<b>3 608</b>	<b>2 692</b>	<b>5 450</b>	<b>3 027</b>	<b>2 422</b>	<b>5 501</b>	<b>3 122</b>	<b>2 379</b>

Källa: Arbetsförmedlingen.

Kommentar: Med funktionsnedsättning menas olika typer av arbetshandikapp.



## INDIKATOR 70

<b>Mediantid i arbetslöshet</b>	Uppgiftslämnare: <b>Arbetsförmedlingen</b>
Mediantiden i arbetslöshet var i genomsnitt 45 dagar bland 18–24-åringar under 2012, vilket är en minskning jämfört med 2009 då mediantiden var 49 dagar. Den skiljde sig inte mellan killar och tjejer. Den var betydligt högre bland unga som är födda utrikes och bland arbetslösa unga med funktionsnedsättning.	

Medianen för arbetslöshetstiden bland 18–24-åringar var under 2010 i genomsnitt 49 dagar, men minskade till 45 dagar 2012 (tabell 5.25). Mediantiden i arbetslöshet var densamma för killar som för tjejer, men den var betydligt längre bland utrikes födda än bland inrikes födda unga, 55 dagar respektive 44 dagar. Den var även betydligt längre bland arbetslösa unga med funktionsnedsättning än bland unga utan funktionsnedsättning, 56 dagar respektive 45 dagar. Mediantiden i arbetslöshet minskade eller var oförändrad för samtliga grupper av arbetslösa (tabell 5.25).

**Tabell 5.25 Mediantid i arbetslöshet efter kön, bakgrund, funktionsnedsättning och utbildningsnivå, 18–24 år, 2009–2012. Antalet dagar**

	2009	2010	2011	2012
<b>Kön</b>				
Killar	49	49	46	45
Tjejer	47	49	46	45
<b>Födelseled</b>				
Utrikes	55	59	57	55
Sverige	47	47	44	44
<b>Funktionshinder</b>				
Ja	69	67	60	56
Nej	48	48	46	45
<b>Utbildningsnivå</b>				
Förgymnasial utb	51	53	52	50
Gymnasium	49	48	46	45
Eftergymn utb <2 år	44	45	44	42
Högskola >2 år	45	46	46	44
<b>Totalt</b>	<b>49</b>	<b>49</b>	<b>46</b>	<b>45</b>

Källa: Arbetsförmedlingen.

Kommentar 1: Mediantid den sista i månaden bland kvarstående i sökandekategori som definieras som arbetslösa.

Kommentar 2: Med funktionsnedsättning menas olika typer av arbetshandikapp.

Länsvise hade Kronobergs län, Uppsala län och Västernorrlands län högst mediantid i arbetslöshet, alla tre hade 49 dagar.

## INDIKATOR 71

<b>Långtidsinskrivna arbetslösa</b>	Uppgiftslämnare: <b>Arbetsförmedlingen</b>
Antalet långtidsinskrivna arbetslösa unga minskade knappt mellan 2011 och 2012. Under 2012 fanns i månadsgenomsnitt 205 unga som varit arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i minst två år. Fler killar än tjejer var långtidsinskrivna arbetslösa 2012.	

Sammantaget uppgick antalet ungdomar som var arbetslösa eller deltog i program med aktivitetsstöd till 94 627 i genomsnitt under 2012. Det var 6 376 fler än 2011 och motsvarar en ökning med 7 procent. Antalet långtidsinskrivna arbetslösa unga minskade knappt mellan 2011 och 2012. Under 2012 fanns i månadsgenomsnitt 205 unga som varit arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i minst två år jämfört med 215 unga 2011. Ungar med kortare inskrivningstid än 6 månader ökade från 70 938 under 2011 till 77 301 under 2012 (tabell 5.26).

**Tabell 5.26 Inskrivningstid på arbetsförmedlingen, efter kön, bakgrund, funktionsnedsättning och utbildning, 18–24 år, 2011–2012. Månadsgenomsnitt**

	2011					2012				
	INSKRIVNINGSTID					INSKRIVNINGSTID				
	6 mån	6–12 mån	12–24 mån	24– mån	Summa	6 mån	6–12 mån	12–24 mån	24– mån	Summa
<b>Kön</b>										
Män	39 716	7 587	1 962	117	49 382	44 700	7 665	1 911	118	54 394
Kvinnor	31 223	6 025	1 523	99	38 869	32 602	5 945	1 599	87	40 234
<b>Födelseland</b>										
Utrikes	12 641	2 430	607	43	15 720	14 364	2 483	641	45	17 533
Sverige	58 298	11 183	2 879	172	72 531	62 937	11 128	2 869	160	77 094
<b>Funktionshinder</b>										
Ja	4 866	1 358	459	37	6 720	6 221	1 913	606	39	8 779
Nej	66 073	12 254	3 026	178	81 531	71 080	11 698	2 904	167	85 849
<b>Utbildningsnivå</b>										
Förgymnasial utb	16 105	3 185	873	59	20 222	17 739	3 378	901	65	22 084
Gymnasium	50 710	9 898	2 500	148	63 256	54 919	9 701	2 502	132	67 253
Eftergymn utb <2 år	1 827	252	59	4	2 142	2 003	253	56	4	2 315
Högskola >2 år	2 297	278	53	4	2 631	2 640	279	52	5	2 975
<b>Totalt</b>	<b>70 938</b>	<b>13 612</b>	<b>3 486</b>	<b>215</b>	<b>88 251</b>	<b>77 301</b>	<b>13 611</b>	<b>3 510</b>	<b>205</b>	<b>94 627</b>

Källa: Arbetsförmedlingen.

Kommentar 1: Med långtidsinskrivna avses sökande som varit inskrivna som arbetslösa eller deltagit i program med aktivitetsstöd i minst 24 månader (två år).

Kommentar 2: Med funktionsnedsättning menas olika typer av arbetshandikapp.

Kommentar 3: I förra årets Ung idag var siffrorna för 2011 fel.

## INDIKATOR 72

<b>Andel i arbete eller utbildning efter arbetsmarknadspolitiskt program</b>	Uppgiftslämnare: <b>Arbetsförmedlingen</b>
Andelen unga som fick arbete efter arbetsmarknadspolitiskt program minskade marginellt mellan 2011 och 2012. Andelen som fick arbete var betydligt lägre bland unga födda utrikes än bland unga födda i Sverige.	

Andelen ungdomar som fått arbete minskade marginellt under 2012. Under 2011 hade i genomsnitt 37,7 procent av ungdomarna som var arbetslösa eller deltog i program med aktivitetsstöd fått arbete, medan motsvarande andel för 2012 var 37,5 procent. Andelen som fick arbete är betydligt lägre bland utrikes födda ungdomar och uppgick till endast 23,9 procent under 2012.

Bland de unga med funktionsnedsättning som var utan arbete hade 26,3 procent fått jobb under 2012, vilket även det är en minskning jämfört med 2011 då motsvarande andel var 28,1 procent.

Andelen som fått arbete varierar relativt kraftigt med utbildningsnivån – från 20,1 procent bland dem som saknar gymnasial utbildning till 50,4 procent bland de med en längre högskoleutbildning. Bland de arbetsökande med gymnasieutbildning gick 41,7 procent till arbete under 2012. Arbetsökande med svag utbildningsbakgrund har därmed väsentligt mycket svårare att få jobb jämfört med övriga ungdomar. Utbildningsnivån är alltså en stark förklaringsfaktor för chanserna att få jobb, ju lägre utbildningsnivå desto sämre blir chanserna att få arbete (tabell 5.27).

**Tabell 5.27 Andel som lämnat från arbetslöshet och program med aktivitetsstöd till arbete, efter kön, bakgrund, funktionsnedsättning och utbildning, 18–24 år, kvartal 1 2009–2012. Procent**

	2009			2010			2011			2012		
	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer	Totalt	Killar	Tjejer
<b>Födelseland</b>												
Utrikes	25,1	25,2	25,1	25,3	26,9	23	24,6	26,3	22,4	23,9	25,5	21,8
Sverige	37,1	35,9	38,8	40,8	41,4	39,9	40,4	40,5	40,2	40,2	40,1	40,3
<b>Funktionsnedsättning</b>												
Ja	23,3	24,5	21	25,3	27,8	21,2	28,1	30,1	24,5	26,3	28,1	23,2
Nej	36	34,9	37,6	39,3	40	38,3	38,5	38,8	38,1	38,3	38,4	38,2
<b>Utbildningsnivå</b>												
Förgymnasial utb	20,5	21,2	19,1	21,1	22,9	18,2	20,4	22,4	17,5	20,1	21,9	17,4
Gymnasium	38,2	37,3	39,6	42,2	43,2	40,7	42,2	42,7	41,6	41,7	41,9	41,4
Eftergymn utb <2 år	40,6	37,9	43,3	43,3	42,2	43,7	42,9	43,4	42,5	42,6	41,8	43,3
Högskola >2 år	49,3	42,8	55,2	51,8	50	53,3	52,2	50,6	53,4	50,4	48,4	52
<b>Totalt</b>	<b>35,4</b>	<b>34,4</b>	<b>36,9</b>	<b>38,5</b>	<b>39,2</b>	<b>37,4</b>	<b>37,7</b>	<b>38,1</b>	<b>37,3</b>	<b>37,5</b>	<b>37,6</b>	<b>37,3</b>

Källa: Arbetsförmedlingen.

Kommentar: Med funktionsnedsättning menas olika typer av arbetshandikapp.

Jämförs länen hade Dalarnas län högst andel som övergick till arbete (45,3 procent) medan Skåne län hade lägst andel (34,6 procent).

## Företagande

### INDIKATOR 73

<b>Andel företagare</b>	Uppgiftslämnare: <b>Tillväxtverket</b>
Andelen företagare av de sysselsatta i åldersgruppen 18–30 år var 4 procent 2012. Fler killar än tjejer är företagare. Andelen företagare av de sysselsatta unga var oförändrad under hela perioden 2002–2012.	

Andelen företagare av de sysselsatta i åldersgruppen 18–30 år var 4 procent 2012. Det var en lägre andel företagare än i befolkningen som helhet, där andelen var 10 procent. Andelen unga företagare har varit densamma mellan 2002 och 2012 (tabell 5.28). Då det inte varit några större förändringar för gruppen unga som helhet, finns det ingen anledning att tro att några större förändringar skett över tid uppdelat på exempelvis män och kvinnor.

Företagarandelen skiljer sig åt mellan olika grupper av unga. Det är vanligare att unga män är företagare än att unga kvinnor är det. Män födda utrikes hade en särskilt hög företagarandel, 8 procent. Jämför man företagarandelen i hela landets befolkning (18–70 år) fanns i stort sett samma gruppskillnader som bland unga. Andelen företagare bland de sysselsatta steg med ökande ålder. Den största andelen företagare fanns i gruppen 56–70 år, där 17 procent var företagare.

**Tabell 5.28 Andel företagare av de sysselsatta, 18–30 år, 2002, 2004, 2006, 2008 och 2012. Procent**

	2002	2004	2006	2008	2012
<b>Kvinnor och män</b>					
Födda utrikes	6	7	6	6	
Födda inrikes	4	4	4	4	
<b>Totalt</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>4</b>
<b>Kvinnor</b>					
Födda utrikes	2	5	3	3	
Födda inrikes	3	2	2	2	
<b>Totalt</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	
<b>Män</b>					
Födda utrikes	9	10	8	8	
Födda inrikes	5	6	5	5	
<b>Totalt</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	

Källa: Nutek/Tillväxtverket, SCB (AKU).

## INDIKATOR 74

<b>Nystartade företag</b>	Uppgiftslämnare: <b>Tillväxtanalys</b>
Personer i åldern 16–25 år startade 10 procent av nya företag 2011, vilket kan jämföras med 2001 då andelen personer i åldern 16–25 år som startade nya företag var 7 procent.	

Med nytt företag menas i detta sammanhang företag där verksamheten är helt nystartad eller har återupptagits efter att ha varit vilande i minst två år. Statistiken omfattar inte företag som nyaktiverats på grund av ägarbyten, ändring av juridisk form eller annan ombildning.

Antalet nystartade företag uppgick under 2011 till 73 709 jämfört med 69 855<sup>52</sup> år 2010, en ökning med 5,5 procent. Angett i förhållande till totalt antal nystartade företag uppgick andelen företag startade av personer i åldersgruppen 16–25 år till 10 procent och i åldersgruppen 26–30 år till 9 procent. År 2001 uppgick motsvarande andelar till 7 respektive 14 procent (tabell 5.29).

**Tabell 5.29 Andel nystartade företag, efter åldersgrupp. Andelar av det totala antalet nya företag, 2001–2011. Procent**

Åldersgrupp	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*	2007	2008	2009	2010	2011
16–25 år	7	8	8	9	11	9	11	10	12	12	12	10
26–30 år	14	14	14	14	14	14	13	13	12	12	13	9
> 30 år	76	75	75	75	74	76	76	76	76	76	75	72
Bortfall	3	3	3	3	0	1	-	-	-	-	-	9

Källa: Tillväxtanalys

\* Exklusive branscherna jord- och skogsbruk samt fastighetstjänster. För 2007 ges två uppsättningar data. För att jämförelse med tidigare data ska bli mer rättvisande har i det ena fallet de nytillkommande branschgrupperna jord- och skogsbruk samt fastighetstjänster räknats bort.

Angett i förhållande till befolkningen i respektive grupp återfanns den högsta etableringsfrekvensen i åldersgruppen över 30 år, med 12,7 företag per 1 000 invånare inom åldersgruppen (tabell 5.30).

**Tabell 5.30 Andel nystartade företag, efter åldersgrupp, etableringsfrekvenser, 2001–2011. Antal per 1 000 invånare**

Åldersgrupp	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*	2007	2008	2009	2010**	2011
16 – 25 år	2,6	3,0	2,8	3,4	4,5	3,6	4,9	5,2	5,6	5,9	6,9	6,0
26 – 30 år	8,4	8,6	9,0	10,2	11,4	11,0	12,9	13,7	12,2	12,6	15,5	11,1
> 30 år	6,7	6,9	6,7	7,6	7,9	8,1	9,9	10,7	10,6	10,8	12,5	12,7
Samtliga	6,3	6,6	6,4	7,3	7,6	7,6	9,2	9,9	9,7	10,0	11,6	12,3

Källa: Tillväxtanalys.

\* Exklusive jord- och skogsbruk samt fastighetstjänster.

\*\* Nytt aktivitetskriterium.

<sup>52</sup> Efter nytt aktivitetskriterium. För mer information se: Statistiska centralbyråns webbplats.

Andelen företag som startades av en eller flera kvinnor gemensamt uppgick till 39 procent i åldersgruppen 16–25 år och till 36 procent i åldersgruppen 26–30 år. Motsvarande andelar i 2005 uppgick till 32 respektive 30 procent. I åldersgruppen över 30 år var könsfördelningen bland personer vilka startade företag i stort sett oförändrad år 2011 jämfört med 2005. (tabell 5.31).

**Tabell 5.31 Andel nystartade företag, efter kön och åldersgrupp 2005–2011. Andelar av det totala antalet nya företag. Procent**

Åldersgrupp	Ledning	2005	2006	2007	2007	2008	2009	2010	2011
16–25 år	Kvinnor	32	34	31	31	36	34	38	39
	Män	64	63	64	64	60	64	59	57
	Totalt	4	2	5	5	4	2	3	4
26–30 år	Kvinnor	30	30	37	36	31	37	31	36
	Män	65	66	58	58	63	58	65	58
	Totalt	5	4	5	5	6	5	4	7
> 30 år	Kvinnor	31	33	31	30	31	32	31	32
	Män	61	60	62	63	61	61	60	59
	Totalt	7	7	7	7	7	7	9	9

Källa: Tillväxtanalys.

Fördelat efter härkomst uppgick 2011 andelen nya företag startade av en utlandsfödd person till 11 procent i åldersgruppen 16–25 år och till 21 procent i åldersgruppen 26–30 år. År 2001 uppgick motsvarande andelar till 9 respektive 10 procent. I åldersgruppen över 30 år startades 17 procent av företagen av en utlandsfödd person 2011 jämfört med 13 procent 2001.

Majoriteten av de nya företagen startas antingen inom branschgruppen företagstjänster, vilken bland annat omfattar administrativa och tekniska konsultverksamheter samt grafisk formgivning och reklam, eller inom personliga tjänster som medie-/kultur-, rekreations-, vård- och undervisningsföretag.

I åldersgruppen 16–25 år startades 27 procent av de nya företagen inom branschgruppen företagstjänster och 36 procent inom personliga tjänster. I åldersgruppen 26–30 år uppgick motsvarande andelar till 41 respektive 25 procent.

Sett över en längre tidsperiod har andelen företag som startats inom företagstjänster minskat i dessa åldersgrupper och ökat inom personliga tjänster. År 2001 uppgick andelen företag inom företagstjänster till 39 procent såväl i åldersgruppen 16–25 år som i åldersgruppen 26–30 år. Andelen företag som startades inom personliga tjänster uppgick under samma år till 25 procent i åldersgruppen 16–25 år och till 22 procent i åldersgruppen 26–30 år.

Under 2011 startades 84 procent av företagen i åldersgruppen 16–25 år som enskild firma. I åldersgruppen 26–30 år uppgick motsvarande andel till 69 procent. I åldersgruppen över 30 år uppgick andelen företag vilka startades som enskild firma till 58 procent.

Fördelat efter län och åldersgrupp startades den högsta andelen företag 2011 av personer i åldersgruppen 16–25 år i Jönköpings och Värmlands län med andelar på 17 respektive 14 procent av de nya företagen. I åldersgruppen 26–30 år återfanns den högsta andelen nystartade företag i Västerbottens län med en andel på 15 procent. I Stockholms län uppgick andelen företag startade av personer i åldersgruppen 16–25 år till 11 procent och inom åldersgruppen 26–30 år till 10 procent.

I de enkäter som bildar underlag för statistiken ingår en fråga om motivet till att starta företag. I åldersgruppen 16–25 år angav 44 procent att förverkliga idéer som motiv, jämfört med 39 procent i åldersgruppen 26–30 år och 30 procent i åldersgruppen över 30 år. Liknande skillnader mellan grupperna har även funnits tidigare år.

Andelen personer vilka uppgav arbetslöshet eller risk för arbetslöshet som motiv till att starta företag var relativt oförändrad jämfört med 2010. I åldersgruppen 16–25 år angav 8 procent arbetslöshet som främsta motiv för att starta företag och i åldersgrupperna 26–30 år och över 30 år, angav 6 respektive 9 procent arbetslöshet som viktigaste motiv.

## INDIKATOR 75

<b>Syn på företagande</b>	Uppgiftslämnare: <b>Tillväxtverket</b>
Av unga i åldern 18–30 år kunde 68 procent tänka sig att bli företagare 2012. Det är en minskning sedan 2003 då 71 procent av de unga kunde tänka sig att bli företagare. Det är fler unga killar som kan tänka sig att bli företagare än unga tjejer. Andelen unga som angett att de helst vill vara företagare var 35 procent 2012, vilket är en ökning sedan 2004 då 29 procent helst ville vara företagare.	

Intresset för att bli egenföretagare är stort bland unga: 75 procent av killarna och 62 procent av tjejerna (totalt 68 procent) svarade ja på frågan om de kan tänka sig att bli företagare i Tillväxtverkets undersökning Entreprenörskapsbarometer 2012 (tabell 5.32).

**Tabell 5.32 Andel som kan tänka sig bli företagare, efter kön, 18–30 år, 2003 och 2012. Procent**

	2003	2012
Tjejer	63	62
Killar	78	75
Totalt	71	68

Källa: Nutek/Tillväxtverket, Entreprenörskapsbarometern 2003 och 2012.

### Vilken sysselsättning vill unga helst ha?

Av svarsalternativen att vara företagare, anställd i litet privat företag, anställd i stort privat företag eller anställd inom offentlig sektor var det vanligaste alternativet 2012 att helst vara företagare. Detta alternativ har under perioden 2004 till 2012 ökat från 29 procent till 35 procent. Även intresset för att arbeta i offentlig sektor har ökat under perioden, från 11 procent 2004 till 20 procent 2012. År 2004 ville unga helst vara anställda i ett mindre företag. Unga killar vill i större utsträckning vara företagare än unga tjejer (tabell 5.33).

**Tabell 5.33 Andel av unga som helst vill vara företagare, efter kön, 18–30 år, 2004 och 2012. Procent**

	2004	2012		
	Totalt	Tjejer	Killar	Totalt
Företagare	29	27	42	35
Litet privat företag	36	22	21	21
Stort privat företag	24	25	23	24
Offentlig sektor	11	27	14	20

Källa: Nutek/Tillväxtverket, Entreprenörskapsbarometern 2004 och 2012.



### Fördelar med eget företagande jämfört med att vara anställd?

De unga som svarat att de helst vill vara företagare har även fått svara på vilka fördelar de ser med att vara företagare jämfört med att vara anställd. De tre faktorer som flest unga ser som fördelar är självständigt arbete, att förverkliga idéer och personlig utveckling (oförändrat sedan 2004). Alternativet brist på attraktiva anställningsmöjligheter fanns inte med 2004. Fler tjejer än killar instämmer i påståendet att företagande ger större möjligheter att kombinera arbete och privatliv (tabell 5.34). Vid en jämförelse med andra åldersgrupper rangordnar unga personer fördelarna i samma ordning.

**Tabell 5.34 Fördelar med att vara företagare, efter kön, 18–30 år, 2004 och 2012. Procent**

	2004	2012		
	Totalt	Tjejer	Killar	Totalt
Självständigt arbete	61	65	59	61
Förverkliga idéer	59	62	56	58
Personlig utveckling	42	43	41	42
Brist på attraktiva anställningsmöjligheter (Alternativet fanns inte Med 2004)	-	29	30	30
Kombinera arbete och privat liv	25	37	27	29
Tjäna mycket pengar	28	18	27	23
Högre status	16	14	21	19

Källa: Nutek/Tillväxtverket Entreprenörbarometern 2004, 2012.

### Förebilder är viktigt

Förebilder är viktigt för uppfattningen om företagande. Unga som har företagare i familj, släkt eller i den nära bekantskapskretsen är i högre grad positiva till att bli företagare. Andelen unga som uppger att de har släkt och vänner som är företagare har ökat från 2004 (tabell 5.35).

**Tabell 5.35 Andel unga som har företagare bland släkt och vänner, 18–30 år, 2004 och 2012. Procent**

	2004	2012
Ja	62	68
Nej	38	32

Källa: Nutek/Tillväxtverket, Entreprenörskapsbarometern 2004 och 2012.

**Tabell 5.36 Ungas uppfattning om släkt och vanners företagande, 18–30 år, 2012. Procent**

Huvudsakligen positiv	76
Huvudsakligen negativ	10
Ingen uppfattning	14

Källa: Tillväxtverket, Entreprenörskapsbarometern 2012.

## INDIKATOR 76

<b>Andel som genom skolan fått en uppfattning om och uppmuntrats att driva företag</b>	Uppgiftslämnare: <b>Tillväxtverket</b>
Av samtliga unga i åldern 18–30 år svarade 35 procent 2012 att de har fått en uppfattning genom skolan om hur det är att driva företag. Andelen ökade med 3 procentenheter mellan 2003 och 2012 och var högre bland unga tjejer än bland unga killar.	

Attityder grundläggs tidigt i livet och därmed är skolan viktig för att forma attityder och inställning till exempelvis sysselsättning. På frågan *Har du genom skolutbildningen fått en uppfattning om hur det är att driva företag* svarade 35 procent ja 2012. Fler tjejer än killar svarade ja på den här frågan (tabell 5.37).

**Tabell 5.37 Andel unga som genom skolan fått en uppfattning om att driva företag, efter kön och bakgrund, 18–30 år, 2003, 2008 och 2012. Procent**

	2003	2008	2012
Kvinnor	31	33	39
Män	34	40	32
Födda utrikes	39	33	-
Födda inrikes	32	37	-
<b>Totalt</b>	<b>32</b>	<b>36</b>	<b>35</b>

Källa: Nutek/Tillväxtverket, *Entreprenörbarometern 2003, 2008 och 2012*.

Det har skett en ökning mellan 2003 och 2012 i hur stor andel unga som uppgav att de genom skolan uppmuntrats att bli företagare. År 2003 ansåg 28 procent av de unga detta, 2012 var andelen 36 procent. Den positiva utvecklingen gäller i samtliga grupper (tabell 5.38). Killar tycker i högre grad än tjejer att de har uppmuntrats till att bli företagare.

**Tabell 5.38 Andel unga som genom skolan uppmuntrats att bli företagare, efter kön, 18–30 år, 2003, 2008 och 2012. Procent**

	2003	2008	2012
Unga kvinnor	27	33	33
Unga män	29	37	38
Födda utrikes	26	29	-
Födda inrikes	29	36	-
<b>Totalt</b>	<b>28</b>	<b>35</b>	<b>36</b>

Källa: Nutek/Tillväxtverket, *Entreprenörbarometern 2003, 2008 och 2012*.

## INDIKATOR 77

<b>Andel som känner till vad som krävs för/skulle klara av att starta företag</b>	Uppgiftslämnare: <b>Tillväxtverket</b>
Hela 82 procent av unga i åldern 18–30 år angav 2012 att de skulle klara av att starta ett företag. Det är fler unga män än unga kvinnor som känner till vad som krävs och som tror att de skulle klara av att starta ett företag. Andelen som tror att de klarar av att starta företag är konstant (82 procent) sedan 2006.	

En relevant fråga för den som ska starta ett företag är hur väl man känner till tillvägagångssättet kring att starta ett företag. Andel unga som känner till vad som krävs för att starta företag var 20 procent 2012. En ökning sedan 2006. Det är färre tjejer som känner till vad som krävs för att starta företag.

Att förverkliga viljan att starta ett företag kan ibland vara ett stort steg som kräver en del förkunskaper. Resultaten visar att de allra flesta, drygt åtta av tio unga, anser sig kunna klara av att starta företag. Det är fler killar än tjejer som anser sig klara av att starta företag, 84 procent. Motsvarande andel bland tjejer är 79 procent (tabell 5.39).

**Tabell 5.39 Andel unga som känner till vad krävs respektive skulle klara av att starta ett företag, 18–30 år, 2006 och 2012. Procent**

	Känner till vad som krävs för att starta företag		Skulle klara av att starta eget	
	2006	2012	2006	2012
Kvinnor	15	16	79	79
Män	20	23	84	84
<b>Totalt</b>	<b>17</b>	<b>20</b>	<b>82</b>	<b>82</b>

Källa: Nutek/Tillväxtverket, Entreprenörbarometern 2006 och 2012.

## Boende

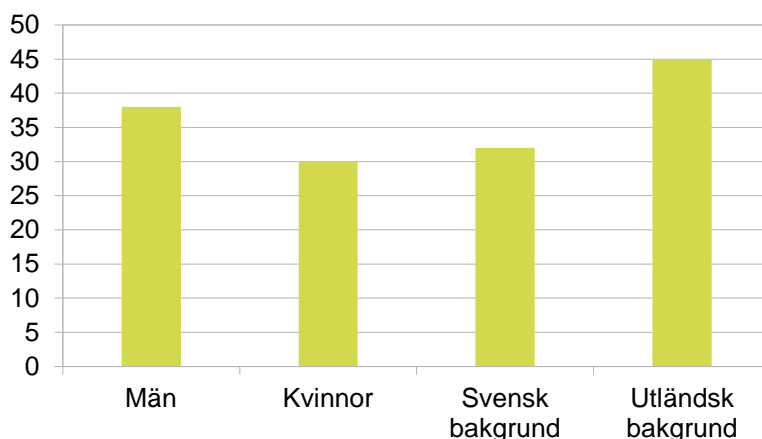
### INDIKATOR 78

<b>Unga kvarboende i föräldrahemmet</b>	Uppgiftslämnare: <b>Boverket</b>
År 2010–2011 bodde 34 procent av unga i åldern 20–25 år kvar i föräldrahemmet. Killar bor hemma i betydligt större utsträckning än tjejer. Totalt sett har det skett en svag ökning av andelen unga i åldern 20–25 år som bor kvar i föräldrahemmet under perioden 1998–2011. Variationerna är stora beroende på om man har svensk eller utländsk bakgrund.	

Andelen kvarboende i föräldrahemmet kan vara en indikator på i vilken utsträckning unga har möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden. Boverket vill dock framhålla att det kan finnas många olika skäl till att bo kvar i föräldrahemmet. Hyresgästföreningen har i undersökningen *Unga vuxnas boende i Sverige 2011* frågat unga i åldern 20–27 år som bor i föräldrahemmet vilka som är de främsta skälen till att de bor hos sina föräldrar. Hela sju av tio svarade att det främsta skälet är att det är billigt och praktiskt. Närmare hälften svarade att de inte har råd med ett eget boende och tre av tio att de inte kan få en bostad där de vill bo (Hyresgästföreningen 2011).

#### **Killar och unga med utländsk bakgrund bor hemma längre**

Andelen kvarboende är något högre för killar, 38 procent, jämfört med 30 procent för tjejer 2010–2011. Kvarboendet för killar var oförändrat, men för tjejer ökade kvarboendet med 3 procentenheter jämfört med föregående tvåårsperiod. Unga med utländsk bakgrund har en betydligt högre andel kvarboende, 45 procent, jämfört med 32 procent för unga med svensk bakgrund. Kvarboendet för unga med utländsk bakgrund ökade med 5 procentenheter jämfört med föregående tvåårsperiod (figur 5.14).

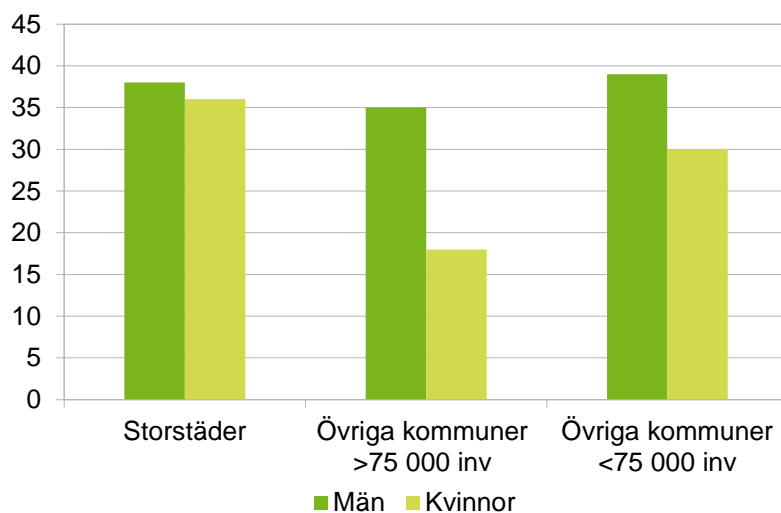


Källa: SCB, ULF-undersökning, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.14 Unga som bor kvar i föräldrahemmet efter kön och bakgrund, 20–25 år, 2010–2011. Procent.**

### Regionala skillnader i kvarboende för killar och tjejer

I större städer är det små skillnader i kvarboende mellan killar och tjejer (andelen är 38 respektive 36 procent). I kommuner med fler än 75 000 invånare bor 35 procent av killarna och 18 procent av tjejerna kvar i föräldrahemmet. Även i kommuner med färre än 75 000 invånare finns skillnader i kvarboende mellan killar och tjejer. Andelen är 39 respektive 30 procent och andelen är oförändrad sedan den föregående tvåårsperioden (figur 5.15).

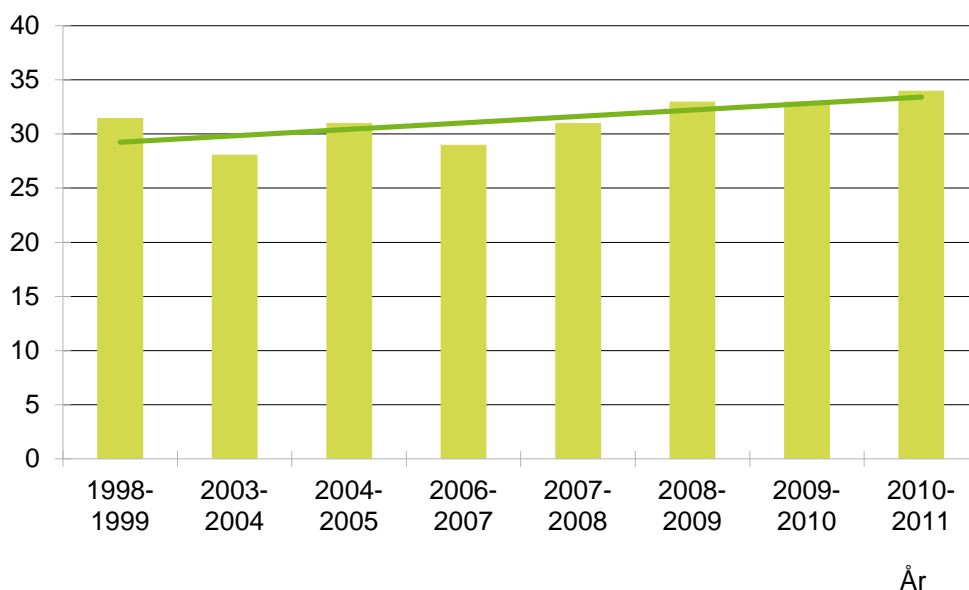


Källa: SCB, ULF-undersökning, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.15 Unga som bor kvar i föräldrahemmet efter region, 20–25 år, 2010–2011. Procent.**

### Långsiktig trend – svag ökning av ungas kvarboende ...

Över perioden sker en svag ökning av andelen unga i åldern 20–25 år som bor kvar i föräldrahemmet. Den högsta nivån på ungas kvarboende i föräldrahemmet, 34 procent, uppnåddes 2010–2011. Ökningen med 1 procentenhet, jämfört med föregående tvåårsperiod, ligger inom den statistiska felmarginalen (figur 5.16).

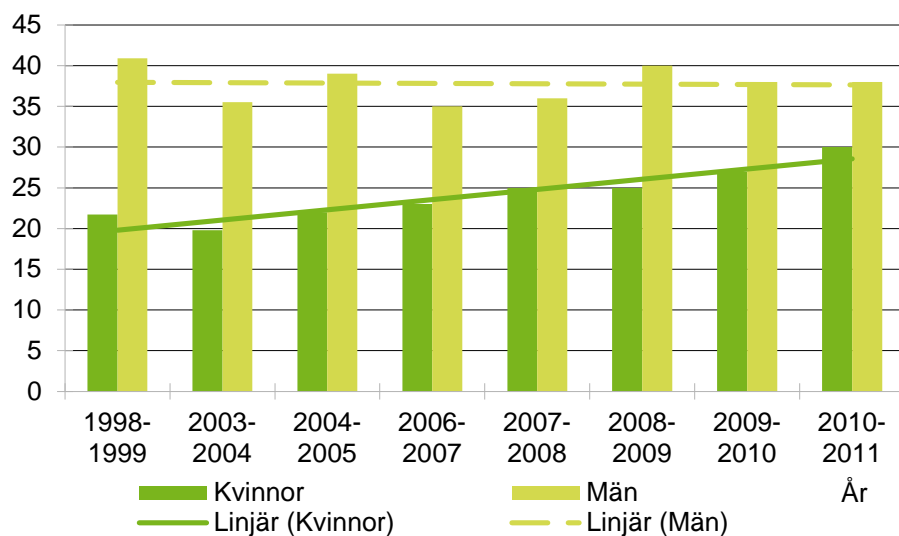


Källa: SCB, ULF-undersökning, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.16 Unga som bor kvar i föräldrahemmet, 20–25 år, samt trend 1998–2011. Procent.**

### ... men det är tjejers kvarboende som ökar

Vid en närmare analys framgår att det är de unga kvinnorna som har ökat sitt kvarboende. Från den lägsta nivån med 20 procent kvarboende kvinnor, till den högsta nivån med 30 procent kvarboende kvinnor 2010–2011. Ökningen med 3 procentenheter, jämfört med den föregående tvåårsperioden, ligger inom den statistiska felmarginalen. De unga mäns kvarboende i föräldrahemmet har varierat något över tiden, men trenden visar på en svag minskning och var 38 procent vid den senaste mätningen (figur 5.17).



Källa: SCB, ULF-undersökning, Boverkets bearbetning.

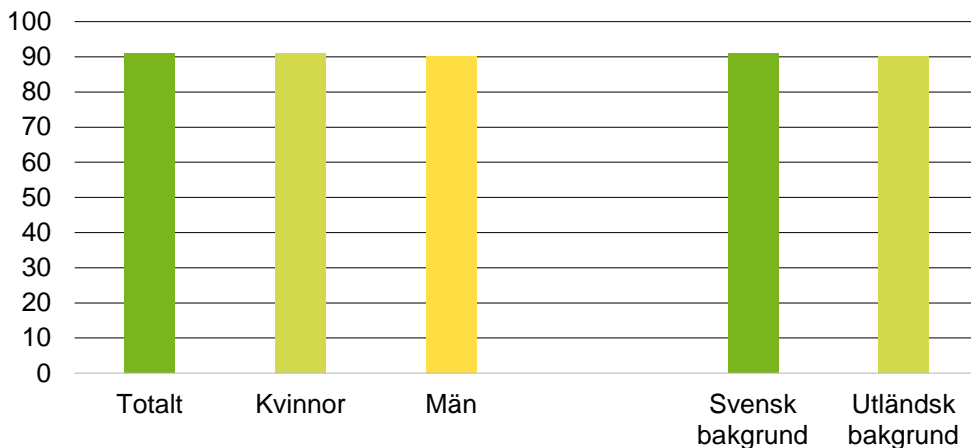
**Figur 5.17 Unga som bor kvar i föräldrahemmet, 20–25 år, killar och tjejer, samt trend 1998–2011. Procent.**

## INDIKATOR 79

<b>Andel med förstahandskontrakt</b>	Uppgiftslämnare: <b>Boverket</b>
År 2011 hade 91 procent av alla unga som bor i hyresrätt ett eget förstahandskontrakt.	

Denna indikator ger ett mått på i vilken mån unga vuxna som bor i hyresrätt har ett eget förstahandskontrakt och hur det varierar mellan unga med olika bakgrund och i olika regioner. Unga som bor kvar i föräldrahemmet ingår inte. Indikatorn bygger på Statistiska centralbyråns undersökning *Hushållens ekonomi* (HEK).

Av unga i åldern 20–25 år som bor i hyresrätt hade 91 procent ett eget förstahandskontrakt 2011 (figur 5.18). Andelen är oförändrad jämfört med 2010. Det är nästan samma andel tjejer (91 procent) som killar (90 procent) som har ett eget förstahandskontrakt. Andelen unga i hyresrätt med ett eget förstahandskontrakt är ungefär densamma för unga med svensk bakgrund (91 procent) som för unga med utländsk bakgrund (90 procent).

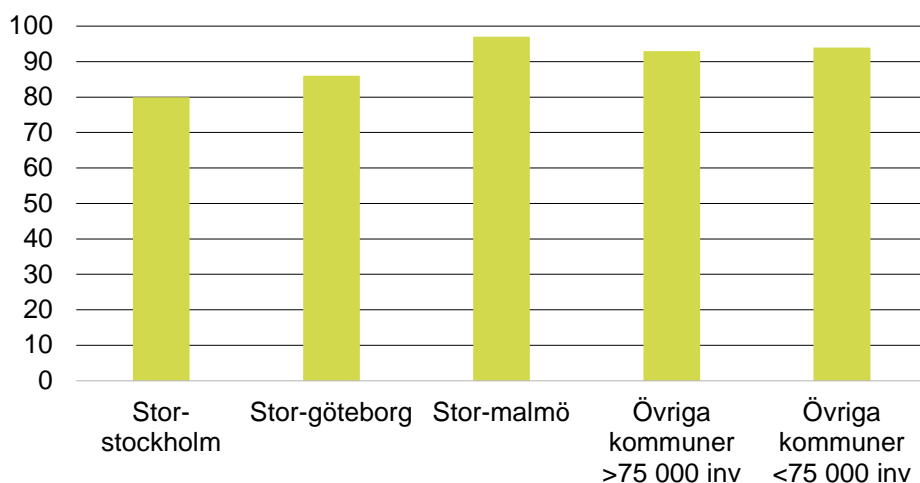


Källa: SCB, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.18 Unga i hyresrätt med förstahandskontrakt efter kön och bakgrund, 20–25 år, 2011. Procent.**

## Regionala skillnader i andelen förstahandskontrakt

Det finns regionala skillnader i andelen unga i hyresrätt som har förstahandskontrakt. Resultatet för storstadsområdena ligger på en något högre nivå 2011 jämfört med 2010 års redovisning. Då det finns en statistisk osäkerhet i materialet bör tolkningen av varje enskilt års resultat ske med försiktighet. Den högsta andelen unga vuxna i hyresrätt med förstahandskontrakt, 94 procent, finns i Storbaltmalmö 2011. Den lägsta andelen, 80 procent, finns i Storstockholm (figur 5.19).

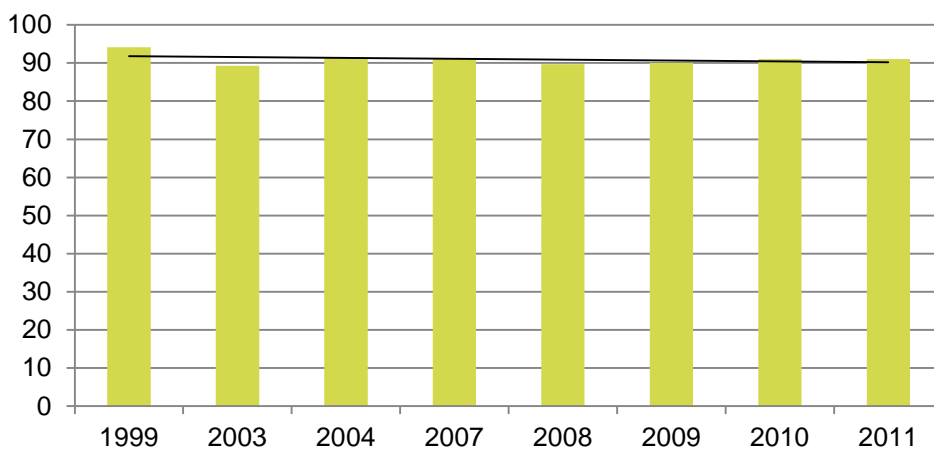


Källa: SCB, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.19 Unga i hyresrätt med förstahandskontrakt efter region, 20–25 år, 2011. Procent.**

## Små förändringar av antal förstahandskontrakt

År 2003 sjönk andelen unga i hyresrätt med förstahandskontrakt till 89 procent, därefter har det inte skett några stora förändringar, utan andelen har varierat mellan 90 och 91 procent. De två senaste åren har andelen varit 91 procent (figur 5.20).



Källa: SCB, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.20 Unga i hyresrätt med förstahandskontrakt, 20–25 år, 1999–2011. Procent.**

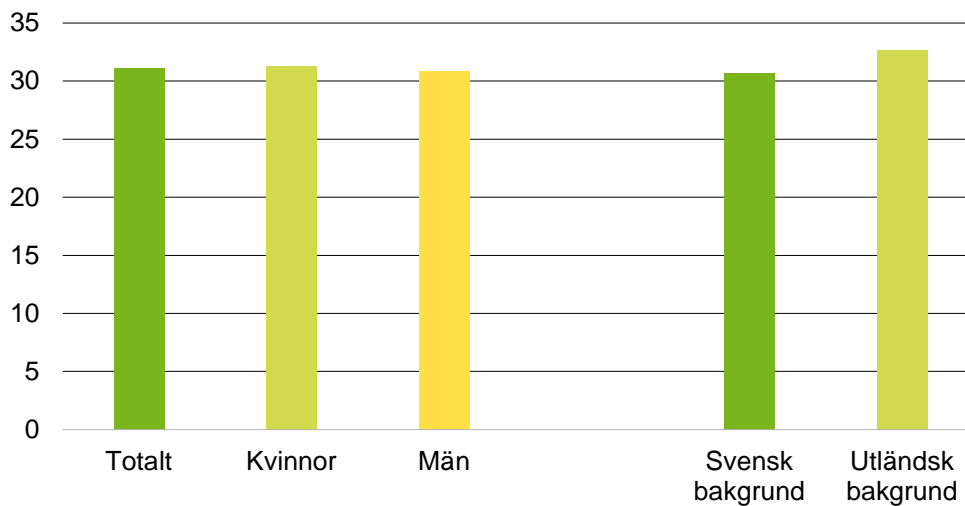


## INDIKATOR 80

<b>Ungas boendeutgifter</b>	Uppgiftslämnare: <b>Boverket</b>
För unga mellan 20 och 25 år som flyttat hemifrån gick i genomsnitt 31 procent av den disponibla inkomsten till boende 2011. Boendeutgifternas andel av den disponibla inkomsten har stigit från 25 procent 2008 till 31 procent 2011.	

Den disponibla inkomsten har en avgörande betydelse för hushållens möjligheter att skaffa sig eget boende och för att på sikt kunna behålla bostaden. Om boendeutgifterna svarar för en hög andel av den disponibla inkomsten blir det en mindre del av inkomsten kvar till att klara övriga utgifter. Boendeutgiftsprocenten anger nivån på boendeutgiften i *relation* till inkomsten. Ju högre disponibel inkomst, desto lättare att klara övriga utgifter på det som återstår, när boendeutgiften är betald.

Boendeutgiftens andel av den disponibla inkomsten var 31 procent för unga i åldern 20–25 år som bor i hyresrätt och hade förstahandskontrakt 2011. Boendeutgiftens andel av den disponibla inkomsten låg 2011 på samma nivå för tjejer som för killar. Unga med utländsk bakgrund hade en högre boendeutgiftsandel, nästan 33 procent, medan unga med svensk bakgrund hade en boendeutgift på 31 procent av disponibel inkomst (figur 5.21).

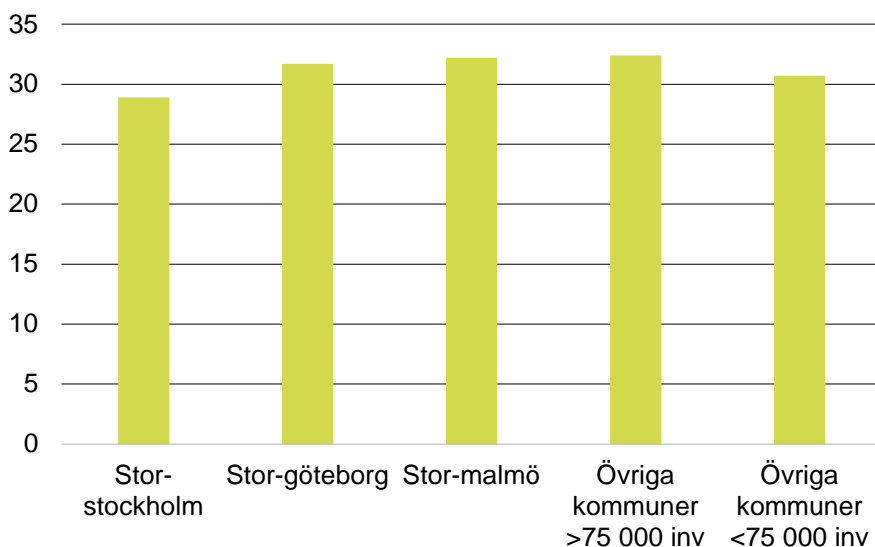


Källa: SCB, HEK.

**Figur 5.21 Boendeutgifternas andel av den disponibla inkomsten för unga, 20-25 år, 2011. Procent.**

## Små regionala skillnader

De regionala skillnaderna i boendeutgiftens andel av hushållets disponibla inkomst är små för unga som hade förstahandskontrakt i hyresrätt 2011. Den högsta andelen, 32 procent, hade Stormalmö respektive övriga större kommuner med fler än 75 000 invånare. Lägsta boendeutgiftsprocenten, 29 procent, fanns i Storstockholm. Unga i Storstockholm betalade således i genomsnitt en något lägre andel av sin inkomst för boendet (figur 5.22).

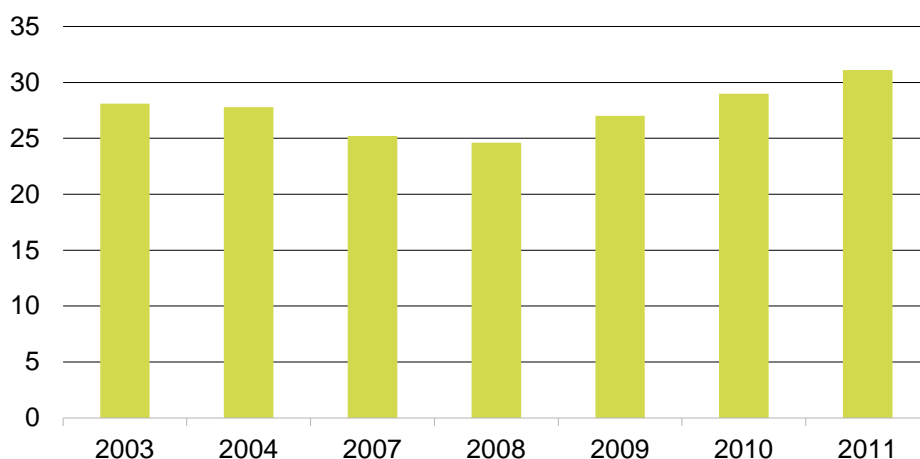


Källa: SCB, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.22 Boendeutgifternas andel av den disponibla inkomsten för unga efter region, 20–25 år, 2011. Procent.**

## Större andel av inkomsten går till boendet

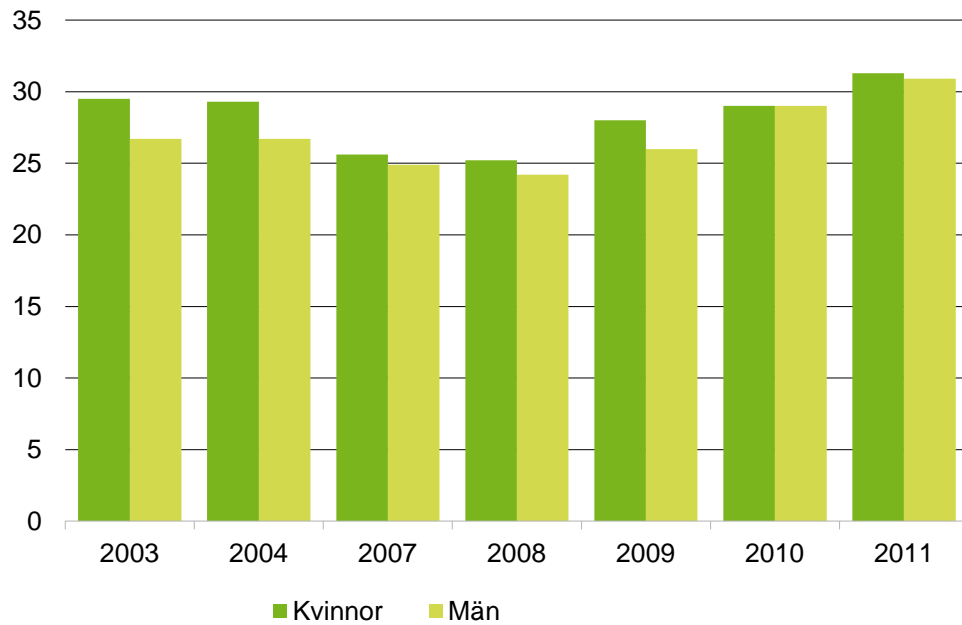
Boendeutgifternas andel av den disponibla inkomsten var lägst 2007 och 2008 med en andel på 25 procent. Därefter har boendeutgiftsprocenten ökat till 27 procent 2009, 29 procent 2010 och 31 procent 2011 (figur 5.23).



Källa: SCB, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.23 Boendeutgifternas andel av den disponibla inkomsten för unga, 20–25 år, 2011. Procent.**

Generellt har tjejer betalat en något högre andel av den disponibla inkomsten för boendet än killar. År 2010 betalade tjejer och killar i genomsnitt lika hög andel av inkomsten för sitt boende. År 2011 betalar tjejerna en marginellt högre boendeutgiftsprocent (figur 5.24).



Källa: SCB, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.24 Boendeutgifternas andel av den disponibla inkomsten för killar och tjejer, 20–25 år, 2011. Procent.**

## INDIKATOR 81

<b>Kommuner med brist på bostäder för unga</b>	Uppgiftslämnare: <b>Boverket</b>
Antalet kommuner som uppger att de har brist på bostäder för unga var 158 under 2013. Antalet har ökat under perioden 1999–2013.	

Indikatorn ger en bild av situationen på bostadsmarknaden för unga i olika delar av landet. Den stora ungdomsgenerationen som föddes i slutet på 1980-talet och i början på 1990-talet håller på att etablera sig på bostadsmarknaden. I Boverkets bostadsmarknadsenkät 2013 uppger 158 kommuner att det råder brist på bostäder som unga efterfrågar. Det är en ökning med fyra kommuner jämfört med 2012. Bristen finns i storstadsregionerna och i andra större städer dit många unga flyttar, men även i mindre kommuner (tabell 5.40).

Även i kommuner där det inte är någon generell brist på bostäder finns problem för unga att hitta en lämplig bostad. De tillgängliga lägenheterna är ofta för stora och/eller för dyra för unga. Nästan två tredjedelar, 60 procent, av kommunerna som uppger att de har brist på bostäder för unga är kommuner belägna utanför storstäderna och högskoleorterna. Ungefär en tredjedel av landets kommuner uppger att det inte är några större problem för unga att få tag i en lämplig bostad.

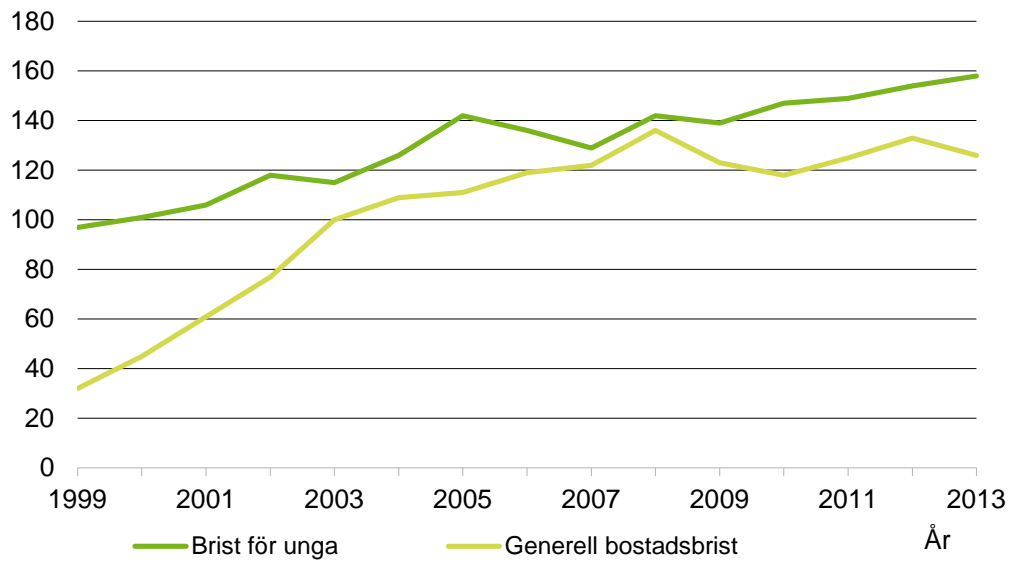
**Tabell 5.40 Antal kommuner som uppger att de har brist på bostäder för unga samt antalet kommuner som har generell bostadsbrist, 2012–2013**

Region	Brist på bostäder för ungdomar		Generell bostadsbrist	
	2013	2012	2013	2012
Storstockholm	22	23	23	21
Storgöteborg	12	9	12	13
Stormalmö	6	7	8	9
Övriga högskoleorter	22	23	21	15
Övriga kommuner	96	92	62	74
<b>Totalt</b>	<b>158</b>	<b>154</b>	<b>126</b>	<b>132</b>

Källa: Boverkets bostadsmarknadsenkät 2012 och 2013.

Antalet kommuner som uppger att de har brist på bostäder för unga har ökat kontinuerligt under perioden 1999–2013. Samtidigt minskar antalet kommuner som uppger att de har en generell bostadsbrist, från 132 kommuner 2012 till 126 kommuner 2013. Det högsta antalet kommuner med brist på bostäder som unga efterfrågar, 158 kommuner, redovisas 2013 (figur 5.25).

Antal kommuner



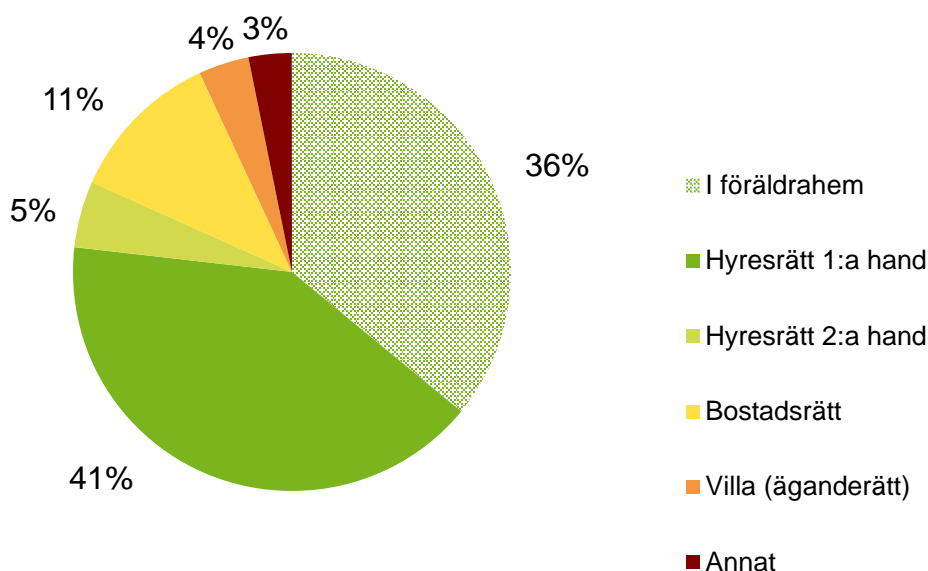
**Figur 5.25 Antal kommuner som uppger att de har brist på bostäder för unga samt antalet kommuner som har generell bostadsbrist, 1999–2013.**

## INDIKATOR 82

<b>Ungas boende efter boendeform</b>	Uppgiftslämnare: <b>Boverket</b>
Drygt 40 procent av samtliga unga i åldersgruppen, 20–25 år, bor i hyresrätt med eget förstahandskontrakt. Fem procent bor i hyresrätt i andra hand. Drygt 10 procent bor i bostadsrätt. Ett fåtal bor i villa. Knappt två tredjedelar av ungdomsgruppen har eget boende och drygt en tredjedel bor kvar i föräldrahemmet (2011).	

### Hur bor unga i åldern 20–25 år?

Drygt 40 procent av samtliga unga i åldersgruppen bor i hyresrätt med eget förstahandskontrakt. Fem procent bor i hyresrätt i andra hand. Drygt 10 procent bor i bostadsrätt. Ett fåtal bor i villa. Drygt en tredjedel, 36 procent, är kvarboende i föräldrahemmet, vilket innebär att nästan två tredjedelar av ungdomsgruppen har eget boende (figur 5.26). Andelen ungdomar som bor kvar i föräldrahemmet har ökat med 2 procentenheter och andelen ungdomar som bor i hyresrätt med förstahandskontrakt har minskat med 2 procentenheter 2011 jämfört med 2010.

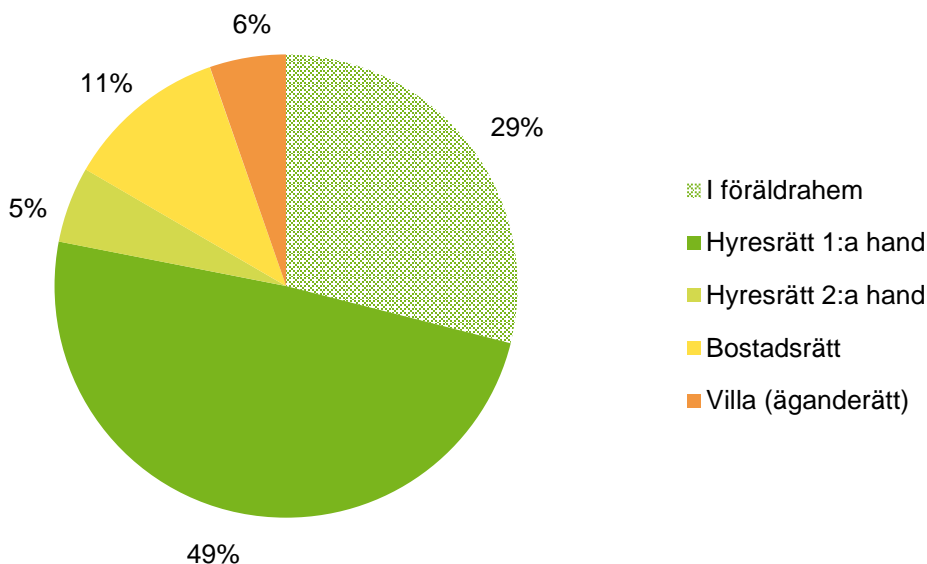


Källa: SCB, HEK, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.26 Unga efter boendeform, 20–25 år, 2011. Procent.**

## Skillnader i boende mellan tjejer och killar

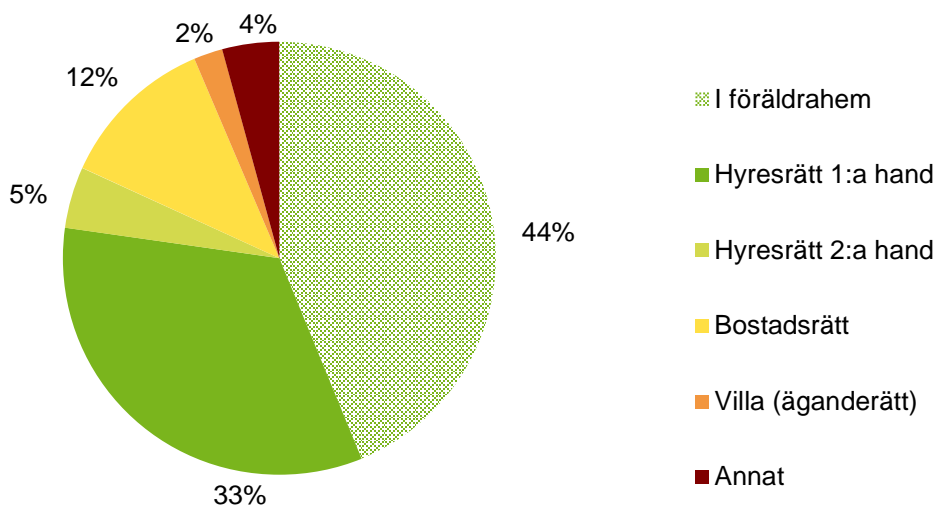
Drygt hälften av tjejerna i åldern 20–25 år bodde med första- eller andrahandskontrakt i hyresrätt 2011. Nästan 30 procent bodde kvar i föräldrahemmet. Andelen kvarboende var något högre 2011 jämfört med 2010 (figur 5.27).



Källa: SCB, HEK, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.27 Tjejer efter boendeform, 20–25 år, 2011. Procent.**

En tredjedel av killarna i åldern 20–25 år bodde i hyresrätt med förstahandskontrakt 2011. Det är en minskning med 5 procentenheter jämfört med 2010. Av killarna var det 44 procent som bodde kvar i föräldrahemmet. Andelen har ökat med 5 procentenheter 2011 jämfört med 2010. I åldersgruppen 20–25 år är således killar i högre grad än tjejer kvarboende i föräldrahemmet. År 2011 var andelen kvarboende killar 15 procentenheter högre än andelen tjejer (figur 5.28).

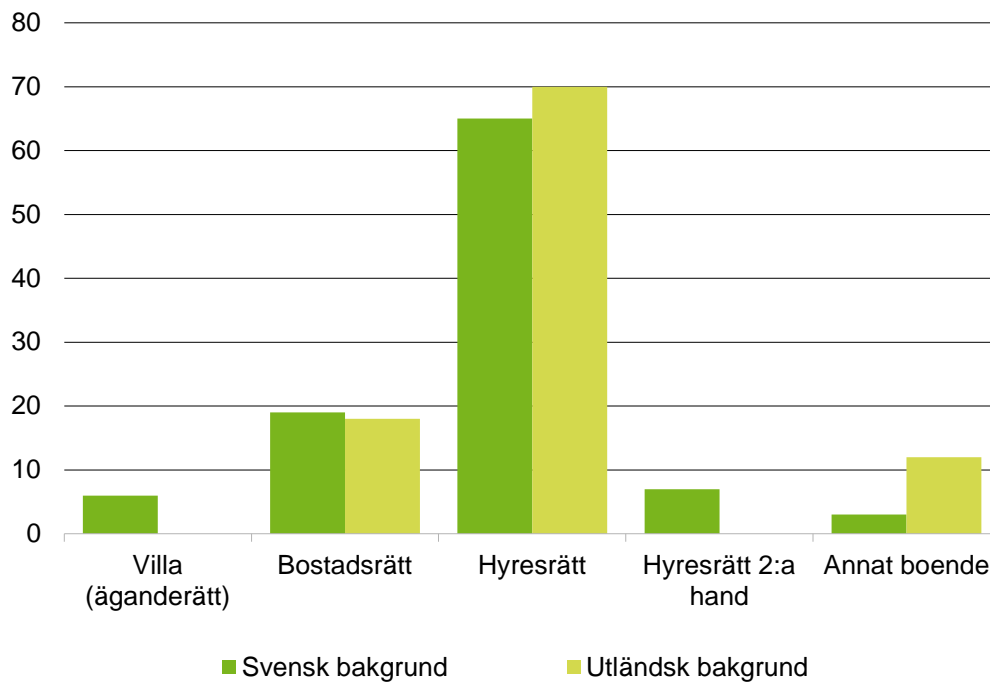


Källa: SCB, HEK, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.28 Killar efter boendeform, 20–25 år, 2011. Procent.**

## Hyresrätt mest vanligt som eget boende för unga

Unga i åldern 20–25 år som lämnat föräldrahemmet bor företrädesvis i hyresrätt. Av unga med svensk bakgrund bodde 65 procent i hyresrätt med förstahandskontrakt 2011 medan 70 procent av unga med utländsk bakgrund gjorde det. Det är en ökning med 1 respektive 4 procentenheter jämfört med 2010. Andelen boende i bostadsrätt ökade under 2011 mest för unga med utländsk bakgrund (5 procentenheter). Andelen boende i bostadsrätt var 2011 nästan på samma nivå för unga med svensk bakgrund som för unga med utländsk bakgrund (figur 5.29).



Källa: SCB, HEK, Boverkets bearbetning.

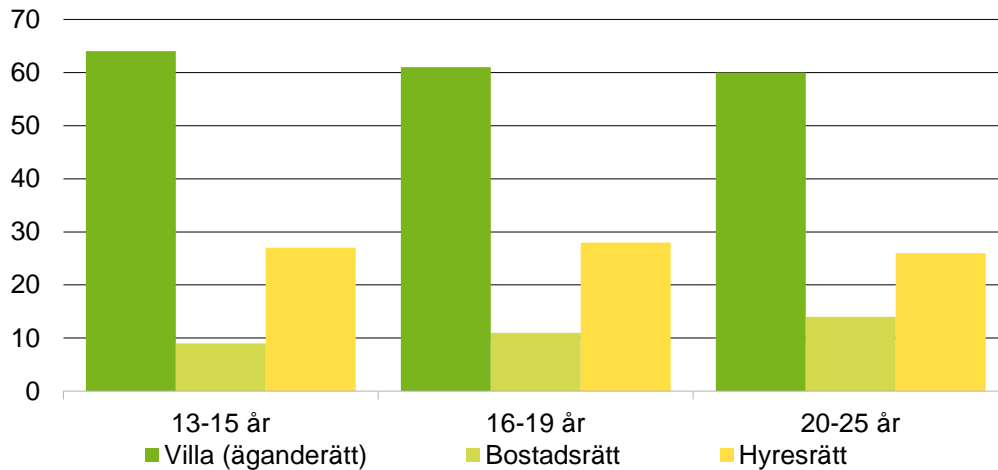
Kommentar: Antalet observationer är få och medger därför inte redovisning av andelen ungdomar med utländsk bakgrund boende i villa eller i hyresrätt i andra hand

**Figur 5.29 Unga boende i föräldrahemmet efter boendeform och bakgrund, 20-25 år, 2011. Procent.**



### Kvarboende i föräldrahemmet

Den vanligaste formen för kvarboende unga i åldern 20–25 år är boende i villa (60 procent), medan knappt 26 procent bor i hyresrätt och 14 procent bor i bostadsrätt. Fördelningen mellan olika boendeformer för unga i de två yngre åldersgrupperna är ungefär densamma. Boendet i villa är dock något högre (figur 5.30).



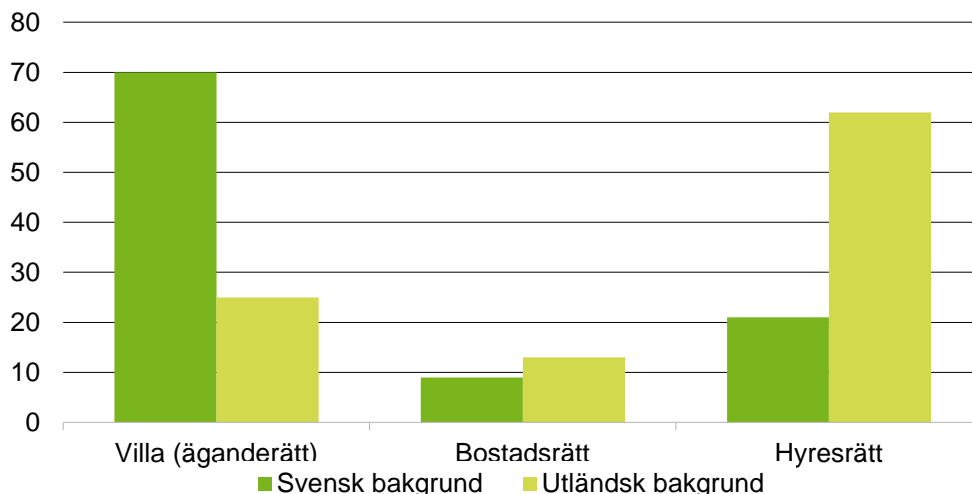
Källa: SCB, HEK, Boverkets bearbetning.

Kommentar: I hyresrätt ingår även studentbostäder.

**Figur 5.30 Unga boende i föräldrahemmet efter boendeform, 20–25 år, 2011. Procent.**

Det är stora skillnader i boendeform för unga med olika bakgrund som fortfarande bor kvar i föräldrahemmet. Nästan tre av fyra, 70 procent, av unga med svensk bakgrund bor i villa, medan det är en av fyra, 25 procent, av unga med utländsk bakgrund som bor i villa. För unga med utländsk bakgrund är det vanligast att bo i hyresrätt, 62 procent (figur 5.31).

Tendensen under de tre senaste åren är att unga med svensk bakgrund i ökad utsträckning bor i villa, medan unga med utländsk bakgrund i minskad utsträckning bor i villa och i ökad utsträckning bor i hyresrätt.



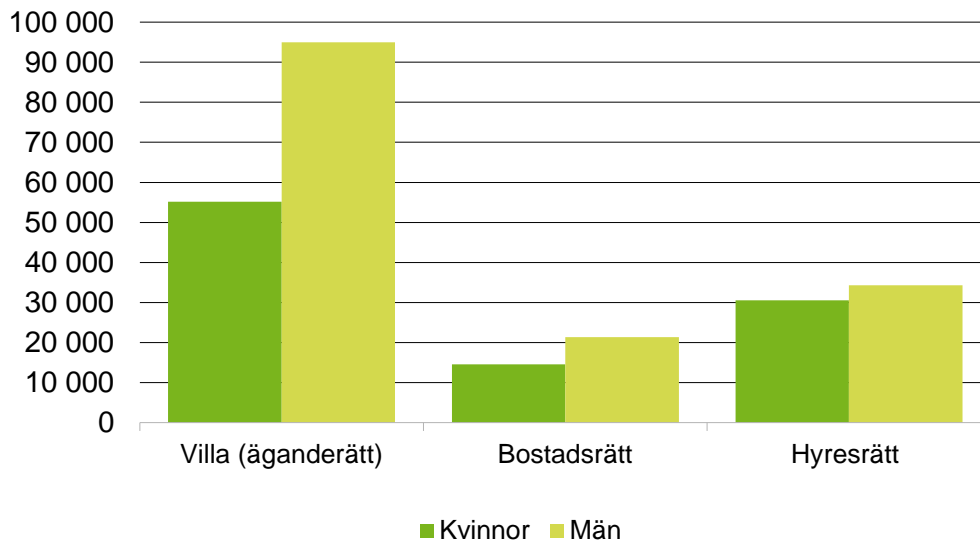
Källa: SCB, HEK, Boverkets bearbetning.

Kommentar: Observationerna är för få för att redovisa andelen ungdomar med utländsk bakgrund som bor i villa eller i hyresrätt i andra hand.

**Figur 5.31 Unga boende i föräldrahemmet efter svensk och utländsk bakgrund och boendeform, 20–25 år, 2011. Procent.**

### Antal unga i åldern 20–25 år som bor kvar i föräldrahemmet

Totalt bodde drygt 251 000 ungdomar i åldersgruppen 20–25 år kvar i föräldrahemmet 2011. Av dessa var drygt 150 000 män och 100 000 kvinnor. De allra flesta, 95 000 män (drygt 60 procent av männen) och 55 000 kvinnor (55 procent av kvinnorna) bodde i villa (figur 5.32).



Källa: SCB, HEK, Boverkets bearbetning.

**Figur 5.32 Unga boende i föräldrahemmet efter boendeform och kön, 20-25 år, 2011. Procent.**

## Referenser

Hyresgästföreningen (2011). *Unga vuxnas boende i Sverige 2011*.

Konsumentverket (2012). *Koll på pengarna 2012*.

SCB (2012). Pressmeddelande nr 2012:40.

Socialstyrelsen (2012). *Ekonomiskt bistånd årsstatistik 2011 – Utbetalda belopp samt antal biståndsmottagare och antal biståndshushåll*. Statistik – Socialtjänst. Sveriges officiella statistik.

## Elektroniska källor

[www.scb.se](http://www.scb.se): Energipriser på naturgas och el, uppdaterad 2013-02-15.

[www.scb.se](http://www.scb.se): Boende, byggande och bebyggelse, uppdaterad 2012-10-02.

## Arbete och försörjning

### Arbete och försörjning

Ungas ekonomiska situation är i regel sämre än för äldre grupper. Flera indikatorer pekar tydligt på detta. Bland annat har en större andel unga ekonomiskt bistånd, deras disponibla inkomst per konsumtionsenhet<sup>85</sup> är lägre och andelen med låg ekonomisk standard är högre i gruppen unga jämfört med i äldre grupper. Försäkringskassan lyfter i sin indikatorredovisning att indikatorn som mäter ekonomisk standard visar att unga mellan 18 och 25 år är den grupp där störst andel har låg ekonomisk standard. Andelen med låg ekonomisk standard är i princip oförändrad för denna grupp samtidigt som andelen ökar i övriga åldersgrupper.

Samtidigt visar indikatorn att medianen av den ekonomiska standarden ökar snabbast just för denna ekonomiskt sämst ställda grupp. Detta kan bero på de beloppshöjningar som skett inom studiemedelssystemet, till exempel den höjda fribeloppsgränsen och på i vilken grad unga väljer att bor kvar hemma eller flytta hem till sina föräldrar i tider av hög ungdomsarbetslöshet.

Antal nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar per 1 000 registrerade försäkrade är störst för ungdomar som är 19 år. Det är också den åldersgrupp för vilken nybeviljandet har ökat mest sedan 2003. För denna grupp handlar det framförallt om ersättning för förlängd skolgång. I den yngsta åldersgruppen betalas också ersättning i de allra flesta fall ut på garantinivån. För denna grupp är inte den ögonblickliga ekonomiska standarden det största problemet utan mer risken att en stor andel av dessa ungdomar blir kvar inom aktivitetsersättningen och sedan inom sjukersättningen.

Försäkringskassan har ett förstärkt fokus på unga med funktionsnedsättning, däribland unga personer med aktivitetsersättning. Syftet är att motverka de negativa effekterna som ett tidigt inträde i sjukförsäkringen innebär för en person, både socialt och ekonomiskt.

Att få barn inverkar i regel negativt på ungas ekonomi. Den ekonomiska familjepolitiken har som mål att bidra till förbättrade förutsättningar för en god ekonomisk levnadsstandard för alla barnfamiljer (prop. 2008/09:1). Det är dock fortfarande stora skillnader i disponibel inkomst mellan unga barnfamiljer och unga utan barn. Särskilt utsatta är ensamstående med barn och i den gruppen finns främst kvinnor. Försäkringskassans indikatorer visar att den ekonomiskt mest utsatta gruppen är ensamstående unga, 18–25 år, i egna hushåll och som har egna barn.

En annan grupp som bör lyftas är unga födda utomlands. Andelen utlandsfödda barn i åldern 13–17 år med låg ekonomisk standard beräknas under 2012 ha varit mer än tre gånger så hög som motsvarande andel bland svenskfödda barn, 43,5 procent i den förstnämnda gruppen jämfört med 11,8 procent i den andra. Även bland unga 18–25 år är andelen med låg ekonomisk standard högre bland utlandsfödda än bland svenskfödda, 53,4 procent att jämföra med 19,6 procent. I en rapport från Centrala studiestödsnämnden, CSN, *Studerande kvinnors och mäns upplevelse av sin hälsa*, beskrivs den ekonomiska situationen som viktig för hälsan. För äldre studerande, studerande med utländsk bakgrund och studerande som har barn är ekonomiska svårigheter en stor del av tillvaron (CSN 2013).

Gruppen unga föräldrar är även överrepresenterade bland unga som står utanför arbetsmarknaden. Integrationsverkets rapport *Närmar sig och fjärrar sig* (Integrationsverket 2007) pekar på att unga med barn riskerar att hamna utanför både arbetsmarknaden och utbildningssystemet i större utsträckning än andra unga i samma ålder. Även *Fokus 08 – en analys av ungas utanförskap* (Ungdomsstyrelsen 2008) visar på samma tendenser.

---

<sup>85</sup> *Disponibel inkomst* är de samlade inkomsterna i ett hushåll inklusive transfereringar och bidrag med avdrag för skatter och andra negativa transfereringar. *Ekonomisk standard* (eller disponibel inkomst per konsumtionsenhet) är den disponibla inkomsten justerad för försörjningsbördan.

Vikten av en fullföljd gymnasieutbildning kan inte överskattas och är en skyddsfaktor både mot ohälsa och mot ekonomisk utsatthet för barnet och föräldrarna. I rapporten *Unga föräldrars möjlighet att slutföra sin utbildning* (Ungdomsstyrelsen 2012a) beskrivs särskilt hur föräldraskapet påverkar en ungs personliga möjligheter att slutföra sin utbildning samt hur även andra faktorer som de egna föräldrarnas utbildningsnivå, utländsk bakgrund och uppväxt i stadsdelar med ett utbrett utanförskap inverkar på unga föräldrars utbildningsnivå. Ett stort antal strukturella faktorer försvårar för unga föräldrar att slutföra sin utbildning. Exempel på sådana faktorer är tillgång till förskoleplats, nätverket runt den unga föräldern och kanske framför allt deras ekonomiska förutsättningar. I rapporten framgår även att för barn till unga föräldrar har föräldrarnas utbildning en avgörande betydelse för att öka deras framtida handlingsutrymme.

Socialstyrelsen pekar i sin indikatorredovisning på att åldersgruppen 18–29 år stod för 39 procent av det totala antalet vuxna biståndstagare 2011. Mellan åren 2010 och 2011 minskade andelen biståndstagare såväl i befolkningen som i åldersgruppen 19–25 år. Perioden 2007–2011 låg andelen unga med ekonomiskt bistånd lägre än under perioden 2005–2006. Långvarigt biståndsmottagande är vanligast bland unga i åldern 16–19 år och 3 procent av samtliga unga i denna åldersgrupp fick långvarigt bistånd 2011. Bland 19–25-åringar var andelen med ekonomiskt bistånd mer än tre gånger så hög bland utrikes födda som bland inrikes födda 2011.

Positivt är att de redovisade indikatorerna visar att antalet unga i arbete och ungas genomsnittliga inkomster ökade mellan 2010 och 2011. Både för inkomst av tjänst och för inkomst av näringsverksamhet ökar inkomsten successivt med åldern i gruppen 18–25 år. Killarnas medelinkomst under 2011 var högre än tjejernas. Det följer samma mönster som under de senaste fem åren. Den genomsnittliga inbetalda inkomstskatten har dock ökat både för tjejer och för killar.

Socialstyrelsen pekar på att nivån på biståndsmottagandet i samhället påverkas av en mängd samverkande faktorer som konjunkturen och tillgången på arbete, utformningen av trygghetssystemen, befolkningsförändringar samt inkomst- och kostnadsutvecklingen. Skälen till att människor behöver ekonomiskt bistånd är både strukturella och individuella. En av de viktigaste faktorerna som påverkar behovet av ekonomiskt bistånd är situationen på arbetsmarknaden. När arbetslösheten är hög stiger också biståndsmottagandet (Socialstyrelsen 2012a).

Arbetsförmedlingen lyfter att en stor del av dem som har ekonomiskt bistånd från kommunerna också är inskrivna vid Arbetsförmedlingen. I oktober 2012 var 62 000 av dem som fick ekonomiskt bistånd även arbetslösa, vilket motsvarar 44 procent av samtliga personer som fick bistånd från socialtjänsten den månaden (Arbetsförmedlingen 2013).

Centrala studiestödsnämndens indikator visar att studenters beräknade levnadsomkostnader de senaste åren täckts av studiestödet. I CSN:s rapport *Studerandes ekonomiska och sociala situation 2011* (2012) framgår dock att studerande sedan 2001 har upplevt att studiemedlen har täckt en allt mindre del av deras levnadsomkostnader. En marginell förbättring kunde ses 2009, men den nedåtgående trenden har nu brutits på ett tydligare sätt. År 2011 tyckte en större andel än 2009 att studiemedlen täckte levnadsomkostnaderna. Av samtliga studiemedelstagare anger 28 procent att studiemedlen täcker alla deras levnadsomkostnader. Bland dem som har både bidrag och lån anger 34 procent att studiemedlen täcker samtliga levnadsomkostnader. Trots förbättringen är det alltså fortfarande en majoritet av studiemedelstagarna som inte tycker att studiemedlen täcker deras levnadsomkostnader (CSN 2012).

## Arbetslöshet och åtgärder

En viktig förutsättning för att få tillgång till välfärd är att ha ett arbete. Löneinkomst ger i sin tur möjlighet till ett eget boende och därmed ett mer självständigt liv. Tillgången till många trygghetssystem är också beroende av att man har lönearbetat.

Av de inskrivna arbetslösa i åldern 16–64 år i mars 2013 var 214 000 personer öppet arbetslösa medan nästan 201 000 personer deltog i program med aktivitetsstöd. Av dessa var 6 procent av 18–24-åringarna öppet arbetslösa medan 11,4 procent var i program med aktivitetsstöd.<sup>86</sup>

Konjunkturförstärkningen under 2010 och 2011 medförde, liksom för befolkningen totalt, även en minskad arbetslöshet bland unga. Den fortsatt stora osäkerheten i eurozonen har dock under 2012 inneburit att den minskande arbetslösheten vänts till en ökning under året. Enligt Arbetsförmedlingens redovisning ökade antalet unga inskrivna arbetslösa per månad med 7 procent under 2012, från 37 078 under 2011 till 39 612 under 2012. Även utrikes födda arbetslösa unga ökade med 7 procent medan antalet arbetslösa unga med funktionsnedsättning ökade med 17 procent.

Ungdomsarbetslösheten består till 25 procent av personer som enbart har grundskola, 68 procent som har en fullgjord gymnasieutbildning och 7 procent som har en eftergymnasial utbildning. Den låga andelen eftergymnasialt utbildade är inget märkligt i sig med hänsyn till de ungas ålder. Att så mycket som en fjärdedel av de unga saknar gymnasieutbildning är däremot betydligt allvarigare. Det finns mycket få arbetsgivare som inte kräver gymnasieutbildning vid rekryteringar och det blir därmed mycket svårare för dessa unga att få ett jobb. Arbetsförmedlingens redovisning visar att 20,1 procent av dem som saknar gymnasial utbildning, 41,7 procent av dem med gymnasieutbildning och 50,4 procent av de med en längre högskoleutbildning bland de arbetssökande i åldern 18–24 fick ett arbete under 2012. Arbetssökande med svag utbildningsbakgrund har därmed väsentligt mycket svårare att få jobb jämfört med övriga unga. Utbildningsnivån är en stark förklaringsfaktor i detta fall.

De utrikes födda unga liksom unga med funktionsnedsättning och unga som saknar gymnasieutbildning är särskilt utsatta grupper på arbetsmarknaden och har i regel svårare att få ett arbete än övriga grupper av unga. Även om arbetslösheten inte ökat mer än för genomsnittet, är tiderna utan arbete längre bland dessa grupper än bland övriga arbetssökande unga. Utrikes födda unga som står utan arbete under längre tider riskerar att fastna i arbetslöshet och utanförskap om inte särskilda åtgärder sätts in. Gruppen unga med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är en annan stor utmaning då arbetslösheten i denna grupp tenderar att öka mer än för andra arbetssökande och tiderna utan arbete är mer långvariga.

I *Fokus 2012* (Ungdomsstyrelsen 2012b) framkommer att bland unga med funktionsnedsättning, 16–25 år, är det 65 procent som har varit arbetslösa någon gång, jämfört med 49 procent bland övriga unga. Den stora skillnaden ligger i att en högre andel av unga med funktionsnedsättning har varit långtidsarbetslösa (mer än 6 månader), 32 procent jämfört med unga utan funktionsnedsättning (13 procent). Det framgår även att nästan dubbelt så stor andel bland unga med funktionsnedsättning jämfört med övriga unga är arbetslösa (12 procent respektive 7 procent).

<sup>86</sup> Arbetsförmedlingens månadsstatistik. <http://mstatkommun.arbetsformedlingen.se/default.aspx>

## Unga som varken arbetar eller studerar

Temagruppen Unga i arbetslivet presenterade 2011 en ny analysmodell för att beskriva unga i åldern 16–25 år som varken arbetar eller studerar (Temagruppen Unga i arbetslivet 2011). Modellen är en utveckling av tidigare beräkningar. I den senaste uppföljningen från Temagruppen Unga i arbetslivet framkommer att drygt 120 000 unga varken arbetade eller studerade 2010. De ekonomiska villkoren är knappa för denna grupp och två tredjedelar av dem saknade helt inkomster. Antalet unga som varken arbetade eller studerade ökade med 30 procent mellan 2007 och 2009, från 95 200 till 123 900 personer i åldern 16–25 år.

Den senaste uppföljningen visar även att av antalet unga som varken arbetar eller studerar är det en hög andel som befinner sig i denna grupp även i ekonomiskt goda tider. Under krisåret 2009 var andelen 10 procent och 2010 var den 9,5 procent. Under 2007, som var ett relativt gott år, var det ändå hela 8,1 procent av de unga som var inaktiva under ett helt år. Slutsatsen är att det finns ett konstant behov av att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för en stor grupp unga och förbättra de verksamheter som ska stödja denna etablering (Temagruppen Unga i arbetslivet 2012a).

Socialstyrelsen menar att många unga vuxna har svårighet att etablera sig på arbetsmarknaden och pekar på att arbetslösheten i åldersgruppen är cirka tre gånger högre än i övriga åldersgrupper oavsett konjunktur. Särskilt utsatta är de som varken studerar eller arbetar under övergångsfasen mellan ungdom och vuxenliv. Studier har visat att denna grupp har ökade risker för att hamna utanför arbetsmarknaden även på lång sikt. Även risken för såväl psykisk ohälsa som missbruk är större än för övriga i åldersgruppen. Det är därför viktigt att unga vuxna snabbt får stöd att komma in på arbetsmarknaden eller påbörja studier (Socialstyrelsen 2012b).

Temagruppen Unga i arbetslivet har även initierat en fördjupningsstudie som ska belysa vilka bakgrundsfaktorer som påverkar risken för att unga i åldern 16–19 år respektive 20–25 år varken arbetar eller studerar samt vilken betydelse en period av att varken arbeta eller studera har för arbetsmarknadsetablering och andra livsområden några år senare. Resultat från studien presenteras hösten 2013.

I Ungdomsstyrelsens rapport *Unga föräldrars möjlighet att slutföra sin utbildning* (2012a) framgår att andelen som varken arbetar eller studerar vid 24 års ålder är högre bland unga föräldrar än bland övriga unga. Detta gäller såväl bland de unga föräldrar som genomgått minst en treårig gymnasieutbildning som bland de som inte gjort det.

## Utvecklingsarbete kring unga som varken arbetar eller studerar

På många håll runtom i landet bedrivs utvecklingsarbete för att skapa bättre stöd för målgruppen unga i åldern 16–25 år som varken arbetar eller studerar. Det handlar bland annat om att skapa ett bättre samarbete mellan olika kommunala förvaltningar och myndigheter. Många sådana utvecklingsprojekt har stöd från Europeiska socialfonden.

Temagruppen Unga i arbetslivet (2012b) har belyst förutsättningar för att få projekt implementerade. De tar också upp frågan om hur utvärdering av arbetsmarknadsprojekt för unga skulle kunna utvecklas för att skapa bättre förutsättningar för en kunskapsbaserad arbetsmarknadspolitik. En av slutsatserna som lyfts fram i Ungdomsstyrelsens rapport *Insats med kvalitet* (Ungdomsstyrelsen 2012c) är att ett samordnat system för uppföljning och utvärdering kan vara en god investering av flera skäl. Det skapar förutsättningar för att ”hålla koll” på vilka verksamheter som kommunerna erbjuder, deras innehåll och inriktning, in- och utflöde av deltagare, vilka unga som befinner sig i de olika verksamheterna samt deras bakgrund och deltagarnivå (hur mycket tid unga deltar i verksamheten). Men ett samordnat system kan även omfatta personalens bakgrund, arbetssätt och personalkostnader. Dessa faktorer är sedan centrala för att mäta effekt i form av utfall i förhållande till kostnad. Bland annat skulle det kunna ge bättre kunskapsunderlag i val av metoder och arbetssätt bland olika aktörer.

Temagruppen Unga i arbetslivet (2012c) har följt upp ungdomar som varit med i projekt vars syfte har varit att stödja ungas etablering. En slutsats är att huvuddelen av de projekt som utvärderats har visat sig vara ekonomiskt lönsamma men med stor spridning på hur stor lönsamheten varit. På ett års sikt är lönsamheten mycket god och samma lönsamhet består även efter två år med en ytterligare liten förbättring. Att läget är ungefär detsamma efter två år är positivt eftersom den goda individuella utvecklingen inte förändrats till en tillbakagång. Den goda utvecklingen har dock inte fortsatt med samma hastighet som under det första året, vilket tyder på att det finns ett stödbehov hos deltagarna även efter att de har lämnat projektet.

Enligt Arbetsförmedlingens återsrapportering 2012 kommer de att intensifiera sina insatser för att minska ungdomsarbetslösheten. Ett projekt är Arbetsförmedlingens projekt *Unga in* som arbetar med unga utan känd sysselsättning eller kontakt med Arbetsförmedlingen eller kommunen. Projektet har startat verksamheter på flera orter i landet under 2012. Dessa verksamheter kommer till viss del att samordnas med Arbetsförmedlingens övriga ungdomsprojekt och det ordinarie arbetet med ungdomar. Ett implementeringsarbete pågår för att sprida projektets metoder nationellt. Under 2013 pågår en vidareutveckling och spridning av projektet med avsikt att också omfatta Göteborg, Malmö, Gävle, Skellefteå och Stockholm (Arbetsförmedlingen 2012).

## **Företagande**

Indikatorerna visar att en liten andel unga i åldern 18–30 år, 4 procent, är företagare och att andelen har legat konstant mellan 2002 och 2012. Antalet nystartade företag har dock ökat under flera år och ungas andel bland de nystartade företagen har ökat sedan 2001. Andelen som startar nya företag är högre bland killarna än bland tjejerna.

Ett generellt mönster som Tillväxtverket lyft fram är att unga som är positiva till att bli företagare i högre grad också uppger att de fått uppfattning om, och uppmuntran till, företagande från skolan än de som inte kan tänka sig att bli företagare. Förebilder inom företagande är viktiga även utanför skolan och Tillväxtverkets undersökningar visar att unga som har sådana förebilder inom familjen, släkten eller bekantskapskretsen är mer positiva till att bli företagare.

För att möjliggöra att fler unga förverkligar sina idéer samt tillvarata ungas perspektiv för ökad innovationskraft i Sverige så pågår en del projekt. Ett sådant är *Ungas innovationskraft* som är ett delat uppdrag mellan de två myndigheterna Tillväxtverket och Verket för innovationssystem (Vinnova). Projektet ska stimulera innovationskraften hos unga i åldern 18–30 år och bidra till att fler unga utvecklar och kommersialiserar sina idéer. Några erfarenheter från programmet är att unga upplever att det är svårt att hitta rätt i systemet för innovationsstöd, att de efterfrågar nätverk och mentorer och att nya finansieringslösningar behövs för unga i olika faser av företagandet (Tillväxtverket 2012).

En annan satsning som pågått sedan 2009 är att Skolverket ska stödja och stimulera skolors arbete inom entreprenörskapsområdet. Det kan till exempel handla om att främja samarbete med arbetslivet, erbjuda kompetensutveckling, underlätta erfarenhetsutbyte och fördela utvecklingsmedel.



## Boende

En annan viktig del i ungas etablering är tillgång till egen bostad. Just nu håller den stora ungdomsgenerationen som föddes i slutet av 1980- och i början av 1990-talet på att etablera sig på bostadsmarknaden. Boverket konstaterar i sin indikatorredovisning att det under flera år har byggts för lite bostäder i Sverige. En generell bostadsbrist försvårar vanligtvis ungas möjlighet att konkurrera om lämpliga bostäder. Ungas möjligheter att efterfråga ett eget boende påverkas av såväl generella bostadspolitiska insatser som mer ungdomsspecifika insatser.

Regeringen har gett Boverket i uppdrag att se över de regler som påverkar byggandet av student- och ungdomsbostäder. Syftet är att skapa regler som gör det lättare och snabbare att bygga bostäder för unga. Boverket ska också se över regelverket för tidsbegränsade bygglov.

Vidare har regeringen beslutat att ge stöd på totalt 50 miljoner kronor för innovativt byggande av bostäder för unga. Stödet kan sökas av företag och kommuner fram till 1 augusti 2015 och kommer att hanteras av Boverket. Antalet kommuner som uppger att de har brist på bostäder för unga har ökat kontinuerligt under perioden 1999–2013. Samtidigt minskar antalet kommuner som uppger att de har en generell bostadsbrist, från 132 kommuner 2012 till 126 kommuner 2013. Det högsta antalet kommuner med brist på bostäder som ungdomar efterfrågar, 158 kommuner, redovisas 2013.

När unga flyttat hemifrån är hyresrätt den vanligaste boendeformen, oavsett bakgrund. Av unga med svensk bakgrund bor 65 procent i hyresrätt 2011 medan motsvarande siffra för unga med utländsk bakgrund är 70 procent. Det är en ökning med 1 respektive 4 procentenheter jämfört med 2010. Omkring 7 procent av dem som bor i hyresrätt bor i andra hand. Troligen underskattar de flesta undersökningar andelen som bor i andra hand. Dessa unga kan vara svåra att nå och de som bor i andra hand utan hyresvärdens tillstånd kan avstå från att vara med i undersökningar om de inte litar på sekretesskyddet. Andrahandskontrakt är dessutom ofta korta och under ett års tid kan en bostad byta hyresgäst flera gånger. Det innebär att det är troligt att fler unga än vad dessa siffror indikerar har erfarenhet av andrahandsmarknaden.

Boverket pekar i sin redovisning på att den disponibla inkomsten och boendeutgifternas storlek har stor betydelse för ungas möjligheter att skaffa sig eget boende och för att på sikt kunna behålla bostaden. Om boendeutgifterna är en stor andel av den disponibla inkomsten blir en mindre andel över till övriga utgifter. Samtidigt bör man hålla i minnet att detta mått inte klargör hur höga inkomsterna är eller nivån på boendeutgifterna. Om den disponibla inkomsten är hög finns det större möjlighet att klara sig på det som återstår när boendeutgifterna är betalda, även om dessa är höga.

Boendeutgifternas andel av den disponibla inkomsten har stigit från 25 procent 2008 till 31 procent 2011. Siffrorna är ett genomsnitt och gäller för unga i åldern 20–25 år som har flyttat hemifrån och bor i hyresrätt med förstahandskontrakt. Att unga lägger en högre andel av sina inkomster på boendet kan bero på såväl hyres- som inkomstutvecklingen. Situationen på arbetsmarknaden har stor betydelse för unga som ännu inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden. Unga har ofta olika former av tillfälliga anställningar. Arbetsmarknadsläget påverkar också möjligheterna för studerande att dryga ut studielånen genom arbete vid sidan om studierna.

I *Fokus 11 – en analys av ungas bostadssituation* (Ungdomsstyrelsen 2011) pekar Ungdomsstyrelsen på att ungas arbete och försörjning har stor betydelse för deras bostadssituation. Egen försörjning är för de allra flesta unga en förutsättning för att kunna flytta hemifrån och etablera sig på bostadsmarknaden. En fast anställning kan ofta vara ett villkor både för att få teckna kontrakt på en hyreslägenhet och för att få låna pengar till en bostad. Det kan även vara så att en utsatt bostadssituation påverkar ungas möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. I rapporten beskrivs olika förslag för att förbättra ungas situation på bostadsmarknaden. Dessa kan sorteras in under områdena:

- öka ungas konkurrenskraft
- öka utbudet av bostäder
- skapa en effektivare bostadsmarknad
- starta satsningar för unga som möter särskilda utmaningar.

Ungdomsstyrelsen lade flera förslag till regeringen och även rekommendationer till kommunerna som ansluter till dessa olika områden. Bland de förstnämnda fanns bland annat att:

- införa en obligatorisk bostadsförsörjningsplan med ungdomsperspektiv
- stimulera bosparande för barn och unga
- förstärka kunskapen om boende genom landets gymnasieskolor.

I rekommendationerna till kommunerna lyftes bland annat att:

- öka användningen av hyresgarantin
- överväga ökad användning av partiella hyreskontrakt ("kompiskontrakt") inom allmännyttan
- se över de kommunala byggreglerna
- arbeta för unga hemlösas möjligheter att genomföra sin gymnasieutbildning.

Enligt Boverkets indikatorredovisning har andelen unga som bor kvar i föräldrahemmet ökat sedan 2010. Totalt bodde 251 100 unga i åldersgruppen 20–25 år kvar i föräldrahemmet 2011. Av dessa var 150 700 killar och 100 400 tjejer. Andelen kvarboende var något högre för killar, 38 procent, än för tjejer, 30 procent, 2010–2011. Kvarboendet för killar var oförändrat, men för tjejer ökade kvarboendet med 3 procentenheter, jämfört med föregående tvåårsperiod. Unga med utländsk bakgrund har en betydligt högre andel kvarboende, 45 procent jämfört med 32 procent för unga med svensk bakgrund. Kvarboendet för unga med utländsk bakgrund ökade med 5 procentenheter jämfört med föregående tvåårsperiod.

Andelen kvarboende i föräldrahemmet kan vara en indikator på i vilken utsträckning unga har möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden. Men det kan finnas många olika skäl till att bo kvar. I Hyresgästföreningens undersökning *Unga vuxnas boende i Sverige 2011* (Hyresgästföreningen 2011) har unga som fortfarande bor hemma fått svara på frågan om vilka som är de främsta skälen till att man bor hos sina föräldrar (med möjlighet att ange flera svarsalternativ). Av de tillfrågade svarade 69 procent att det är för att det är billigt och praktiskt och 49 procent att det är för att de inte har råd med ett eget boende. Det är 35 procent som angav att de inte kan få tag i en bostad där de vill bo och 23 procent som angav att det är för att de vill bo med sina föräldrar.

Att det är billigt syns också i svaren på frågan om hur mycket man betalar för boendet. Drygt hälften, 55 procent, av de som bor hos föräldrarna betalar ingenting för boendet och bara 2 procent betalar mer än 4 000 kronor i månaden.

Enligt Kronofogden minskade antalet inlämnade ansökningar om avhysning medan de ansökningar som resulterat i faktiskt genomförda vräkningar för 18–25-åringar ökade något under 2012. Precis som 2010 och 2011 ligger ungdomsgruppen tydligt under nivån för hela vuxengruppen gällande genomförda avhysningar per tusen invånare. En jämförelse mellan tjejer och killar visar att killarna drabbas av en mycket stor del av såväl begärda som genomförda avhysningar, men även att andelen begärda avhysningar för tjejerna har ökat medan den ligger kvar på samma nivå för killarna.

Tillsammans med Kronofogdemyndigheten tog Socialstyrelsen 2008 fram en vägledning till stöd för landets kommuner i det vräkningsförebyggande arbetet (Socialstyrelsen 2008). Vägledningen lägger särskild tonvikt vid socialtjänstens möjlighet att förhindra att vräkningen genomförs. I ett pilotprojekt, 2010, testade Kronofogden ett nytt arbetssätt för att förebygga vräkning av unga. Arbetssättet bygger på målgruppsanpassad information och tidig kontakt med unga som är sena med att betala sin hyra. Under 2012 har Kronofogden fortsatt arbetet med att sprida arbetssättet till fler hyresvärdar och sju bostadsföretag ur allmännyttan har anammat arbetssättet (Kronofogden 2012)

Stockholms stadsmission har sett en tydlig trend av att antalet unga människor i hemlöshet ökat under senare år. Ofta finns i dessa fall en social problematik i föräldrahemmet. Den unga personen kan till exempel ha utsatts för våld och hot och antingen själv valt att lämna hemmet eller kastats ut av sina föräldrar (Stockholms stadsmission 2011).

Socialstyrelsen har under 2011 presenterat en analys av hemlöshet som bland annat visar att av unga 16–26-åringar i hemlöshet är hela 19 procent föräldrar (Socialstyrelsen 2011). Under 2012 publicerade Socialstyrelsen en kartläggning av hemlöshet, bland annat bland unga vuxna 18–26 år som ofta har det svårt på bostadsmarknaden. I kartläggningen återfanns unga personer som varit i samhällsvård, men även ungdomar som inte lyckats ta sig in på den ordinarie bostadsmarknaden. Att de inte godkänts på den ordinarie bostadsmarknaden var den enskilt mest inrapporterade orsaken till unga vuxnas hemlöshet. För cirka 40 procent angavs orsaken vara konflikt i familjen, skilsmässa eller våld i familjen. Missbruk och beroende rapporterades vara orsak till hemlöshet för cirka 25 procent av de unga vuxna (Socialstyrelsen 2012c).

Den demografiska ökningen av antalet unga i åldern 20–24 år fram till 2012 kommer att sätta ytterligare press på bostadsmarknaden i storstadsregionerna och särskilt i Stockholm, Göteborg och Malmö, där efterfrågan på mindre lägenheter kommer att öka. Även de större högskoleorterna kommer troligen att få en stor folkökning som bland annat beror på inflyttning av unga studenter. Konkurrensen om de bostäder som kommer ut på bostadsmarknaden ökar troligen också och det kommer sannolikt att vara en fortsatt svår situation för unga i dessa regioner. Studerande och unga som ska flytta hemifrån får sannolikt svårare att komma in på den reguljära bostadsmarknaden.

## Internationellt perspektiv

Ungas etablering och möjlighet till arbete och försörjning är en viktig fråga inom EU. Ett ramverk för det ungdomspolitiska EU-samarbetet mellan 2010 och 2018 beslutades av EU:s ungdomsministrar 2009. Detta innebär att grunden är lagd för det politiska samarbetet inom bland annat utbildning, sysselsättning och entreprenörskap. De övergripande målen för samarbetet är att skapa fler och lika möjligheter för alla unga inom utbildning och arbetsmarknad samt att främja aktivt medborgarskap, social delaktighet och solidaritet (Europeiska unionens råd 2009).

Enligt en rapport från Europeiska kommissionen främjar de flesta europeiska länder allt mer utbildning i entreprenörskap. Åtta länder, däribland Sverige, har inlett särskilda utbildningsstrategier för att främja entreprenörskap. Rapporten visar att utbildning i entreprenörskap uttryckligen redovisas i grundskolans läroplaner i två tredjedelar av de undersökta länderna. Även om entreprenörskap inte lärs ut som ett separat ämne i grundskolan, har flera länder mål som gäller aspekter av företagande, till exempel initiativförmåga, risktagande och kreativitet (Europeiska kommissionen 2012).

Som en del av tillväxtstrategin *Europa 2020* finns programmet *Unga på väg* (Youth on the move). I anslutning till det har Europeiska kommissionen lyft fram indikatoruppföljningen av gruppen NEET (not in education, employment or training) bland unga som en viktig del av ett utvecklat policy- och erfarenhetsutbyte mellan medlemsländerna (Eurostat 2010a).

I mars 2011 offentliggjordes EU:s nya indikatorer med syftet att ge en sektorsövergripande bild av levnadsvillkoren för ungdomar i EU. De 40 indikatorerna följer de åtta temaområden som ingår i ramverket för ungdomspolitiskt samarbete i EU. Indikatorsystemet är relativt nytt och det finns inte jämförande svenska siffror för alla indikatorer. De kan ändå visa på tendenser kring ungas levnadsvillkor inom EU. Indikatorerna ska baseras på uppgifter från Eurostat<sup>87</sup> samt uppdateras och revideras årligen. Av de 40 indikatorerna finns ett antal med inriktning på arbete och entreprenörskap. Det går att jämföra Sverige med snittet i EU för indikatorerna om ungdomsarbetslöshet och unga i långtidsarbetslöshet.<sup>88</sup>

- Enligt Eurostats statistik var 23,7 procent av svenska ungdomar under 25 år arbetslösa någon gång under 2012, vilket kan jämföras med genomsnittet i EU på 22,8 procent.
- Av svenska ungdomar under 25 år var 7,1 procent långtidsarbetslösa under 2011 medan genomsnittet i EU var 32,4 procent.

En rapport från Eurofound (2012a) visar att sysselsättningsgraden bland unga inom EU, under första kvartalet 2011, gick ned till den lägsta nivån någonsin i EU:s historia. Eurofound har även beräknat kostnaden för offentlig sektor relaterat till antalet NEET, unga som varken arbetar eller studerar, i respektive land (Eurofound 2012b). Resultatet av Eurofound's beräkningar ger att unga som varken arbetar eller studerar 2011 kostade Sverige 1,3 miljarder Euro, eller 0,33 procent av BNP. Den aggregerade kostnaden för 29 EU-länder blev 1,21 procent av BNP eller 153 miljarder Euro.

---

<sup>87</sup> Eurostat, Dashboard of EU Youth Indicators:

[http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment\\_social\\_policy\\_equality/youth/indicators](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_social_policy_equality/youth/indicators)

<sup>88</sup> Dessa indikatorer bygger på *EU Labour Force Survey*.

Enligt Europeiska kommissionen<sup>89</sup> är unga de som löper störst risker på EU:s arbetsmarknad och de som löper allt större risk för marginalisering. Det får både direkta följder och följer på lång sikt. Den allt allvarigare krisen på arbetsmarknaden kan lämna djupa spår i en hel ungdomsgeneration och skada sysselsättning, produktivitet och social sammanhållning nu och i framtiden.

Europeiska kommissionen föreslår ett åtgärds paket för att hjälpa EU-länderna att ta itu med den höga ungdomsarbetslösheten genom att erbjuda unga jobb och utbildning. Paketet är tänkt att hjälpa medlemsstaterna att få ut unga på arbetsmarknaden. På begäran av Europeiska rådet och Europaparlamentet innehåller kommissionens paket ett förslag till rekommendation till EU-länderna om en ny ungdomsgaranti för att alla unga upp till 25 år ska få erbjudanden om jobb, fortbildning, lärlingsplats eller praktik senast fyra månader efter att de lämnat den reguljära utbildningen eller blivit arbetslösa.

Enligt rekommendationen ska EU-länderna uppmuntra starka partnerskap med de berörda parterna, se till att arbetsförmedlingarna och andra liknande tjänster griper in tidigt, stödja åtgärder för integration på arbetsmarknaden, utnyttja Europeiska socialfonden och andra strukturfonder, bedöma och löpande förbättra ungdomsgarantierna och göra allt det här snabbt. Kommissionen kommer att stödja EU-länderna med EU-medel och genom att främja utbyte av god praxis mellan medlemsstaterna, övervaka genomförandet av ungdomsgarantierna inom ramen för den europeiska planeringsterminen samt genom informationsspridning.

För att underlätta övergången mellan skola och jobb omfattar paketet också samråd med arbetsmarknadens parter på EU-nivå om kvalitet på praktiktjänstgöring, så att unga kan få arbetslivserfarenhet av hög kvalitet under trygga förhållanden. Dessutom ingår en europeisk allians för lärlingsutbildning för att förbättra och öka tillgången till lärlingsplatser genom att sprida framgångsrika lärlingssystem över Europa. Bland annat ska hinder för ungas rörlighet avlägsnas.

Kommissionen använder också andra instrument för att motverka ungdomsarbetslösheten, till exempel de landsspecifika rekommendationerna. I juni 2012 fick nästan alla EU-länder rekommendationer om att förbättra ungdomarnas situation. De här rekommendationerna antas av EU:s ministerråd på förslag av kommissionen, och de ska fungera som ett sätt att samordna den ekonomiska politiken inom EU:s strategi Europa 2020.

Vid en internationell jämförelse menar Boverket (2013) att Sverige tillhör de länder i Europa där unga i genomsnitt flyttar hemifrån tidigast. I flera länder i södra och östra Europa låg genomsnittsåldern 2007 bland män på över 30 år, jämfört med de svenska männen knappa 22 år. Bland kvinnorna låg genomsnittsåldern i många länder på mellan 27 och 29 år, jämfört med svenska kvinnors knappa 21 år. De nordeuropeiska länderna är mest lika Sverige i genomsnittsåldern för att flytta hemifrån (Eurostat 2009).<sup>90</sup>

En annan undersökning från Europeiska kommissionen visar att Sverige 2008 hade näst lägst andel 18–34-åringar som bodde hemma med sina föräldrar i en jämförelse med EU-länderna. Endast Danmark hade en lägre andel (Eurostat 2010b). Boverket menar att medan det i norra Europa kan förefalla självklart att de flesta 25-åringar vill flytta från föräldrarna är det många som väljer att bo kvar hemma i de syd- och östeuropeiska länderna. I Slovakien och Slovenien bor närmare 70 procent av de unga vuxna kvar i föräldrahemmet medan inte ens 20 procent av individerna i åldern 18–34 år är kvarboende i Sverige, Norge och Danmark. I Sverige har över 95 procent av äldre unga i åldern 25–34 år flyttat hemifrån (Boverket 2013).

---

<sup>89</sup> [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-12-1311\\_sv.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1311_sv.htm)

<sup>90</sup> Data om genomsnittsåldern för att flytta hemifrån i Sverige fanns inte med i redovisningen i *Youth in Europe – a statistical portrait 2009*. Uppgifterna om Sverige är hämtade från SCB.

## Referenser

- Arbetsförmedlingen (2012). *Åtterrapporering enligt regleringsbrevet för 2012, 17f. Ungdomar.*
- Arbetsförmedlingen (2013). *Åtterrapporering till regeringen 2013 – Uppdrag om krav på arbetssökande vid öppen arbetslöshet och deltagande i arbetsmarknadspolitiskt program, Dnr: Af-2012/448633.*
- Boverket (2013). *Ungdomars boende – lägesrapport 2013, Rapport: 2013:17.* Karlskrona: Boverket.
- Centrala studiestödsnämnden, CSN (2012). *Studenters ekonomiska och sociala situation 2011.*
- Centrala studiestödsnämnden, CSN (2013). *Studerande kvinnors och mäns upplevelse av sin hälsa, rapport 2013:1, Dnr 2012-100-4620.*
- Eurofond (2012a). *Young people and NEETs in Europe: First findings.*
- Eurofound (2012b). *NEETs Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe.*
- Europeiska kommissionen (2012). *Entrepreneurship Education at School in Europe.* Bryssel.
- Europeiska unionens råd (2009). *Rådets resolution om förnyade ramar för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet (2010–2018).* nr: 14451/09 JEUN 46 EDUC 157 SOC 597.
- Eurostat (2009). *Youth in Europe – a statistical portrait.* Europeiska kommissionen.
- Eurostat (2010a). *Eurostat statistics in focus 50/2010.* Europeiska kommissionen.
- Eurostat (2010b). *51 million young EU adults lived with their parent(s) in 2008.* Population and social conditions. Statistics in focus 50/2010.
- Hyresgästföreningen (2011). *Unga vuxnas boende i Sverige 2011.*
- Integrationsverket (2007). *Närmar sig och fjärrar sig.* Norrköping: Integrationsverket.
- Kronofogdemyndigheten (2012). *Årsredovisning 2012.* Sundbyberg: Kronofogdemyndigheten.
- Regeringens proposition 2008/09:1 *Budgetpropositionen för 2009.*
- Socialstyrelsen (2008). *Vräkningsförebyggande arbete – stöd till socialtjänsten och andra aktörer.* Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen (2011). *Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2011. Omfattning och karaktär.* Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen (2012a). *Ekonomiskt bistånd årsstatistik 2011. Utbetalda belopp samt antal biståndsmottagare och antal biståndshushåll.* Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen (2012b). *Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – resultat och metoder.* Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen (2012c). *Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2011 – omfattning och karaktär.* Stockholm: Socialstyrelsen.
- Stockhoms stadsmission (2011). *Hemlös 2011. En statusrapport om det offentliga stödet till människor i hemlöshet, med utökat fokus på unga i hemlöshet.* Stockholm: Stockholms stadsmission.
- Temagruppen Unga i arbetslivet (2011). *Unga som varken arbetar eller studerar – hur många är de och vad gör de?* Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Temagruppen Unga i arbetslivet (2012a). *2012 års uppföljning av unga som varken arbetar eller studerar*. Skrifter från Temagruppen Unga i arbetslivet 2012:4. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Temagruppen Unga i arbetslivet (2012b). *Temporära organisationer för permanenta problem. Om implementering av samverkansprojekt för unga vuxna som står långt från arbetsmarknaden*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Temagruppen Unga i arbetslivet (2012c). *Det lönar sig 2 – En analys av arbetsmarknadsprojekts samhällsekonomiska lönsamhet*. Skrifter från Temagruppen Unga i arbetslivet 2012:7. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Tillväxtverket (2012). *Unga företagare – Företagens villkor och verklighet*. Stockholm: Tillväxtverket.

Ungdomsstyrelsen (2008). *Fokus 08 – en analys av ungas utanförskap*, Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2011). *Fokus 11 – en analys av ungas bostadssituation*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2012a). *Unga föräldrars möjlighet att slutföra sin utbildning*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2012b). *Fokus 12 – levnadsvillkor för unga med funktionsnedsättning*, Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2012c). *Insats med kvalitet – kvalitetssäkring av insatser som erbjuds unga*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

## Elektroniska källor

Arbetsförmedlingens månadsstatistik

<http://mstatkommun.arbetsformedlingen.se/default.aspx>. Hämtat 2013-04-15

[http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment\\_social\\_policy\\_equality/youth/indicators](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_social_policy_equality/youth/indicators). Hämtat 2013-05-15

[http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-12-1311\\_sv.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1311_sv.htm). Hämtat 2013-05-15

<http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2011/72/en/1/EF1172EN.pdf>. Hämtat 2013-05-15

[www.skolverket.se](http://www.skolverket.se). Hämtat 2013-04-20